

212248

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 18-వ తేది గురువారము } సంచిక ౧౪
Vol. 17 } శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర చైత్రమాస శుద్ధ సవతి } No 14

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వృత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

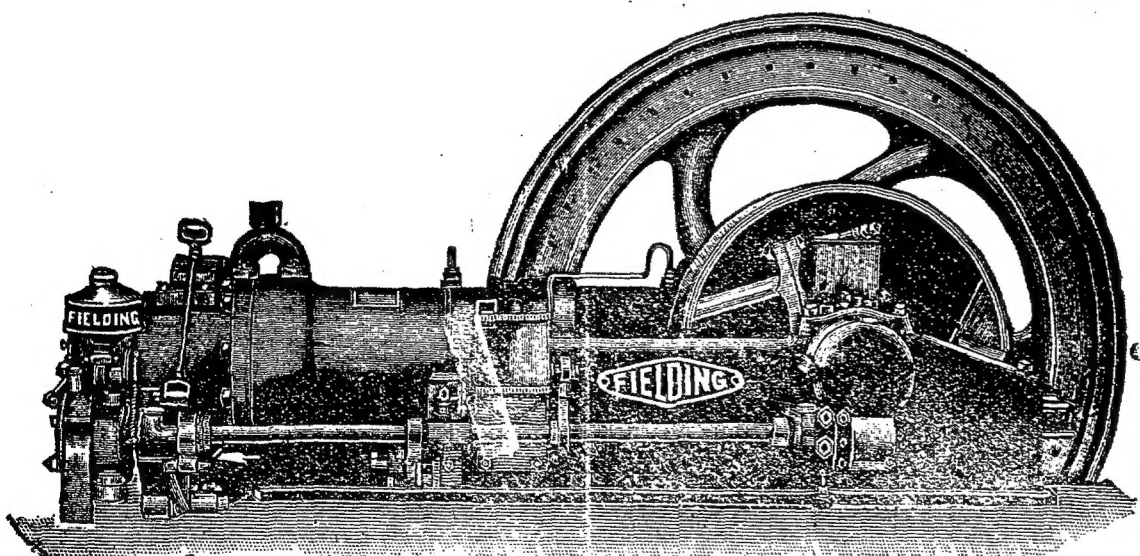
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు చెట్టివీధి, మద్రాసు
తీర

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

వేటెంటు
క్రూలుస్టార్టింగు
క్లోడాయిలు
యంజనులు

“ఫీల్డింగు”

క్విక్ స్టార్టింగు
కేమిడికల్
క్రూడాయిలు
యంజనులు

ఈకోల్డు స్టార్టింగు యంజనులు చాలాజేమకరముగా పనిచేయుటకు క్రొత్తయిర్రూవు మెంట్లతో
జేమకరమైన కల్పవేషలతో తయారచేయబడు చున్నవి. ఈకేమిడికల్ యంజనులు సుమారు రెండే
నిమిషములలో యిగ్నీ పన్ట్యాబు కాల్చిన మాత్రమే స్టార్టు అగును.

మెకానిజం బహుసులభము—క్రూడాయిలు ఖర్చు బహుతక్కువ. ధరలు అతి సరసము. అన్ని
భాగములను చాలా బలముగలవిగా నున్ను తెంపకగలవిగానున్ను వుండును. 12½ మొదలు 50 బి
హెచ్. పి. వరకు అన్ని సైజులు యెవ్వడున్న స్థానాలోవుంచబడును.

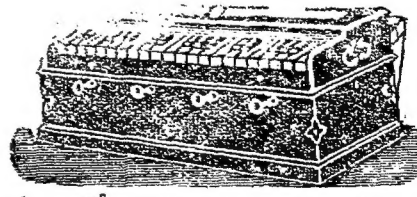
బ్రాంచి:—మెయిన్రోడ్డు, విజయనగరం. } సోల్యేజంట్లు:—డి. యల్. శాస్త్రి, అందుకో,
12, తంబు చెట్టివీధి, మద్రాసు.

110

10 సం॥ రములు పూచీగల కలకత్తా
మోహన్ ప్లాట్ హోర్స్నియములు

ధర రూ. 20 నుండి రూ. 100 వరకు గలదు.

మిక్కిలి మే
లైనదియు,
దీర్ఘకాలము
వరకు చక్కగా
పనిచేయు నట్టి

యు, మనోహరమైన నాదము గలిగిన సరియైన అసత్ మోహన్
ప్లాట్ హోర్స్నియములు, సంగీతము నేర్పుటకు కావలసిన
తక్కువధర గల హోర్స్నియములు, మాయొద్ద నున్నవి. వివరము
లకు అర్థజా తపాలబిళ్ల పంపిన మా క్యాలిగ్రాను పంపబడును.

పళ్లెని హోర్స్నియం కంపెనీ,

కలకత్తా హోర్స్నియ వ్యాపారస్థులు,
నెం. 411, టంకశాలవీధి, మద్రాసు.

WANTED.

Candidates for Wireless Telegraph and Sta-
tion Masters's Courses. Railway Fare PAID.
Boarding arrangements. Apply for Prospectus
and Application Form enclosing stamp As. 2.
ROYAL WIRELESS-TELEGRAPH COLLEGE,
Clock Tower, DELHI.

అరీనియన్'వీధి, మద్రాసు.

మంగళగిరి భజంగదాసు, అధ్యక్షుడు
 మంగళగిరిరఘుదాసు, కార్యదీక్షకుడు,
 కార్యదక్షుడు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

బందరులో సమావేశము

మచిలీ పట్టణము, ఏప్రిల్ 17- ఏప్రిల్ 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు, ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము డాక్టరు భోజిపట్టాభిసేతారామయ్యగారి గృహమును సమావేశ మయ్యెను.

శ్రీయుర్రు టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

సభకు ఘనమారు 80 మంది సభ్యులు విచ్చేసియుండిరి.

సభ సమావేశముకాగానే ప్రప్రథమమున ప్రకాశం పంతులుగారు అధ్యక్షతనుండి శ్రీ బులుసుసాంబయ్యగారి దేశసేవను, తాగిగమున ఆభినందించుచు, ఈక్రింది తీర్మానము ను ఉపపాదించిరి.

నిర్బంధ నిరసనము

దేశసేవయందు నిర్బంధితులయి కారాగార శిక్ష ననుభవించుచున్న శ్రీయులు సాంబయ్యగారిని ఆభినందించుచు చిరాయురారోగ్యములను భగవంతుడు వారి కొసగు గాక యని ప్రార్థించుచు, సాంబయ్యగారి కేసులో, సక్రమ నిరోధముగాను, అశాస్త్రీయముగాను, ప్రవర్తించి, దేశసేవలను నిర్బంధించుటయే పరమావధిగా కార్యనిర్వాహమును నడపించునట్టి సర్కారు వారి చర్యను, యీ సభవారు ఖండించుచున్నారు.

తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను. పిమ్మట ప్రజా సంరక్షణ శాసనమును గూర్చి జరిగిన చర్చ సందర్భమున నెసిడెంటు పతేలుగారు ఇచ్చిన రూలింగును క్లాఫిండుచు, వారినివ్యక్తపాతవృత్తికి వారి నభినందించుచు ఇట్లు తీర్మానింపబడెను.

ప్రజారక్షక శాసనము

“ప్రజాసంరక్షక శాసన విషయమందు నిష్పాక్షికముగ ప్రవర్తించిన శ్రీ పతేలుగారిని ఆభినందించుచు, సక్రమ శాసనమును సాధించుటకే విశేష నిరంకుశాధికారమును అమలులో పెట్టి ఆర్డీ నెన్ను ప్రకటించి, ఇతర విధముల ప్రజాధికారమును మట్టుపరుచునట్లు ప్రయత్నించిన గవర్నరు జనరలుగారి చర్యను యీ సభవారు ఖండించుచున్నారు.”

అటుతరువాత, కారాగారమున కరిగిన బులుసు సాంబయ్యగారిస్థానే, అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారిని నియమించునట్లు తీర్మానింపబడెను.

ఖాళీలు

“రాజీనామా మాలముగ, ఆంధ్రదేశ ప్రతినిధులనుండి అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు, వచ్చుకాళిలను పూర్తి చేయు అధికారము (కార్యవర్గులగు) దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారికి ఇచ్చుటకు తీర్మానింపబడెను.

పిమ్మట, డే|| కా|| నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు లేచి, తమ కార్యనిర్వాహమునకు, హాజీకారు, జమీందార్ల నెహ్రూ ప్రభుత్వము పడేవడే వ్రాయుచున్న జాబులనుగూర్చి ముచ్చటించుచు, వాటికి తాము జవాబులిచ్చుటకు వీలులేకుండుటకుగల హేతువులను నెలవిచ్చిరి.

అవి యేమన, ఆజాబులనుబట్టి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘములకు సంజాయిషీకొరకు ఎన్ని సార్లును ఉత్తరములు వ్రాసియున్నను తగు సమాధానములు వారికి రాకపోవుట ఆసితినిబట్టి, పంతులుగారు జమీందార్ల నెహ్రూ ప్రభుత్వములకు తగు సమాధానము నొసగ లేకుండుట ఫలితమని చెప్పుచు, ఆసందర్భమున నొక తీర్మానము చేయవలసినదని చెప్పిరి.

ప్రకాశం పంతులుగారును, ఆగిషయమున తమ ఆమోదమును తెల్పిరి. జమీందార్లు నెహ్రూగారు, మహాత్మునకు కూడ, ఆంధ్రదేశమునందు కాంగ్రెసు సంఘములయొక్క పరిస్థితులను పరిశీలించి, అఖిలభారత కాంగ్రెసువారికి తగు రిపోర్టును పంపుట ఉచితముగ నుండు నని కోరుచు జాబు వ్రాసిరి. కాబట్టి తగు చర్యతీసికొనుట మంచిదని అధ్యక్షులు నెలవిచ్చిరి.

మహాత్ముడు పంతులుగారితో మాట్లాడుచు “మీ సంఘపు లెక్కలను నేను తనిఖీచేయవచ్చునా” అని అడిగిరియు, అందుకు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు “మా లెక్కలను చెన్న పట్టణములో దాఖలుచేసెదను. ఇప్పుడు ఇంకనుకొంత మేము సరిమాచుకొనవలసి యున్నది” అని సమాధానముచెప్పుట తటస్థించెననియు చెప్పబడెను.

అంత నీ క్రిందివిధముగ తీర్మానింపబడెను:-

కాంగ్రెసు సంఘపు లెక్కలు

8-2-29 తేదీని చేయబడిన ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘములో వారి తీర్మానముప్రకారము యంతవరకు జిల్లా సంఘములవారు

తమ తమ జిల్లాలో నిర్వాహకార్యక్రమమును అమలులో పెట్టుటయందును, (వాలంటియరులు) విచ్చికనేవాదశమును సమకూర్చుటయందును, ద్రవ్యమును సేకరించుటయందును, క్రొత్త సభ్యులను చేర్చుటయందును, ఆదివారములందు జరుపనిశ్చయింపబడిన కార్యక్రమమును అమలులో పెట్టుటయందును చేసిన కార్యనిర్వాహమును వివరించుచు రిపోర్టులను తమవారుచేసి రాష్ట్రీయ సంఘమునకు జాను నెలాగునూపు పంపునట్లు తీర్మానింపబడెను.

అంతట “మీరటు: రెస్టులను” నిరసించుచు, కార్మిక నాయకులను కమ్యూనిస్టులను నెపచున నిర్బంధించిన సర్కారు వారి అక్రమ చర్యను ఖండించుచు తీర్మానముచేయబడెను.

ఉద్యోగస్వీకారము

ప్రస్తుత సభాకార్యక్రమమున ప్రధానాంశము “ఉద్యోగస్వీకారము” గురించి తీర్మానము చర్చ జరిగెను.

శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు చర్చ ప్రారంభము సమయమందు మొట్టమొదట “ఉద్యోగస్వీకార” సమస్య ఎట్లు పాడకట్టినది వివరించుచు, కొన్ని దినములక్రిందట కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందిన కొందరు చెన్నపురి శాసనసభ్యులు ఆంధ్రపత్రికా కార్యనిర్వాహమునందు సభచేసి “ఉద్యోగస్వీకార” సమస్యను బయలుదేరదీసిరినియు, అదియే దీనికి మూలకందమనియు నెలవిచ్చిరి.

మరికొన్ని దినముల తరువాత పంతులుగారుకూడ శాసనసభకు వైసభ్యులచే ఆహ్వానింపబడి, వెళ్లుట తలపించెననియు, అప్పుట వారిసంభాషణల వైఖరికూడగ ఆబృందములలో కొందరిలో “ఉద్యోగస్వీకార” మునుగూర్చి పట్టువల మెచ్చుచున్నట్లు స్పష్టమయినదియు నుడిచిరి. అదియే ప్రస్తుతము “ఉద్యోగస్వీకారము” గురించిన చర్చకు ప్రాతిపదికయని చెప్పిరి.

నెంకటపతిరాజుగారి వంటి ప్రముఖులు యీ విషయమును ఆయా జిల్లాలకు చెందిన కాంగ్రెసు నాయకులను, శాసనసభ్యులను సంప్రదించుకొని తీర్మానము చేయుటకు వీలుండదనియు అభిప్రాయ మిచ్చిరి.

శ్రీనివాసయ్యగారు, చాలవరకు “స్వీకార”వాదులలోనే చేరినట్లు స్పష్టపడుచున్నదని పంతులుగారు తరువాత తెలిసిరి

గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు, మాట్లాడుచు, “కలకత్తా కాంగ్రెసునందు, “ఉద్యోగస్వీకారము”నుగూర్చి యేమియు పరిష్కారము చేయబడవలెదను, ఉద్యోగస్వీకారమునందు తప్పులేదని “కొందరునుటకు మొదటిదీరిని చెప్పిరి.”

కొంతమంది, ఉద్యోగస్వీకారము చేసినగాని, కాంగ్రెసువారు, ఇతర పార్టీలను, శాసనసభలందు నిర్దిష్టపీఠుండదనియు అనుచున్నారని, పలికిరి.

పిమ్మట నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు ప్రసంగించుచు, “శాసనసభలకు పోవచ్చునా పోవూడదా” అను, ప్రశ్న ముందు తీర్మానము చేయబడినగాని, ఉద్యోగస్వీకారముమాట చర్చించుట పనికిరాదని చెప్పిరి.

శ్రీయుర్రు గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు తమ అభిప్రాయమును తెల్పుచు, శ్రీనివాసయ్యగారు, ఉద్యోగస్వీకార పక్షమును మిక్కిలి బలపరుచుచున్నారనియు ఉద్యోగస్వీకారమునకు సిద్ధపడకున్న, యీ సారి కాంగ్రెసు వారికి తమిళదేశముందు, యెవ్వరును ఓట్లు ఇచ్చరనికూడ చాటుచున్నారనియు పలికిరి.

వి. యల్. శాస్త్రిగారు, శాసనసభలకు పోవచ్చునా, లేదా, యనుప్రశ్న యిప్పుడు తిరిగి బయలుదేరదీయుట భావ్యముకాదనియు, సత్వేమూర్తింటివారు ఉద్యోగస్వీకారమును, నేయరలినదేనని వాదించుచున్న, మనము శాసనసభలకు పోవచ్చునా లేదాయని చర్చింపబూనుట మంచిది కాదనిరి.

తత్వము విచారించిమాడగ, కాంగ్రెసువారు, సర్కారువారికి, సంవత్సరములపు వ్యవహారము పరిష్కరించెవరా లేదాయని నోటికివిచ్చిరి. ఇట్టి సీతీయందు యెవరును, ఉద్యోగస్వీకారము చేయమని సిద్ధపడుట తప్పు అని నెలవిచ్చుచు, శాసనసభలకుకాంగ్రెసువాదులు పోక తప్పదనిరి.

ఆస్ట్రేలియా గోవిందాచార్యులుగారును, కొంతమంది కలకత్తాకాంగ్రెసునందు ఉద్యోగస్వీకారము కూడదని తీర్మానింప నందున ఉద్యోగములను గ్రహించిన నేమితప్పు, అని వాదించుచున్నారనియు, వైసభయమును బాపుటైన, ఉద్యోగస్వీకారము పనికిరాదని తీర్మానింపవలసినదియు అభిప్రాయ మొసగిరి.

మొసలగంటి తిరుమలరావుగారు, ఉద్యోగస్వీకారవాదమును ఖండించి, కాంగ్రెసు సభ్యులనువారెవరును, కమిటీల యందు కూడ సానములను అంగీకరింపరాదని నుడిచిరి.

ప్రకాశంపంతులుగారు లేచి, “శాసనసభలకు పోవచ్చునా లేదా” అను చర్చ నిరర్థకమయినదనియు, ఇతరరాష్ట్రములందు కాంగ్రెసుసంఘములన్నియు శాసనసభా ప్రవేశమునే అపలించుచున్నవనియు, అట్టితరీని, అనవసరముగ వాదోపవాదములను పెంచుదనియు నూచించిరి.

శాసనసభా ప్రవేశము

అంతట, పార్లమెంటు సత్వేమూర్తియగుగారు, శాసనసభా ప్రవేశముచేసిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నేకులు, అనేకసందర్భములందు శాసనసభలద్వారా దేశమునకు మేలుచేయదలయుట వ్యర్థముగనాశయనియు, తామేమియు చేయజాలకుంటిమని స్పష్టముగ చెప్పియుంటిమని ఇతరులను సర్వసాధారణముగ అట్టి అనుభవమే దృఢమయియున్నందునను, కాంగ్రెసువారు శాసనసభా ప్రవేశ్య అభ్యర్థులను నిల్వదగదని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు అని ఉపపాదించిరి.

తీర్మానమును విచారించుచు ములపాక రంగయ్యనాయుడుగారు ఇట్లుచెందిరి. శాసనసభలపట్ల దేశమునకు మేలుకలుగునను విశ్వాసముతో యెప్పుడును దాసుప్రభుత్వము, స్వరాజ్య పక్షమును స్థాపించలేదు. వారి అభిప్రాయము శాసనసభలు నిరర్థకములని ఋజువుచేయుటయే. అట్టిపని యిదివరకు పూర్తిగ జరిగినది. కాబట్టి ఇక శాసనసభలను ప్రవేశించి మనము చేయదగ్గది యేమియులేదు.

ఒక సందర్భమున యెవరేని, యింకను మనము ఆవిషయము ఋజువుచేయలేదని అందురా ఇక యీజన్మకు మనము చేయజాలము, కాబట్టి శాసనసభా ప్రవేశము నిరర్థకము.

అట్లుకానిచో శ్రీనివాసయ్యగారు చెప్పినట్లు ఉద్యోగస్వీకారమునకు సిద్ధపడుట. అట్లయిన గాని శాసనసభలకు పోవుటయందు ఆర్థములేదు” అనిరి.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు తీర్మానమును విమర్శించుచు, కాంగ్రెసువారు అభ్యర్థులను నిల్వకూడదన్న, అభ్యర్థులు (కాంగ్రెసునకు చెందినవారే) తమంతతాము నిలువకూడదని యెప్పుట నున్నదనిరి.

ప్రకాశంపంతులుగారు, చర్చను ముగింపమని కోరుచు, యూరపీయను సంఘమువారు సహితము కాంగ్రెసుపార్టీవారి బలమునుగూర్చి అచ్చెరువు నొందుచున్నారనియు, అట్టికాంగ్రెసువారు, అభ్యర్థులను యీవర్యాయము నిలుపననియునుట చాల విపరీతమనియు నెలవిచ్చిరి.

తీర్మానము చర్చ ముగిసినపిమ్మట వోటుకు పెట్టబడగ, 14 మంది అనుమతించుచు, 14 మంది ప్రతిహతులను లెక్కింపబడిరి.

అధ్యక్షుని ఓటుతో తీర్మానము ఓడిపోయెను.

ఉద్యోగస్వీకార నిషేధము

అంతట “ఉద్యోగ స్వీకార ప్రశ్నను” గూర్చి ఇట్లు తీర్మానించిరి.

“ప్రస్తుతపు రాజకీయకార్యనిర్వాహము అమలులో నున్నంతవరకు కాంగ్రెసు పడే పడే తీర్మానించుచున్నట్లు, కాంగ్రెసువాదులు, ఉద్యోగములను స్వీకరింప రాదనియు, స్వీకరించినవారికి యెట్టివారికిని సహాయము చేయదగదనిన్ని, యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సభ ఘనమారు 4 1/2 గంటకు ముగిసెను.

గుడివాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

గాంధీమహాత్మునికి సన్మానము

మా తాలూకాబోర్డువారు 9 తేదీని జరిగినసభలో మహాత్ముడు గుడివాడకు దయచేసినప్పుడు స్వాగతప్రసన్నము నర్పించుటకు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. ఈవిధముగ తీర్మానించుటకు గాను ప్రత్యేకసభను సమావేశపరచిన డెలిగేటుప్రెసిడెంటు సయ్యదు ఇస్మాయిల్ సాహెబుగారిని మనఃపూర్వకముగ సభి నందించుచున్నాము. స్వాగతప్రసన్నమును తయారుచేయుటకు సభవారిక యుపసంఘమునుగూడ నియమించిరి. యూనియనుబోర్డువారును వీరిని అనుసరించెవరని తలంచెనము.

భీష్మనాటక ప్రదర్శనము

మా పట్టణములో హిందీపాఠశాల సహాయార్థము హిందీ భాషాభిమానులగు సుప్రసిద్ధులు కొందరు యీనెల 13 వ తేదీన పంగీయ కవిశేఖరుడగు ద్విజేంద్రలాల్ రాయగారి “భీష్మ నాటకము” ఆంధ్రమున బ్రదర్శించుటకు దయతో సంగీకరించిరి. పాఠ్యము, పరిసరగ్రామవాస్తవ్యులును, తత్ప్రదర్శనమునకు బహుసంఖ్యాకులుగ విచ్చేసి దయకుగల హిందీభాషాభిమానమును బ్రకటింప బ్రార్థితులు. ఈ నాటకము ఆంధ్రనాట్యరంగమున బ్రదర్శింపబడుట కిదియే తొలిసారి. శ్రీయుర్రు డి. వి. యల్. నరసింహారావుగారు భీష్మపాత్రను ధరించెదరు.

గంజాంమండల ఇచ్చాపుర సప్తమకేంద్రీసాన రెడ్డిమహాజనసంఘపు అధ్యక్షులును ఖండదేవులిగారు వాస్తవ్యులును శ్రీ|| నారద బాలాజిరెడ్డిగారు ఫాల్గుణ 5 (30-3-1929) దినముందు ఇహలాకంబున దేవతాంగంబునజేసి సరళులెగి.

మీరటు కుట్ర కేసు

విచారణగూర్చి అధికారు లేమియు చెలువకుండుట

పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగారు

ముద్దాయిల జూచుట

మీరటు, ఏప్రిలు 17.—పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగారు నేడుదయము జోతిప్రసాదుగారితో గూడ వచ్చి జైలు లలోని కుట్ర కేసు ముద్దాయిలను జూచిరి. జవహరిలాలు నెహ్రూగారి సోదరి లక్ష్మి ఆస్పత్రియందు జబ్బుగా నున్నందున ఎక్కువకాల మిటు నుండజాలరు. కావున మధ్యాహ్నమే వెడలి పోయిరి.

విచారణగూర్చి సమాచారము తెలుపకుండుట

జోతిప్రసాదుగారిని ప్రతికాప్రతినిధి సందర్శింపగ నిట్లు చెలిపెను. ముద్దాయిల ప్రతివాదముగూర్చి వకీళ్ల నియమించుట మున్నగు ఏర్పాటు లింక నేమియు జరుగలేదు. డిఫెన్సు కమిటీవారు డబ్బుకోరకై డిల్లీ నుండి విన్నపము ప్రకటించినను ఇంకను తగుద్రవ్యము చేపూరలేదు. ముద్దాయిలకు జైలులో సదుపాయముల గూర్చి యెక్కువ ఫిర్యాదు లేమియు లేవు. కొందరు మాత్ర మింకను ప్రత్యేకపు కొట్లలో నుంచబడిరి. ముద్దాయిలకు ప్రత్యేకముగ నొక వంటమనిషిని నియమించుటకు అధికారులు ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. (అ.ప్రె.)

ప్రాసిక్యూషనుతరపున ముద్దాయిల నింకను పక్షము దినములు రిమాండులో నుంచగోరుచు పిటిషను రేపు దాఖలు చేయబడునో లేదో యింకా విశదముగ తెలియదు. ప్రస్తుత మున్న రిమాండు ఉత్తరువు రేపటితో కాలదోషమగును. వకీలు పరమాత్మ ఆరక్ష వైఖ్యగారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు రేపు విచారణ కోర్టు లో జరిపె దరా జయిలో జరిపె దరా య నియ ధు గ య నింకను నిశ్చయించు కొనలేదని మేజిస్ట్రేటుగారు జవాబు జెప్పిరి. అధికారులయెడ నిట్టి ప్రవర్తనను నాయకులు విమర్శించుచున్నారు. ముద్దాయిలకైనను రేపు జరుగవలసిన విచారణగూర్చి ముందుగ చెలువ నందున తమ తరపు వకీళ్లను పిలిపించుకొనుటకు అవకాశము లేదు.

ప్రాసిక్యూషనువారు కోరిన రిమాండునకు రేపు అంగీకరించునో జామీను దరఖాస్తులు దాఖలు చేయబడు ననుకొనుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

జాబ్బాలాగారి తరపున వాదించునట్లు బొంబాయి బారిష్టరు ఎక్. ఎక్. అంకేశ్ రాయగారు నేడు మీరటు వచ్చి జైలు లోనున్న ముద్దాయిలతో చాలనేపు మాట్లాడిరి. ముద్దాయికి దోషమేరలేదనియు, చదువుటకు పుస్తకములు లేవనియు చెలిపిరి. జాబ్బాలాగారి తరపున జామీను దరఖాస్తు రేపు కోర్టు లో దాఖలు చేయబడును. (అ.ప్రె.)

బొంబాయి సైనును ఉపసంఘము

లా-ఆర్డరులను ప్రజాయత్త మొనర్చుటకు

ఆక్షేపించుట లేదు

బొంబాయి, ఏప్రిలు 16.—బొంబాయిరాష్ట్రపు సైనును ఉపసంఘమువారు లా ఆర్డరులను ప్రజాయత్త మొనర్చు విషయమై విముఖులుగనున్నా రని ఇటీవల వార్తా పత్రికలయందు ప్రకటించబడిన వార్త నిరాధారమైనదని డెయిలీమెయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఉపసంఘసభ్యులలో కొన్ని భిన్నాభిప్రాయము లున్నను లా ఆర్డరులను ప్రజాయత్త మొనర్చు విషయమై కీరు ఏకగ్రీవాభిప్రాయమును నూచించి యున్నారు. గవర్నరుగారికి కొన్ని ప్రత్యేకాధికారములన్నిచ్చి రాష్ట్రములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మివ్వలయునని కీరు నూచించి నట్లు డెయిలీ మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

రవీంద్రుని పర్యటనము

కలకత్తా, ఏప్రిలు 17.— ఏప్రిలు 6 వ లేది రవీంద్రుడు కనకా చేతననియు ఆనాడు సాయంకాలమే విద్య జాతీయ మహాసభ సమావేశము ఉపన్యసించినయు రాబోవు వారము వాక్ కోరు సమావేశమున ఉపన్యసించెదరనియు తంలివార్త వచ్చినది. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

రాజపాలు హత్య కేసు

కోర్టు మార్చవలెనను దరఖాస్తు నిరాకరింపబడుట

లాహోరు, ఏప్రిలు 16.— రాజపాలు మహాశయును చంపెనను ముద్దాయి ఇలాముద్దీను విచారణ యింకో కోర్టునకు మార్చవలెనని పెట్టిన దరఖాస్తును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నేడు నిరాకరించెరి. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

గాంధీమహాత్మునకు జుల్తానా

కలకత్తా హైకోర్టులో అపీలు

కలకత్తాలో శ్రద్ధానందపార్కులో విదేశీవస్త్ర దహనమును సలిపినందులకు గాంధీమహాత్మునకును మరి కొందరికిని ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు పెరి యొక రూపాయి జుల్తానా వేసినందున నిపుడు జె. ఎం. నేనుగు ప్రగారు కలకత్తా హైకోర్టులో అపీలు చేసిరి. న్యాయమూర్తి ముఖ్యిగారు నిన్న 17 వ లేదీని రాజధాని మేజిస్ట్రేటుకు నోటీసు పంపిరి. ఈ అపీలు మహాత్మునిపక్షమున గాక రక్షింపవారి పక్షమున మాత్రమే చేయబడెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

నాణ్యమైన ఆభరణములు దొరకు తావు

మా అనుభవసిద్ధమును, శక్తిని సామర్థ్యమును నువ్వయోగించి మంచి సనితనముతో వస్తువుల తయారొనర్చితిమి.

గత 35 వత్సరములు నిలుకడ, మా అభివృద్ధియే, నమ్మకమునకు నాణ్యమునకు సంశయింపవలసిన అగత్యము కనుపించదు.

సురాజ్ మల్ లల్లూ భాయ్ అండు కో.,

సీమకమలములు, బంగారు వెండి నగలవర్తకులు,

313, యస్లస్ నేడు, మద్రాసు.

సర్వోత్కృష్టమైనది!

THE PRUDENTIAL

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము నందున్న వాటిలో ప్రపంచము నందు అత్యధిక పాలిసిహోల్డరులు గల మిక్కిలి గొప్ప భీమాసంస్థగా నున్నది. కడచిన సం॥రం హక్కులు ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించబడినవి:—

ప్రతి క్షణము	రు. 31-8
ప్రతి నిమిషము	రు. 1,890
ప్రతి గంట	రు. 1,13,439
ప్రతి దినము	రు. 9,07,515
ప్రతి వారము	రు. 54,62,546
ప్రతి నెల	రు. 2,36,71,035

(సరాసరి రోజుకు 8 గంటలకాలము జరిగినవని ననుసరించి తయారైనది)

జనవరి నుండి డిశంబరువరకు

రు. 28,40,52,426

పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు:—

THE PRUDENTIAL ASSCE. CO. LD.

CLIVE BUILDINGS, CALCUTTA.

Branch Office: C/o GILLANDERS ARBUTHNOT & Co.,
Post Box No. 261, MADRAS.

Inspectors: G. R. NARAYANA IYER
Bargalore City
V. SINGARAVELU MUDALIAR,
Secunderabad, (De. can).
M. M. NATHAN, Trichinopoly

ఏజెంట్లు:—ఇంకను కొన్ని ఏజెన్సీలు కాళిగా నున్నవి. పలుకుబడి, విద్యుత్తుగల పెద్ద మనుష్యులుమాత్రమే దరఖాస్తులను వైవిలాసమునకు సంపుకొనవలెను.

మద్రాసువార్తలు

మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలు:— సభ్యులకు హియూమిడ్ కాది జెయిబాని సాపాబ్ గారు దత్తపండుల మహమ్మదీయ నియోజకవర్గములకు రాజీవు మద్రాసు శాసనసభా యెన్నికలలో నభ్యర్థిగ నిలచెదరు.

ఎం. ఎన్. ఎం. రైల్వే ఉద్యోగుల సంఘసభ:— ఈ నెల 19 తేదీని సాయంత్రము 5 గంటలకు వి. పి. హాలు వేదిక ప్రక్కనున్న మైదానమునందు ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగును. కార్మికవివాద చట్టమును గూర్చి యధ్యక్షు లుపన్యసించెదరు.

సి. రాజగోపాలాచారిగారి ప్రకటన:— ఇప్పటి దా. నరసరాజులు నాయుడుగారితో తానుమాట్లాడుట రాజీవు శాసనసభయెన్నికలగూర్చి కావనియు, తనన శాసనసభ ఎన్నికలలో అభ్యర్థిగనిలచుట కుద్దేశములేదనియు సి. రాజగోపాలాచారిగారు ప్రకటించుచున్నారు. (అ.ప్రె.)

కాళహస్తి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘము:— ఈ సంఘసభ యీ నెల 14 వ తేదీని జరిగెను. పి. వెంకటరంగారాయశింగారు అధ్యక్షునిగ, కె. శ్రీనివాస అయ్యగారు కార్యదర్శిగ, వి. యేనాచెట్టిగారు కోశాధికారిగ, బి. శేషయ్యచెట్టి, కె. దేవ్ మునిస్వామిచెట్టిగారు కార్య నిర్వాహక సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరని యొక విలేఖరి కాళహస్తి నుండి వ్రాయుచున్నారు.

మద్రాసునందు మరణసంఖ్య:— ఈ నెల 18 తేదీతో అంతమైన వారమున మద్రాసునందు వేయికి 40.7 వంతున మరణించిరి. 107 గురికి మహిళాకి 30 మంది మరణించిరి. 6 గురు ఆటలమ్మలన, ఒకరు కలాశజారులన, 8 గురు ఎంతెరికు జ్వరములన, 15 గురు చులేరియాలన, 32 గురు కిదిర జ్వరములనలన మరణించిరి.

ఒక బాలునికి విషద్రావక ప్రయోగము:— మొన్న సాయంకాలమున హాకిబంతియ్య జూచుమం డిని యొక బాలుడు (15. యేండ్ల వయస్సు) మరియొక లోడి బాలునితో తనకు దప్పికవేయుచున్న దని చెప్పగా రెండువంతులు డెవటికోబోయి యొక ద్రావకమును దెచ్చి మొదటివారికి కిచ్చెను. ఇతడా ద్రావకమును త్రాగినవెంటనే వాండులకెలి ప్రహరాదాస్థానమున పోలీసువారిచే ఆస్పత్రికి గొంపోబడెను. ద్రావకము తెచ్చియిచ్చినబాలుడు పోలీసువారి స్వాధీనముం దుండుచున్నాడు. (అ.ప్రె.)

రాకెట్ లు:— గౌ. ఎ. కృష్ణమ నాయుడుగారు నిన్నటి యుద్ధము మద్రాసువచ్చిరి. వీ. రామస్వామి మొలలియారుగారు నిన్నటి యుద్ధము మద్రాసువిడిచి మున్నగిరి.

బ్లూమంట్ ఎస్పెక్టెసు కైలుబండ్ల ద్రోహులు అగు ఇ. గ్రెప్పిత్ గారు జోలార్పూ జంక్షన్ లలో నిన్నటి యుద్ధమున తమ యింజనులలో నాకస్పికముగా గాయములను పొంది నిన్నటి యుద్ధమున నిచ్చటికి తీసికొనిరాబడి జనరలు ఆస్పత్రిలో నుండుచు యున్నాడు.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా రాయలము కాపురములు మద్రాసు రెడ్డిజనసంఘ కార్యనిర్వాహక సభ్యులు రెడ్డిరాణి పత్రికాసంపాదకులు నగు శ్రీయుర పల్లి కేసర్తిరెడ్డిగారు రాజమండ్రి నామల్లు లేతలి వీరారెడ్డిగారు రెడ్డిరాణిపత్రికా ప్రచారముకొరకును బర్మాలో నున్న రెడ్డిసాంఘికుల ప్రబోధము కొరకును రేపు 19 న తేదీని యింకాపురాయను ఓడలో రంగూత్ వెడలుటకు నేను మద్రాసు వచ్చిరి

దా. ఆనిబింటెలుగారు గవర్నాత్రి మద్రాసునుండి జంబాయి కేగిరి. అన్నానంకి ఇంగ్లండుబోయెదరు నెంట్లు ప్రేమచంద్ర నీమెన్ ఆమెను కిడ్నాపిరి.

కె. టి. పాపి గారు జంబాయి? గౌ. ఎం. కృష్ణక నాయుడు, ఎ. వై. జి. కెంబెలుగారు ఉదకముం కలమునకు గుర్రాత్రి యేగిరి.

శ్రీయుర టంగుటూరి ప్రకాశం గుంటూరు నేపథ్యము దియమనకు మద్రాసు వచ్చిరి.

బహిరంగసభ

ఈ నెల 19 తేదీని సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గోకి లహాలనందు మద్రాసు మహాజనసభ, మద్రాసు మండల కాంగ్రెసు సంఘముల యాజమాన్యమున నొక బహిరంగసభ జయప బడును. శ్రీమాత్ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. భారత శాసనసభలో రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాసము ను గూర్చియు, వివిధ శాసనసభలలో కాంగ్రెసుపక్షములగూర్చి యు కాంగ్రెసునాయకు లుపన్యసించెదరు.

మద్యపాననిషేధ ప్రచారము

వెరంబూరునందు సభ

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 16:— లేబరు యూనియనుల యాజమాన్యమున చడిగూ-వారు, నందు బి. శివరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద నొక సభ యీ నెల 15 తేదీని సాయంత్రము జరగాను. మద్యపాన నిషేధమును గురించి ప్రతిరుక్తికి లక్ష్యపతిగారు, శ్రీమాత్ ఎం. రత్న సభాపతి వందలియారు గారును ఉపన్యసించిరి.

మద్యపానము నీతికి భంగకరమైనదనియు, చిరమధురము నియు, ఆరోగ్యవాశినకరమైనదనియు రత్న సభాపతి మొదలి యారుగారు దెలిపి కార్మికులు మద్యపానమును మానివేయవలెనని హెచ్చరించిరి.

మద్యపానమును తగుభర్తలు మానునట్లు బలవంతపెట్టుట భార్యుక కర్తవ్య మని శ్రీమతి రుక్మిణి లక్ష్మీపతిగారువలెకిరి.

రాజా సర్ అన్నామలైచెట్టిగారు

మద్రాసుపొల సభ

ఒక హాలును నిర్మించుటకు తీర్మానము

ఈనెల 12 తేదీని మద్రాసుపొలలో ప్రముఖులొకం దరు నై. ఎం. సి. ఎ. బిల్డింగునందు అల్లాడికృష్ణస్వామిఅయ్య రుగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై రాజాసర్ అన్నామలైచెట్టిగారిగౌరవార్థము వారిపేరున నొక హాలును నిర్మించువిషయము నుగూర్చి మోచించిరి. సుమారు 30 మంది సభకుహాజరైరి. అల్లాడి కృష్ణస్వామిఅయ్యరుగా రధ్యక్షతవహించవలెనని ఎ. రామ స్వామి మొదలియారుగా రుపాదించి ది. బి. ఎ. ఎం. ఎం. మరుగప్ప చెట్టియారుగారు బలపరచిరి. రాజా సర్ అన్నామలైచెట్టిగారి గౌరవార్థము వారిపేరున నొక హాలును మద్రాసులో నిర్మించుటకు వివిధసంఘముల ప్రతినిధులును గలయుక సంఘము నెన్నుకొనుట కీసభ సమావేశ మయ్యెనని యధ్యక్షులు నుకిరి.

హెచ్. సుబ్బారాయ అయ్యగారు యీ క్రింది సభ్యులుగల యొక సంఘము కేంద్రవలె నదని యుపాదించిరి.

పి. ఇ. వుడ్డ, ఎన్. వి. రామస్వామి మొలలియార్, ది. బి. ఎ. ఎం. ఎం. మరుగప్పచెట్టియార్, ఎన్. ఎ. ఎ. అన్నామలైచెట్టియార్, ఎ. రామస్వామి మొలలియార్, ఎన్. సత్యగూర్తి, అల్లాడి కృష్ణ స్వామి అయ్యర్, దా. జయనాథ్, కిర్లం పూడి జమ్మందారు గార్లు.

ఎన్. వి. రామస్వామి మొలలియార్, ది. బి. ఎం. ఎం. మరుగప్పచెట్టియార్ గార్లు గౌరవ కార్యదర్శులుగను, కోశాధికారులుగను ఉండులెనని మాడ యుపాదించబడెను. పై రెండు యుపాదనలు ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

రాజాసర్ అన్నామలైచెట్టిగారి ప్రజాసేవ, విద్యావిషయమున వారు నలినేన ఘనకార్యముల విషయమై వారిగౌరవార్థము మద్రాసునందు “రాజాసర్ అన్నామలై హాలు”, నునిర్మించి అందు ముఖ్యులగు ఫలమున చెట్టిగారి విగ్రహమును నిర్మించి వలసిన దని ఎన్. సత్యగూర్తిగారుపాదించి పి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు బలపరచిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

పిమ్మట ఎ. రామస్వామి మొలలియారుగారు పై సంఘమునకు చందాలను సహాయమున హాలు నిర్మాణమునకై తగినవర్కలను జరుపుట కగ్రహార మొనగరచెనని యుపాదించి ది. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారు బలపరచిరి.

తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను. అంతట సభ్యులను నందనులతో సభ అంతరించెను.

వాతావరణసీతి

1920 సం. ఏప్రిల్ నెల 18-వ తేది గురువారము

మ్యాట్టాలు	ము. అల్పదినోత్పత్తి	ము. అల్పదినోత్పత్తి	ము. అల్పదినోత్పత్తి	ము. అల్పదినోత్పత్తి	ము. అల్పదినోత్పత్తి
క 24 గంటలలో	క 24 గంటలలో	క 24 గంటలలో	క 24 గంటలలో	క 24 గంటలలో	క 24 గంటలలో
గోపాల్ పూర్	90	78	...	0	-0.4
విశాఖపట్నం	91	82	...	0	-0.3
కాకినాడ	99	77	0.3	0.3	+0.1
మచిలీపట్నం	93	77	...	0	-0.3
కర్నూలు	101	80	...	0	-0.3
బళ్లారి	95	78	0.1	1.3	+0.9
అనంతపురం	...	...	...	0	-0.1
కడప	101	82	...	0	-0.2
నెల్లూరు	98	79	...	0	-0.2
మద్రాసు	94	78	...	0	-0.3
కడపూరు	89	78	...	0.7	+0.4
నెల్లూరు	95	77	...	0	-0.3
నీలము	92	77	...	1.6	+0.9
కోయంబూరు	91	74	...	4.1	+3.4
తిరుచనాపల్లి	97	75	0.1	0.9	+0.5
నాగపట్టణము	89	81	...	0	-0.3
మధుర	95	97	...	1.1	+0.1
హంబత్	90	75	...	3.1	+1.9
పాలంబి	...	...	...	8.8	+1.8
తరువేండ్రము	85	78	1.0	6.4	+4.2
కొచ్చిన్	87	76	1.1	5.0	+2.7
కొలికట్టు	92	76	...	2.6	+1.3
మంగుళూరు	88	75	...	3.9	+3.4
రెంగళూరు	92	68	0.2	0.6	-0.1
మేర్కాళ	80	68	...	2.8	+1.6
కొడైకనాల్	67	54	0.4	10.5	+9.1
మామూర్	71	55	...	3.9	...

సర్కారులు:— కాకినాడలో 0.3 వ ఉండెను. గోపాల్ పురంలో తప్ప ఇతరచోట్ల ముగ్గుగా యున్నది. కాకినాడలో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:— బళ్లారిలో 0.1 వర్షించెను. బళ్లారిలో పగటి రాత్రివేడిమి 8.5 డిగ్రీలు తక్కువ. ఇతరచోట్ల పగటివేడిమి 3 మొదలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటము:— తీర్మానసీతి మామూలుగ నన్నది. బి. ఎ. నారాయణయ్యరు, సహాయవాతావరణావస్థాపకుడు.

ఇటు చూడుడు

ఇ సేల నొక పుష్కరముక్రింద కీర్తిశేషులైన (శేలు సంస్కృతంధ్ర పండితులు, గవర్న మెంటు ఆర్డరు కాశీ రాజవంశాధిపతి) ఆకుండి వ్యాసమూర్తి కామ్యునికారి గ్రంథరాజము లాంధ్రదేశ గ్రంథాలయములకు కొరినవారి క్షేరకు నీక్రిందిక్రింద పుస్తకల కొనగబడుచున్నవి. మేముసాం తములోపల గైకొనువారలకు ఆంధ్రవ్యాసవిత్తగ్రంథరాజముల సంపుటిని పోస్టేకి మేమే భరించి యీ 2-8-0 పి. పి. గా పంపుచుము. కొలదిప్రతులుమాత్రమే గలవు. సమయముమించిన లభింపవు. పుస్తకద్రవ్యము దుర్లభము.

పితాపురాస్థానవిద్వాంసుల గ్రంథములిహడ యీక్రింది ఆద్రమనకు వ్రాసినచో వెలకు లభించును.

1. ఆంధ్రవైషణ్యము. 0-3-0
2. పరాశరసృష్టితి (ఆంధ్రసంవత్సరము) 0-4-0
3. ప్రబోధ సంగ్రహము. 0-6-0
- (కృష్ణమిశ్రుని సంస్కృతనాటకమునకు తెలుగు)
4. గంగాజలం 0-3-0
5. భారతభక్తి (కవిశ్రయభారతవిమర్శనము) 0-6-0
6. అనర్థ రాఘవము 0-10-0
7. భామినిగీతాంశు (పండితరాజశేషమునకు తెలుగు) 0-8-0

నలయవారు:— ఆకుండి వేంకటేశ్వరస్వామి, “వ్యాససృకేతనము” నుడరాడ, కోరుకొండపాస్ట, బి. జుయ్య కితలాకా.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున గాంధీ మహాత్ముని సంచారము

పది గ్రామములలో 7000 రూపాయలు లభించుట

నిన్న 17 వ తేదీని మహాత్ముడు గుంటూరు వెళ్లుట

గుంటూరులో 8000 రూపాయలు లభించుట

భద్రాచలమునుండి ఆహ్వానము వచ్చుట

కలకత్తాలో వస్త్రసహనముకేసులో వేయబడిన ఒకరూపాయి జుర్రానానుగూర్చి నేనుగుర్తగారు హైకోర్టులో అప్పీలుచేయుట

మహాత్ముడు మరల

బెజవాడకు వచ్చుట

బందరుప్రాంతమునందు గల పది గ్రామములలో మహాత్ముడు సంచారముచేసి 16 వ తేదీరాత్రి గం. 8-45 లకు నగర బెజవాడకువచ్చెను. 10 గ్రామములలోను 7000 రూపాయలు లభించెను. 18 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు కైకలూరులో నుండెను.

గుంటూరుకు వెళ్లుట

నిన్న 17 వ తేదీ ఉదయము 6 గంటలకు మహాత్ముడు మున్నగువారు దేశభక్తునితోగూడ బెజవాడనుండి గుంటూరుకు బయలుదేరిరి. ఉదయము 7-15 గంటలకు వారు మోటారుకారులలో గుంటూరుచేరిరి. అచట మిక్కిలిభునమును స్వాగత మొసగ బడెను. సన్మానసంఘమువారు సభలన్ని త్రమొక విశాలమున కాలను కట్టించిరి. మహాత్ముడు వచ్చినవెంటనే ఆ పర్వకాలను గొంపోయిరి. అచట పదివేలమంది ప్రజలు సమావేశమైయుండిరి. మహాత్ముని వేదికపై గూర్చుండవలెనని మృణినిపలుసంఘమువారును, పౌరులును, వైశ్యసంఘమువారును, మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారును ప్రత్యేకముగా మహాత్మునకు సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. వానిప్రతులను సభ్యులకందికిని పండితైర్పినందున వానిని మరల సభలో చదువలేదు మహాత్ముడు హిందీ భాషలో సువన్యసింపెను. కర్నూలునుండి వచ్చిన శ్రీయుత గాడిపర్ల హరిశ్చంద్రపూర్ణరావు (ఎం. ఎల్. సి.)గారు వానిని తెనుగున సభ్యులకు వివరించివెప్పిరి. ఆంగ్లరత్న దుర్గల గోపాలకృష్ణయ్యగారి మరణమునకు మహాత్ముని సంతాపమును వ్యక్తపరిచెను. నగరపాలకుగృహ, మున్సిపాల నిర్మాణమున ఆస్పత్రిశృతానివారణము, ఖద్దరు, విదేశీవస్త్ర, బహిష్కరణము మున్నగు విషయములనుగూర్చి మహాత్ముడు సన్వదించెను. ప్రజలు రాజనీధులలోను మైదానములలోను మలగూత్రాదులను వదలగూడదు. నేను బెజవాడనుండి బయలుదేరి కృష్ణానదీతీరంపై నడచిన వచ్చుచుండగా బ్రాహ్మణులు గూడ నదిలో ఆహ్వానములను పునరుల చేయుచుండిరి." అని మహాత్ముడు నుడివెను.

శ్రీ కృష్ణాశ్రమమువారు గూడ మహాత్మునకు సన్మాన పత్రమును సమర్పించిరి. "ఆశ్రమమునకు ప్రజలు తనగీతిని భజన సహాయము చేయకపోవుటలన వారు ప్రభుత్వసహాయము నకేక్షించవలసినదనినందులకు నేను చాలచింతిలుచున్నాను. మీరు ధర్మవిర్యహీనుల కొరకు జీవితములనర్పించుటగూడ సంసిద్ధులుగా నుండవలెను. దొరతనము పాలనలన భజనసహాయమును బడయుట ధర్మవిర్యధర్మము. ప్రాణసంరక్షణార్థముగూడ ధర్మవిర్యధర్మమును చేయగూడదు." అని మహాత్ముడు నుడివెను. పిమ్మట మహాత్ముడు పలువురు భజనమును సమర్పించిరి.

నాగయవాడి సంఘమువారు	1116-0-0
పౌరులు	8500-0-0
శ్రీయుత సుంటా శేషయ్యగారు	116-0-0
దేశభక్తు డొంగోన వెంకటేశ్వరును విక్రయింపగా	85-0-0
కారదానికేతనమువారు	116-0-0
శ్రీలసంఘమువారు	116-0-0
వైశ్య గురుకులమువారు	116-0-0
బట్టలపర్వము	1000-0-0
మద్ది సోదరులు	1116-0-0
సన్మానసంఘమువారు	8030-0-0

ఈరీతిగా భజనము సమాప్తమైనది. మహాత్ముడు మున్నగు వారు కారదానికేతనమునకు వెళ్లిరి. పిమ్మట వైశ్యగురుకులమునకు వెళ్లిరి. మునిసిపలు బ్రాహ్మణుల బంగళాలో మహాత్ముడు బసయ్యేర్పాటు చేయబడెను. గుంటూరులో మహాత్ముడు మహారాజ వైభవముతో

స్వాగతముయ్యబడెను. నిన్న మహాత్ముడు 3-4 గంటల మధ్య మహాత్ముడు కాంగ్రెసు ప్రచారకలతో సంభాషించెను. 5 గంటలకు పెదనందిపాడు మున్నగు గ్రామములకు బయలుదేరి వెళ్లెను.

(స్వయంశేఖరి-శ్రీ ప్రెస్)

మహాత్ముని భద్రాచలమున కాహ్వానించుచు శ్రీయుత పునులూరి కోదండరామయ్యగారు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘాధికారులకును దేశభక్తునకును వ్రాసిన బహిష్కరణలేఖ

"నేనిపుడు ఏజన్సీసభ్యులను 800 మైళ్లదూరమునందున్నాను. నేనిచట భజనమును సమాలుచేయుచున్నాను. భద్రాచలమునకును పోలరచునకును గూడ మహాత్ముడువచ్చునట్లేర్పాటు చేయగోరెదను. తేదీలను నిర్ణయించి ఏజన్సీ ప్రజలకు తెలిపి వార్తను పంపవలెను. ఈ 9యేండ్లలోను ఏజన్సీ ప్రజలదివరకెన్నడును మహాత్ముని సందర్శించియుండలేదు. వేంకటాపురం భద్రాచలం తాలూకాల ప్రజలు మహాత్ముని సందర్శింపగోరినచో ఒక్కొక్క మనిషికి అధమము పదిరూపాయలు వ్యయముగను. ఆరుకోజులు ప్రమాణముచేసిన గాని మీరొకటికీ రాలేరు. కావున యెటులైనను యీరెండుస్థలములను గూడసంచారకార్యక్రమమునందు ముఖ్యముగా చేర్చగోరెదనని నిన్నభద్రాచలమునుండి శ్రీయుత కోదండరామయ్యగారు తిరిపివార్త నందిరి.

సర్వాప్రముమును శ్రీయుత అద్దకి ఎండు మాధవరావుగారు నేను పంపిన తిరిపివార్త

"మహాత్ముడు యీ నెల 21 వ తేదీ ఉదయమున నగ్నపురము వచ్చు నట్లేర్పాటు చేయబడెను. తన రోజులులు చేయుటకు నిన్న 17 వ తేదీని పురమండలమున బహిష్కరణ సభ జరిగినది. శ్రీయుత వై. నారాయణగూర్తిగారు రక్షణముగా గల సన్మానసంఘ మొన్నకొనబడెను. ఈ సంఘమునకు పురమండల కార్యదర్శియును యూనియను బోర్డు ప్రెసిడెంటును సమావేశముగా నుండురు. నర్సాపురము తాలూకా బోర్డు మున్నగు సంస్థలవారు మహాత్మునకు సన్మానపత్రములను సమర్పించెదరు. ఈ సంఘములవారి సహాయముతో తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యకర్త భజనము సమకూర్చుచున్నాడు."

తూర్పు గోదావరి మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీయుత వెన్నేటి నత్తనారాయణగారి ప్రకటన

"డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం శ్రీయుతములు మండపాక రంగయ్యనాయుడు, టీర్థప్రరావు, పి. సత్యనారాయణ, మొనలి గంటి తిరుగులరావుగారును నేనును చుట్టి పట్టణము నెల్ల మహాత్ముని సందర్శించి దేశభక్తునితో నాలోచించి మన మండలమున సంచార కార్యక్రమమును నిర్వహణనుకొని నేడే తిరిగి వచ్చితిమి.

మే నెల 2 వ తేదీని మన మండలమున మహాత్ముని సంచారము ప్రారంభమగును. గాని, పెద్దాపురము, మేడపాడు, చానర్లకోట, పితాపురము, వాగులపల్లి, రమణక్కపేట, కాకినాడ, గిల్లసాలెం, రానునంబిపురం, మండపేట, ఆలమూరు, పలికెల, పుల్లెటిక, ఆలమూరుపురం, కోటిపల్లి, వేంక, గిల్లసాలెంపాడు, రాజుమహేంద్రవరం, నీతానగరం, యావట్టాములలో మహాత్ముడు సంచారముచేయును. మేనెల 9 వ తేదీ సాయంకాలమున మహాత్ముడు నీతానగరమునుండి బయలుదేరును. గాని, వాగులపల్లి, రమణక్కపేట, నీతానగరముపట్టణములలో నూలు నడవటము నేత మున్నగు ప్రదర్శనములను మహాత్ముడు పరికిరించును. ఈ వైన శేర్మీనబడిన స్థలములలో నిర్ణయింపబడిన తేదీలలో ప్రజలు సమావేశమగుచుండవలెను. అల్లరి గలభా మున్నగునవి కలుగకూడదు. ప్రజలు శాంతముగను క్రమపద్ధతిని నడుచుకొను

చుండవలెను. విశేషము మండలము. 1924 లోనే మహాత్ముడు కారాగృహమునుండి విడుదలవడినను నేటివరకును మన మండలమునకు రావలకలుగలేదు. వెనుక 8 యేండ్లక్రితము యుండెను మహాత్మునిపట్ల ప్రజలకుగల అత్యధికమగు ప్రేమయును గౌరవమును నిదర్శనపూర్వకముగా వెల్లడికాగలదని నేను నమ్మెదను. మహాత్ముడు పరివ్రాతనారాయణుల సుధర్మింనుటకొరకు ఖడ్గరనిధికి భజనము కొరచున్నాడు.

తూర్పు పశ్చిమములములములవారు 50000 రూపాయలనుమహాత్మునికోసంగి. ఇదిర కెన్నడును మనమండలము వెనుకబడియుండలేదు. మన నాయకులకు బాలుకు సాంబరూర్తిగా రిపుడు బహిష్కరణకాలంలో బంధించిబడియున్నాడు. ఆ యనగౌరవమును గూడ యింకాబాధనకోసం కనీసము 10000 రూపాయలైన మహాత్ముని సమర్పింపవలెను. ఇది కొనసాగునని నాకు గట్టి నమ్మకము గలదు. మండల ప్రజలు పురుషులు ముగ్ధుడ పూనుకొనవలెను.

మేనెల 8 వ తేదీని నీతానగరము నుండి కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగును. ఆసభలో యెన్నికలమును భరుగును. ఆసభ సభ్యులను ప్రచారకలనుగూడ ముఖ్యముగా రాగోరెదను. ఆపుడు మనము మహాత్మునితో ముట్టించుటకుగూడ నవకాశము లభింపగలను." (కాకినాడ శ్వేతగానలేఖరి తంతి వార్త.)

గుంటూరులో ఆంగ్లరత్న రోడ్డును

మహాత్ముడు తెరుచుట

నిన్న 17 వ తేదీని మహాత్ముడు గుంటూరులో ఆంగ్లరత్న రోడ్డును తెరచెను. నిన్న సాయంకాలము 5 గంటలకు గుంటూరు నుండి బయలుదేరిన. 10000 మంది పౌరులు మహాత్ముని వెంట బచ్చి మహాత్ముని కీర్తనాత్మిరి. దారిలో మహాత్మునివేదికను గ్రామములలో భజన మొనగబడెను.

చాపాడులో	రు	116-0-0
పల్లూరులో		800-0-0
పెదనందిపాడులో		1116 0 0
కారంచేడులో		2200 0 0
తిమ్మనపూర్ణము		1116 0 0
వేలుపాళెం		500 0 0
చీరాల		1116 0 0

ఈ రీతిగా భజనము లభించినది. తూర్పు కృష్ణాలో నగలు గాక లభించిన మొత్తము 27360 1 8 నగల రుప

దారిలో మోటారుకారు చెవిపోవుచే మహాత్ముడు సకాలమునకు పెదనందిపాడు రాజాలకపోయెను. అచటకు వెళ్ళుగ్రామములనుండి వెలకొలది ప్రజలు వచ్చిరి. 1921 లో మీరు చూసిన సామ్యనిరోధకత్వని మరల చూపవలెనని మహాత్ముడు హెచ్చరించెను. అటు 1116 రూపాయలను కొన్ని నగలును సమర్పించెను.

పెదనందిపాడునుండి వారు మోటారుకారుతో కారిం చేతుకువెళ్లిరి. నిన్నరాత్రి కారిం చేడులోనే మహాత్ముడు నిద్రించెను. నగలును గొక్కమును కలసి 2200 కారిం చేడులో లభించెను.

నేడుదయముననే వారు కారిం చేడునుండి బయలుదేరి తిమ్మనపూర్ణమునకును చేరుకొనునకును నెల్ల ఉదయమున 8 1/2 గంటకు చీరాల చేరిరి. ఆంగ్లరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారి కాలమరణమునకు" వహ్మడు చింతించెను. "ఆంగ్లరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు భారతప్రధాన నాయకులలో నొకరు. మీరతని మార్గముననుసరించి నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగింపుడు. ఇకటగూడి చాలమంది విదేశీసైన్యము కట్టుచున్నందులకు నేను చాల చింతిలుచున్నాను. మీరు విదేశీసైన్యము బహిష్కరింపుడు." అని మహాత్ముడు నుడివెను.

మహాత్ముడు నేడు సాయంకాలము చీరాలనుండి బాపట్లకు అటనుండి మం తెనవారిపాలెమునకును వెళ్ళును. మం తెన వారిపాలెములోనే నేడురాత్రి మహాత్ముడు నిద్రించును.

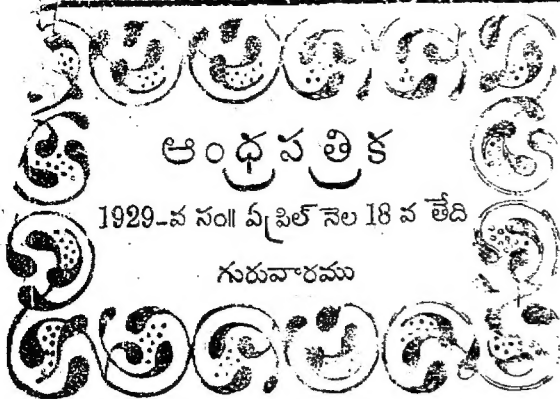
(శ్రీ ప్రెస్.)

ఆంగ్ల బర్మా స్టీముషిప్ కంపెని

రంగూరు, ఏప్రిల్ 17:—ఆంగ్ల బర్మా స్టీముషిప్ కంపెని అను వేదిక రెండుల మూలభనముతో ఒక కంపెని రిజిస్టరు చేయబడినది. తూర్పు తీరము నుండి బర్మాకు సరకులు ప్రయాణింపుట తీసికొనిపోవ ఈ కంపెని రిజిస్టరు చేయబడినది. జపానువారు, బర్మావారు ఆంగ్లేయులు ధైర్యవంతులగు నున్నారు. (ఆ. ప్రెస్.)

కె. సి. రాయగారు-ఇండియా కౌన్సిలు సభ్యత్వము

సిడ్ల, ఏప్రిల్ 17:—కె. సి. రాయగారుఇండియాకౌన్సిలు సభ్యులుగ నియమింపబడిరినియు నియామకమును వారు ఆంగ్ల గోరించిరినియు స్వరాజ్యయందు ప్రకటింపబడిన వార్తలసత్యమైనదని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్వారు తెలుపుచున్నారు.

బట్లరుసంఘ నివేదిక

అనుకొనిన రీతిని, బట్లరు సంఘమువారు బ్రిటీషు ఇండియానుండి సంస్థానములను పూర్తిగ విడదీయుటకు సమకట్టిరి. సంస్థానాధీశుల న్యాయవాదియగు సో లెస్లీ స్కాటుగారు సంస్థానాధీశుల కెట్టి మేలు నేయలేకపోయినను, స్వపరిపాలనము ననుభవించు బ్రిటీషు హిందూదేశముతో సంస్థానాధీశుల కెట్టి సంబంధముండకుండ మాత్రము జేయగలిగిరి. సంస్థానములు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు పూర్తిగ లోబడియుండవలెగాని, ఏమాత్రము సమానస్థానము గోరగూడదని, బట్లరుకమిటీవారు స్పష్టపరచిరి. ఇందునెనిమిదివందల సంవత్సరమునందు బ్రిటీషువారు హైదరాబాదు వైజాముగారితో రాజీ చేసికొనియుండిరి. దీనియందు సంస్థానపుస్వాతంత్ర్య మంగీకరింపబడెను. కాని 1804 సంవత్సరమునందు ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ ప్రభుత్వము పెర్మొనినవారిని, హైదరాబాదు సంస్థానము ప్రధానమంత్రిగ నియమింపవలసివచ్చెను. తిరిగి 1815 సంవత్సరమున సంస్థానవ్యవహారములలో నీ కంపెనీ ప్రభుత్వము జోక్యము దీసికొనవలసివచ్చెను. ఆపిమ్మట కంపెనీవారి పద్ధతి మార్పుజెంచుచువచ్చెను. కంపెనీ పరిపాలనము సార్వభౌముని వశ మయిపెమ్మట, బ్రిటీషు ప్రభుత్వాధికారము పూర్తిగ చలాయించబడెను. ప్రభుత్వమువారు సంస్థాన పరిపాలనమునందు తరుచుగ జోక్యము కలుగజేసికొనుచువచ్చిరి.

వైజాముగారికి రీడింగు ప్రభువుగారు 1926 సంవత్సరము మార్చి నెలలో వ్రాసిన లేఖయందు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు సంస్థానములపై పూర్ణాధికారము కలదని, తెలుపబడెను. ఇట్టి సిద్ధాంతము వెనుకటి ఒడంబడికలకు భిన్నమని సంస్థానాధీశుల తరపున వాదించబడెనుగాని, బట్లరు కమిటీవారు ఈ వాదము సంగీకరింపరయిరి. ఇటీవల నాబా సంస్థాన వ్యవహారములలో జోక్యము దీసికొని, ప్రభుత్వమువారు సంస్థానాధీశుని ప్రవాస మంపిన విగమము, సంస్థానాధీశుల నిస్సహాయతను తేటపరచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సంస్థానములలో జోక్యము దీసికొనిన నిదర్శనములను కొన్నింటిని, బట్లరు కమిటీవారు పెర్మొనిరి. రీడింగు ప్రభువుగారు వైజాముగారికి వ్రాసిన లేఖయందు, సంస్థానములు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారితో సమానముగ నిలిచి సంప్రతింప వీలు లేదనియు, సంస్థానమున శాంత్యభివృద్ధులకు ఆ ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులనియు, వీని అంతరంగిక బహిరంగక్షేమమునకి ఛాని ప్రాబల్యమే మూలకారణమనియు, సంస్థానముల మధ్యగాని సంస్థానములకును తమకును మధ్యగాని తగాదా లుదయించుచో

వానిని నిర్ణయించు హక్కు బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారికే కలదనియు, స్పష్టముగ తెలుపబడెను. బట్లరు కమిటీచా రిసిద్ధాంతము నణుమాత్ర మయినను కదలింప వీలులేదని, చాటిరి.

దూర మాలోచించిన, బట్లరుకమిటీవిచారణ వలన, సంస్థానాధీశులహక్కులకు శాశ్వతభంగము కలిగె నని చెప్పవచ్చును. వీరు కోరిన స్వేచ్ఛ యిను మంతయు చేకూరకుండుటయగాక, ఇంతకుపూర్వము అనుమానాస్పదముగనున్న స్థితి, ఇప్పుడు సందేహరహిత మయ్యెను. ఇట్టిస్థానము నంగీకరించుచో, సంస్థానములికమిద బ్రిటీషు ఇండియాతో సమాఖ్యగ నేర్పడి, హిందూదేశవిధానమునందు అర్హస్థానము బడయు నవకాశము తప్పిపోవును. సంస్థానప్రజాభిప్రాయమును విచారించనందువలన గలిగిన స్పష్టమిపుడు తేటతెల్ల మయినది. బట్లరు కమిటీ రిపోర్టు సంస్థానములకుగాని, సంస్థానప్రజలకుగాని, బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలకు గాని, లాభింప జాలదు. కాని, హైందవాశయప్రతిపక్షులకు మాత్ర మిది సంతసము గొల్పుచున్నది. బ్రిటీషు కన్సర్వేటివు ప్రతికలు సంతోషపరవశములై, చిందుల ద్రొక్కుచున్నవి. జాతీయవాదులను, మార్క్సింగు పోస్టుప్రతిక యిచ్చ వచ్చినరీతిని దూరుచున్నది. సంస్థానములు సమాన ప్రతిపక్షిత్తో బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారితో ఒడంబడికలు గావించుకొనెనను సిద్ధాంతమును బట్లరుకమిటీ వారు పూర్తిగ నిరాకరించిరి. చరిత్ర కీ సిద్ధాంతము విరుద్ధమని, వీరితలంపు. ఒడంబడికలను గుదుర్చుకొనినపుడు, సంస్థానములు ఎవరికో లోబడియుండుటచే, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికిగూడ లోబడియుండెనుట స్వతసిద్ధమని, బట్లరు కమిటీవారు నిరూపించుచున్నారు.

అంతర్జాతీయ చట్టములను సంస్థానములకువయోగించుట అసంభవమని, వీరి నమ్మకము. ఏలన, ఈ సంస్థానము లన్నియు, వెనుక మొగలు రాజ్యమునకో, మహారాష్ట్ర రాజ్యమునకో, సిక్కు పరిపాలనమునకో లోబడి యుండుటచే, బ్రిటీషు వారికిగూడ నివి లోబడియుండక తప్పదని, బట్లరు కమిటీవారు స్థిరపరచుచున్నారు. స్కాటుగారు రల్లిన ఊహలన్నియు నిరాధారము లని వీరు నిర్ణయించిరి. బాహ్యవిషయములందును, రక్షణవిషయమునందును, అంతరంగిక పరిపాలన విషయమునందును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వ మెటుల జోక్యము కలుగజేసికొనుచుండెనో సూచించబడెను. బాహ్యవిషయములందు, సంస్థానముల కెట్టిస్వాతంత్ర్యము లేదు. ఇవి వెలుపలివారితో ఎట్టి సంబంధ మేర్పరుచుకొన వీలు లేదు. అంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో సంస్థానములకు ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటకు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారి అనుగ్రహమే కారణ మని సూచించ బడినది. ఇట్టి సౌకర్యము నొసగినందుకుగాను సంస్థానప్రజారక్షణబాధ్యతను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వహించుచున్నారనియు, అంతర్జాతీయ వ్యవహారములకు సంబంధించినంతవరకు బ్రిటీషు ప్రదేశములును స్వదేశ సంస్థానములును ఏకస్థానమునే ఆక్రమించుచున్నవనియు, బట్లరు కమిటీవారు తెలుపుటచే, వీనికి ప్రత్యేకమగు హక్కులూ లేవని విదితమయినది.

సంస్థాన రక్షణమునకును, సంస్థాన ప్రజా సౌభాగ్యమునకును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమే అంత్యబాధ్యత వహించుచున్నగాన, ఇయ్యది సర్వవిధముల సంస్థాన

ములపై పూర్ణాధికారమును వహించిన దగుచున్నది. సంస్థానముల హిసాసానమును బట్లరుకమిటీవారిటుల నిరూపించి, బ్రిటీషు ఇండియాతో నీ సంస్థానములకు సంబంధము లేకుండ జేయుటలో స్కాటుగారి సిద్ధాంతము ననుకరించిరి. పాటియాలా మహారాజప్రభృతుల వాదము ఆమోదింపబడెను. ఇంతవరకు సంస్థానములతో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వపు ఏజెంటులుగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వ్యవహరించుచున్నారు. ఇందుకు సంస్థానాధీశు లెట్టి యాక్షేపణ గావించియుండలేదు. కాని, సంస్థానాధీశులును స్వపరిపాలనప్రతిపక్షులును గలసి, బ్రిటీషు హిందూదేశమునకు అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యము లభించునెడల, సంస్థానముల కెట్టిముప్పు వాటిల్లునోయని భీతిల్లుచున్నారు. ఇట్టి భీతి కెట్టి కారణము గనుపింపదు. స్వపరిపాలనము బ్రిటీషు ఇండియాకు లభించుచో, తాముగూడ తమ ప్రజల కిట్టి హక్కు నొసగవలసివచ్చునేమోయని, సంస్థానాధీశులు భయపడుచున్నటుల దోచును. నెహ్రూకమిటీవారు తమ రిపోర్టులో స్కాటుగారి విషయమున జేసిన నిరర్థక వాదమును సహేతుకముగ ఖండించిరి.

సంస్థానప్రజల యభిప్రాయములను కనుగొని యుండినచో, ఈ విషయమై గల సందియములెల్ల దీరెడివి. కాని, అట్టి యవకాశము నొసగకుండుటచే అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్య విముఖు లగు వారివాదమే స్థిరపరుపబడినది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు స, స్థానములు సర్వదాలోబడవలయునని నిరూపించినను భారతశాసనసభకు ఇండియా ప్రభుత్వము బాధ్యత వహించునెడల మాత్రము, అట్టి ప్రభుత్వమునకు సంస్థానములు లోబడనక్కరలేదని, బట్లరుకమిటీ వారు అభయమిచ్చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండునంతవరకు, సంస్థానములకు దానితో సంబంధముండును. అయ్యది ప్రజలకు బాధ్యత వహించగనే, దానితో సంస్థానములకు సంబంధము తప్పిపోవును. ఇట్టి ఏర్పాటువలన, బ్రిటీషు హిందూదేశమును సంస్థానములను గలిపి సమాఖ్యగ నేర్పరుచుటకు వీలుండదు. సంస్థానప్రజలకు బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనము లభించుట కవకాశముండదు. బట్లరుకమిటీ సూచనలవలన సంస్థానములకుగాని, సంస్థానప్రజలకుగాని ప్రయోజనముండజాలదు. సంస్థాన వ్యవహారములను పరిశీలించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభయందు దొకసభ్యుని నియమించుటకుగూడ, బట్లరుకమిటీవారు నిరాకరించిరి.

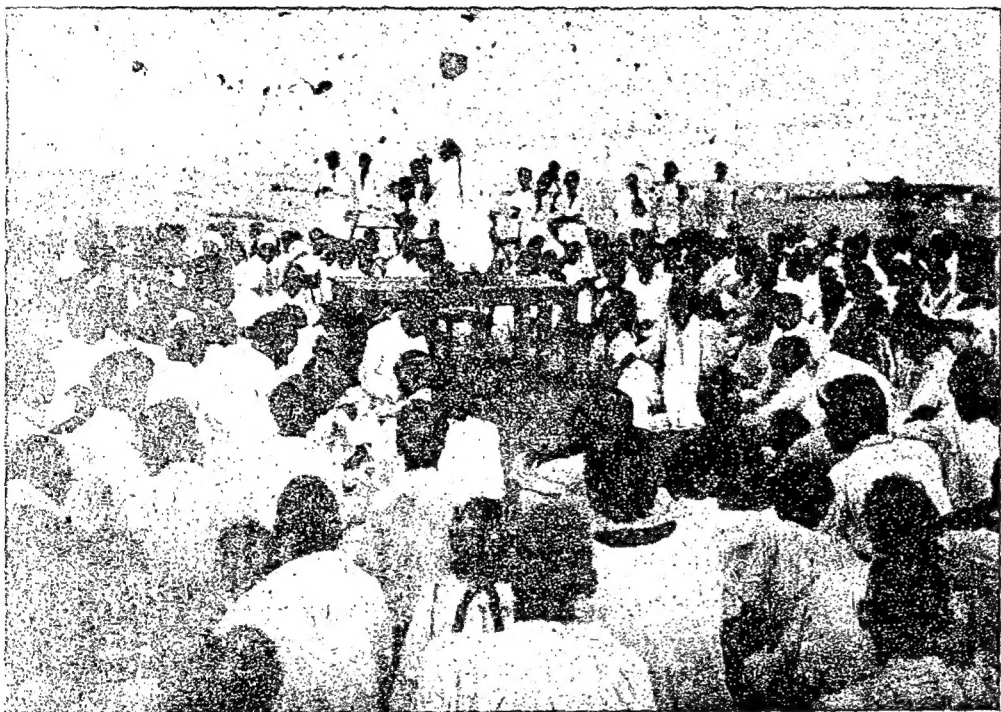
ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఈ సభ్యుని కేమాత్రము సంబంధ మున్నను, ప్రభుత్వాభిప్రాయముచే వీరు ప్రేరేతులు గావచ్చునని, బట్లరు కమిటీవారు భయపడుచున్నారు. ఇంతవరకు, ఇండియా ప్రభుత్వ మేసంస్థానములతో వ్యవహరించుచున్నను, ఇకముందు రాజప్రతినిధి యొక్కరే వ్యవహరించెదరని సూచించబడినది. బ్రిటీషు ఇండియానుండి స్వదేశసంస్థానములను పూర్తిగ విడదీయుట కిది ఫలప్రదమగు ఏర్పాటుగను. రాజప్రతినిధిగా రికమిద, స్వదేశ సంస్థానముల బాధ్యతను, బ్రిటీషు ఇండియా బాధ్యతను వేర్వేరుగ నిర్వహింపవలసి వచ్చును. ఇట్టి ఏర్పాటులకు సంస్థానము లంగీకరించునెడల, అవి స్వీయక్షేమమునకు గాని, బ్రిటీషు ఇండియాక్షేమమునకు గాని తోడ్పడజాలవు. ఇంతవరకు సంస్థానములలో నుండు రెసిడెంట్లు మున్నగు

భారత మహిళాసమాజము:— ఎగ్మూరులో ఈసమాజకార్యాలయమునందు వార్షికోత్సవము జనరాజదాసుగారిసతి అధ్యక్షతను జరిగెను. డా॥ అనిలిసెంటుగారు అధ్యక్షించిరి. (పి. ఎ. ఎ.)

జలియనువాల్ బాగు సభ — గతశనివారమునాడు తిరువళ్ళిక్కేసముద్రతీరమున శ్రీనివాస య్యంగారు అధ్యక్షించుట. (ప్రె. ఫో. బి.)

క్రొత్తపద్ధతిని విద్య గరపుట:— భారత మహిళాసమాజమువారు మాంటిసోరి పద్ధతిని బాలుకు విద్య గరపు పాఠశాలను స్థాపించిరి. పాఠశాలయందు పిల్లలు విద్య నేర్చుకొనుట. (పి. ఎ. ఎ.)

గెజట్టు ప్రకటన

జి. ప్రె. (పి. సి. ఎస్) గారు లే బరు కమిషనరుగా ప్. హెచ్. కే. ఎ. గారికి నే నియమింపబడిరి.
హెచ్. ఆర్. ఆర్. కే. (పి. సి. ఎస్) గారు గవర్నమెంటు రెవెన్యూ కార్యదర్శిగా, పి. ఎ. మార్గారికి నే నియమింపబడిరి. జి. ప్రె. (పి. సి. ఎస్) గారు పబ్లిక్ వర్క్స్ డి. పే. కన్స్టాంట్ గారు జి. ప్రె. (పి. సి. ఎస్) గారు సెలవుకాలములో హెచ్. ఆర్. జి. పనిచేయుట నియమింపబడిరి.

కిరీటి

నూతనపత్రిక త్వరలో వెలువడును
శ్రీయుత ప్రవరాజు సన్మానిరాజుగారి ఆధిపత్యము క్రింద పత్రికామిషనుండి రాజకీయములలో నిమగ్నములేని పక్ష పత్రిక హిందూసంఘాభివృద్ధికి పాటుపడునదై కిరీటియను నా ముఖ్యో రాబోవు శతాబ్దము 10 మీ నుండి ప్రకటింపబడును.

జినీవా కార్మిక సభకు ప్రతినిధులు

ఎ. ఎ. జోషిగారు ఎం. ఎల్. ఎ. భారత కార్మికుల ప్రతినిధిగ జినీవాలో జరుగు అంతర్జాతీయ కార్మికసభకు నియమింపబడిరి.

బి. శివరావుగారు

(మదరాసు) జినీవాసభలో కార్మికప్రతినిధి జోషిగారికి సలహాదారుగ నియమింపబడిరి.

(ప్రె. ఫో. బి.)

డా॥ ఆర్. పి. వరంజిపీగారు

జినీవా కార్మికసభకు ఇండియాప్రభుత్వ ప్రతినిధిగ నియమింపబడిరి.

బి.టి.ఎం. ఆర్థి పత్రము

(వైల్డెస్)

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 18:—ఈ సంవత్సరము శ్రాత్తపన్నులను విధించుట. దీరు చిల్లరఅచ్చుకపు లై సెన్సులను నూటికి 25 లోగించెదరు. బంగారు ప్లాండ్లనులను చిరక లాభముగ నేయందుననిరి.

న్యాయ పేజిగారు

కలకత్తా హైకోర్టు జడ్జియగు పేజిగారు కావేరి డాక్యుమెంటరీ మైసూరు మదరాసు ప్రభుత్వముల తగవు పరిష్కరించునందుమునకు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. (వై. భో. బి.)

అరుంధతీయ మహాసభ

అరుంధతీ దేవివారి పూజోత్సవం

పెరంబూరు, ఏప్రిల్ 12 తేదీకు ప్రవారమురాత్రి ప్రైవేటు భవనమునందు దేవిపూజ రాఘవయ్యగారిచేలన బాగా జరిగినది. ఆ సమయమునందు అరుంధతీయలందరూ వచ్చియుండిరి. ప్రైవేటు సెక్రటరీగారు కుప్పస్వామిగారిచేలన ప్రైవేటు క్రమమున తనగు భాషయందు బహువిధముగా జెప్పబడెను. తరువాత భజన గోష్ఠులతో మంగళగీతములను బాడి బృందావనములతో ముగిసినది.

(అ. బెరియన్.)

* * * *

పెరంబూరు అరుంధతీయ సేవకసభవారి

పంచాయతీ కోర్టు తీర్పు

మిర్జాపేట అరుంధతీయ పురమునందు నివసించు దాసరి మనవాళుగారికిని వానిభార్య అశేనమ్మ అను నామెను గడచిన ప్రమాదకలహమునకు అగ్రామ పిన్న పెద్దలు సేవకసభ పెద్దల రద్దించి కలహమును తీర్చివించుటకు చేయించెదమని 7-4-28 తారీఖున మనవులు వ్రాసి ప్రెసిడెంటుగారిపక్షకు పంపిరి. అంతట సభవారు వైలుదేరి మిర్జాపేటయందు శ్రీయుత పి. ఆర్. గోవిందునామిగారి అధ్యక్షతక్రింద 9-4-29 మంగళవారం ఉదయం 7 ఘంటలకు సమావేశమైరి. వాదప్రతివాదుల రద్దించి విచారించి ప్రమాదమైన కేసునుగూర్చి చల్లనివనములతో మాట్లాడి ఇరువురను సమాధానపరిచి ప్రైవేటు మనవాళుగారు భార్యను తమగృహమునకు తీసుక వెళ్లులాగు తీర్పు తెల్పిరి. అంతట సభిపక్షాలు ఆనందమున వచ్చినపెద్దలకు వందనము లర్పించు తూణెల్లిరి. పురవాసులు ప్రస్తుతము నడచినతీర్పులకు మనఃపూర్వముగ నమస్కరించెదమని సాగడిరి.

పి. పొన్నయ్య,

అరుంధతీయ సేవకసభ సెక్రటరీ.

నర్తాశ్రమ ధర్మపరాయణ శ్రీల సభ

మనరాసునందు జరిగిన నర్తాశ్రమ ధర్మకాన్ఫరెన్సునకు అనుబంధముగ శ్రీల సభ యొకటి జరిగెను. ఈ సభకు విద్యావతి యగు శ్రీమతి కడపై లక్ష్మీఆమ్మలుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ఇప్పుడు శాసనసభలందు విచారణమునకు నచ్చియున్న, శారదా మారేజి బిల్లు, గౌరగారి గర్భాధాన వయోనిర్ణయ శాసనమున్నూ మతాచారవిరుద్ధము లయిన వనియు, ఇంగ్లీషు విద్యను చదివి విప్లవము సృష్టించుటకు కొందఱు పురుషులకు వలెనే, శ్రీలలో కొందఱు ఖాదా ఇట్టి విపరీత యిద్ధి కల్గి శ్రీలందఱు దీనిని సహజము చేయుచున్నారని ప్రతీకలందు ప్రకటించుట తప్పనియు, ఇంగ్లీషు విద్యాగంధము లేని భారతీయాంగన లందఱున్నూ, ఇంగ్లీషు చదివిన శ్రీలలో కొందఱు అన్నూ స్వాతంత్ర్యోద్యమమున ఇట్టి శాసనముల నిరసించుచున్నారనియు, భారతీయాంగనలు సహజబుద్ధి భూషణ లగుటచేత ఊరూరు తిరిగి దేశ శ్రీలతరపున స్వాభిప్రాయము తెలుపుచున్న శ్రీలకు ప్రతి క్రియగా దేశములు తిరిగి సభలు చేయుటకు సంకల్పించుచున్నారనియు, తీర్మానించిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

కార్పొరేషను కనీసపు వేతనములు

నగరాభివృద్ధి సూచనలు

16 వ తేది సాయంకాలము చెన్నపురి కార్పొరేషను సభవారు శ్రీ. పి. రామస్వామి ముదలియారగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను.

కార్పొరేషను సభయందు కొంతకాలమునుండి సభ్యులై యున్న రీడు అను హాజరై సభ్యులు అనాలోగ్యముచే స్వదేశమున కరుగుచున్నందున సభ్యత్వమునకు రాజీనామామొనరించిరి. సభనారీతరపున శ్రీ బ్రూరా సభ్యునారాయణగారు రీడుగారికి ఆలోగ్యమును, కుభప్రదమును పునరాగమన సౌభ్యమును కలుగుగాకయని యాశించిరి.

రాగల కార్పొరేషను సభ మేనెల 21 వ తేది జరుపుటకు సభవారు నిశ్చయించుకొనిరి.

రెడ్ హిల్సు చెరువు భూములను కొనుట

డాక్టరు మల్లయ్యగారు క్రిందితీర్మానమును అసభ తీర్మానముగ నుపపాదించుట కనుమతసి గోరిరి. "30 లక్షల రూపాయల ఖరీదుకు రెడ్ హిల్సు చెరువు చుట్టునుండి ఆయకట్టు భూముల నీటితీరన హక్కులను కార్పొరేషనువారు కొనివేయవలెననియు, ప్రభుత్వమువారిందులకు వలయు రుణములు, గ్రాంటులకుగాను తగిన ఏర్పాటు గావించవలయుననియు తీర్మానించుచున్నారు".

గౌ. జి. పి. నరేశుగారును, వి. చక్రయ్యకెట్టిగారును ఈవిషయము ప్రధానమైనవనియు, నేడు చెల్లించబడనివో మిగిలిపోవునదేమియు లేదనియు, కావున అగత్యముగా తీర్మానము నుపపాదించ బనిలేదనిరి.

డాక్టరు మల్లయ్యగారు సమాధాన మొసంగుచు ఈవిషయము చాల అగత్యమైనదనియు, వెంటనే చెల్లించబడనివో వెనుకటి సంవత్సరమునందువలె కలరామొదలగు జాడ్చ్యము లేనినైన సంభవించుట కవకాశముగలదనియు పల్కిరి.

అగత్యములు మాట్లాడుచు పట్టణ నీటిసరఫరా సంఘము వారి రిటేనలనే ఈవిషయములపై చెల్లించి నివేదిక తయారుజేసియుండి రనియు, వారి యభిప్రాయముల నీసభ వారలోచించుటకు తగినంత సావకాశ మొసంగబడవలెననియు, కావున ఈ తీర్మానమును అసభ తీర్మానముగ చెల్లించవలసిన అగత్యము లేదని పల్కిరి.

కనీసపు వేతనము

కార్పొరేషను పనివారందరకును రు 20 లు తక్కువ గానుండ మాసవేతన మొసంగుటను గూర్చి కమిషనరుగారి నోటుపై పిదప చర్చ జరిగెను. ఇదివరలో శ్రీ సత్యమూర్తిగారి యా తీర్మానమును గావించి యుండిరి.

ఈ విషయమును పన్ను, ఆర్థికవిచారణ (స్టాయి) సంఘమువారి అభిప్రాయమునకై ఆపవలెనని శ్రీ పి. రంగనాథం కెట్టిగారు రుపపాదించిరి. పి. జి. కుమారస్వామికెట్టిగారు బలపరచిరి.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు రంగనాథం కెట్టిగారి ఉపపాదన నాక్షేపించుచు వెంటనే ఈ విషయముపై సమ్మతులు వైకొనబడవలెననియు, దీనివలన రు 2½ లక్షల అదనముగ చెల్లించబడగల వనియు, ఆక్షేపమును హెచ్చించుట వలన రు 2½ లక్షలున్న, 20 సం॥ ల రుణమును 30 సం॥ ల రుణముగ మార్పుటవలన మరొక 2½ లక్షలను, టర్నినల్ పన్ను వలన మరొక రు 1½ లక్షలున్న అదాయము కలుగుచున్నందున ఈ వ్యయమును భరించుట అసాధ్యముగావనియు స్థానసంఘమునకు నివేదించినవో మరల నొక సంవత్సరమువరకీవిషయమై నెట్టివని గాని జరుగుట సంభవమని పల్కిరి.

శ్రీ శత్యపతి కెట్టిగారుగూడ ఉపపాదన నాక్షేపించుచు, సభవారు రు 20 ల కనీసవేతనమున కంగీకరింపవలెనని పల్కిరి.

శ్రీ పి. జి. కుమారస్వామికెట్టిగారు మాట్లాడుచు ఈ విషయమును వివరముగ చెల్లించవలయునను ఉద్దేశముతోడనే తాము ఉపపాదనను బలపరచితిమనియు నిరుదేవలన పనివారలకు నేతనాశీనృద్ధియొసంగుటావశ్యకమేగాని ఈ విషయమును నాయుదాలతో గడపుటవలని ప్రయోజన మెంతమాత్రమును లేదనియు ఈ విషయమును ప్రత్యేకసంఘమునందు వాసుగనివి ర్పించి తగుమైనచర్య వైకొనుట తరుచునియు పల్కిరి.

శ్రీ బ్రూరా సభ్యునారాయణగారు మాట్లాడుచు ఈ విషయము నెంతవరకు పరిష్కారముగావించిన అంత మంచిదనియు మా స వే త న ము లు వైకొను పనివారియందు రు. 20 లకు తక్కువ జీతములు వైకొనువారికి రు. 20. లకు వెంటనే హెచ్చింపవలెనని నూవించిరి. ఏదినమున కాదినము బత్తెముల వైకొనువారికివిషయములో ప్రస్తుతము పరిష్కరింపక పోయినను కార్పొరేషన్లోగమునం దుండు

వారి విషయమును వెంటనే విచర్చించి తీర్మానింపవలెనని పల్కిరి.

శ్రీ కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు ఉపపాదన ఆక్షేపించుచు అనేకసంవత్సరముల నుండి పనివేతనము చూచు వారు ప్రస్తుతము రు. 20 ల మాసవేతనమును పుచ్చుకొనుచున్నారనియు, నిన్ను నేడు పనిలో జేరినవారి కందరకు వేతనములనరు. 20 లకు హెచ్చించినవో మొదటివారికి అసంతృప్తిని గలిగించినవార నుయ్యెద మనియు, అదియునుగాక వీరికి రు 20 లు మాసవేతనము లొసంగినవో దీనివలన వాసుపడువారు కల్లువారాదుకాదులవారేగాని పనివారుగాని, వారి కుటుంబీకులుగాని కారనియు, జిడ్డువారు మొదలగు పనివారు ఈవేతనము లే గాక యితర విధముల హాలిని సంపాదించుకొనుచున్నారనియు, ఈవిషయమును రాగల సంవత్సరము ఆయవ్యయపట్టిక చర్చసమయమందు ఆలోచించ వచ్చుననియు పల్కిరి.

జి. పి. నరేశుగారు మాట్లాడుచు కార్పొరేషనులో గాక యితర ప్ర పనిలోనుండి వారందరకు రు 20 లు మాసవేతన మొసంగబడుట లేదనియు, రేటు పేయర్లకు భర్తృకర్తలైయుండి సభ్యులు తమబాధ్యతను గుర్తించి కార్పొరేషను ప్రవ్యయము న్యాయముగ వ్యయపరచవలెననియు, స్వల్పవేతనముల వలన బాధపడువారును, వేతనమునకు తగిన పనిని చేయనివారు గూడ గలరనియు పల్కిరి.

జి. బి. జి. నారాయణస్వామికెట్టిగారును, ఆర్. మదన గోపాల్ నాయుడుగారును ఈ విషయము కమిటీవారిచే పూర్ణముగ చెల్లించబడ వలెనని పల్కిరి.

శ్రీ వి. చక్రయ్యకెట్టిగారు మాట్లాడుచు పనివారికి రు 20 లు వేతనమొసంగువో వారాధనము నేవిధమున చెల్లించువిషయముతో మన కవసరము లేదనియు, సభవారిలోనే అనేకులు విశేషముగ ధనమార్పించుచు, వాంఛనీయము గాని ఆనేకవిధముల చెల్లించువారు గలరని తా మెరుంగుదుమనియు రు 20 లు లేక జీవనము గడవజాల దని నమ్మినవో వెంటనే ఎట్టియాక్షేపణలు లేక ఈ యుపపాదన కంగీకరింప వలెనని పల్కిరి.

పిదప ఈవిషయముపన్ను ఆర్థిక స్థాయిసంఘమువారిచే చెల్లించబడవలెనను పి. రంగనాథం కెట్టిగారి సరళణ వోటుకుపెట్టబడి 17 మంది అనుమాలరతోను, రెగురు ప్రతినిధులతో నామోదించబడెను.

నియోజకవర్గముల జాబితాలను తయారు జేయుటకుగాను ఇరువురు సుమాస్తాలను నియమించుటకును, ఇరర తాత్కాలికో ద్యోగులకై రు 900 లను సభవారు కాంక్షను జేసిరి.

చేత్ పట్టువద్ద లెజల్ క్రాసింగును 24 అడుగులచే చెడల్పుజేయుటకై డక్షిణయిండియా రైల్వేకంపెనీవారు గావించిన సూచన ఆమోదించబడెను.

పిదప కార్పొరేషనులోనున్న ఉద్యోగులకు వేతనముల యభివృద్ధిని గురించి సభయందు చర్చజరిగెను. కొంతవచ్చ జరిగిన పిదప ఇట్టి విషయములపై స్థాయిసంఘమువారు గావించిన సిఫారసులన్నియు రాబోవు సంవత్సరపు ఆయవ్యయ పట్టికయందు చెల్లించబడవలయు నని శ్రీ సత్యమూర్తిగారు గావించిన ఉపపాదన ఆమోదించబడెను.

కృషి మానేజరుకు రు 150 ల వేతన మొసంగుటనుగూర్చిన స్థాయి సంఘమువారి సిఫారసు ఆమోదించబడెను. స్థాయి సంఘమువారి సిఫారసులు ఘరికొన్ని చర్చలేకయే ఆమోదించబడినవివ సభ ముగింపబడెను.

అకాలమరణము

యువకుడును వైశ్యబోధకరమిడును సంఘసంస్కర్త యు కవిప్రంగులును వ్యాజ్ఞకర్తయు నగు శ్రీయుత లింగచుట్టాజగన్నాథంగారు బందరుపురమందు అకాలముగా ఈనెల 10 వ తేది సాయంత్రము ఘం 4 లకు మరణించి రని తెల్పుటకు విచారముగ నున్నది. యాయనకుని మరణము వైశ్యసంఘమునకు వైశ్యసంఘసంస్కరణమును తీరనినష్టము చాటిల్లినది. వారి ఆర్మకు శాంతికలుగుగా!

మాదం కెట్టి నీ తారామాంజనేయులని.

స్వయిం రాజు జేష్ఠపుత్రుడు అనివారణయగు రోగముచే బాధపడుచుండుటచేతను ద్వితీయపుత్రుడు చెటినివాడగుటచేతను నీతిగామాట్లాడుటచేతను తృతీయ కొమారుడు రాజ్యమునకు రావచ్చుననుచున్నారు.

శ్రీమోహనాస్ కలంచంద్ గాంధీమహాత్ముల
పదవంకేహములకు విజయవాడ వైశ్యశ్రీ
బృందము సమర్పించు
స్వాగత పత్రము

మహాత్మా!

1. ప్రపంచమనందుగల సర్వచక్రస్థలము నిన్ను తమరను
ప్రవక్తగ నంగీకరించి నీవోలయుందు తమ మతవిశ్వాసమును
కనుట యొక్కతాత్పర్యము. నీ యుపాసనామార్గముందు కై
ప్రవృత్తి యెన్నడును జూచుచున్నాము, బాధ్యము బుద్ధిగ
వాసుని కనుచున్నాము, మహమ్మదీయును మహమ్మదును దర్శిం
చుచున్నాము, క్రైస్తవును బుద్ధిపూరుషును వీక్షించుచు
న్నాము.

2. నీవీతియు పురుష ప్రపంచమున కెట్లు ఆవర్ణప్రా
య మయ్యెనో అట్లే శ్రీలోకమునకు మార్గదర్శక మగు
చున్నది.

3. వేదకాలమునాటి ఘోష గార్హి మైత్రేయి గులభ
మొదలగు వారర్షులు గడించిన లోకవిజ్ఞానము- ఆత్మలేజ
స్సు- సాంఘిక గౌరవము యామధ్యకాలమున విలువలయున్న
ను నీయొక్క శ్రీనిధ్యాభిమానమున నయ్యని తిరిగి యిప్పుడెప్పు
డు తలమెత్తుచుండుట మానోటి పుణ్యాంగనల పురాకృత మహా
భాగ్యముగాక మేమైయుండును?

4. నీఖండ్ర సందేశ శంఖానాదము ఆర్యావర్త పుణ్య
భూమియొక్క దశదిశలు మారుమోగుటచే ఒకమూల భూభా
గరవిశ్రమై పడియున్న రాట్న పులక్ష్మి తిరిగి నూతనకాంతులు
విజయమును మామధ్యకాల మే మగ్రహములందు నిత్యము ప్రగా
ఢమౌకారము గావించుచు మాదాత్మద్రవీడము, దాస్యపితృమును
నిరూపింప మొనర్చుచుండుట నీప్రభావ విశేషమునగాద?

5. నీతారముల జన్మమయియు నీభారతవర్షమున ప
రులదితానలజ్వలయందు తనప్రాణముల నాహుతిగ నిచ్చు
కొను సత్తుల కాలవాలమైన నీ యార్యావర్తదేశమున పడుపు
వృత్తియే పులకముగ నెంచుకొను భోగముజాతిశ్రీల కళా
వంశు లని కేరకెట్టుకొని అవివాహిరై నీతివిమారై, సం
సారమండ, నీవు వారలకు హితోపదేశ మొనర్చి కళంకభూయి
ప్రవైన యా వ్యభిచారవృత్తిని మాన్వింప నమకట్టి శ్రీలోక
మునకు ఆత్మార్థమైన యొనర్చియుండలేదా?

6. ఇటీవల ఆమెకాదేశపు యోష యొక్కర్యక మిన్
మేయో యను నామ భారతరమణుల పాత్రనక్షయము సంజే
హించుచు 'మదర్ ఇండియా' యను పేరున నొకసా త్రమును ప్ర
కటించి విడుదలయ్యుట వాక్యశ్రేణులను ప్రయోగించినపుడు
మాశ్రీజాతిపక్షమున నీప్ర న్యాయవాదియై నిలచి రోసువేశ
మునదండవ్యూహనమానగుడవై నీయసమృత్తిని ఖండ ఖండాం
శరములనుచాటి హింమశ్రీల గౌరవమును కాపాడలేదా?

7. వారిలోకమున కివ్వకమున నిరుపమానసేవ గావించిన
నీవోటి పుణ్యచార్మిగడు దుర్గాశ్రేణులై పురాణప్రసిద్ధులైన
మా నిజమావాడ పురమున కేతెంచియుండ, స్వాగత్యార్థక
భద్రవిశ్వాసములతో మా శ్రీబృందము నిన్నెదుర్కొని నీకు
సంకల్ప స్వాగత మొనంగుండుట మాకు కృతఃకృత్యము
కాదా?

8. వేదాంశుతోద్ధారకుడై లోకవిఖ్యాతి గాంచిన
స్వామి విశేకాండ గురుశిష్యులకు ఆంగ్లకన్యకార్ప మైన
సోమి నికేదిరా కన్యకారై స్వామికార్యమునకు తోడ్పడిన
చందమున హిందూదేశమును దాస్యశృంఖలమునుండి తొలగించి
స్వేచ్ఛాపీఠము ప్రసాదించ సమకట్టిన పురుష త్రయమైన నీకు
పరమా కన్యకామణియైన స్నేహకన్య విరాజయి ఆను భారత
నామమును స్వీకరించి సర్వసంగపరత్యాగై నీకు అనుచారి
ణియై సహకారమునగుట శ్రీజాతియెడల నీకు గల అత్యంత
వాత్సల్యము మామించుటలేదా?

9. ఓ స్వదేశప్రేమదీప్తవరా! నీకు స్వాగతము. విదేశ
పస్త్ర దహనసంస్కారమున నీకుండము. స్వాతంత్ర్యప్రేమా
నీకు స్వస్తి. సత్యసంధా నీకుధన్యవాదము. వైదికబ్రహ్మచారి
నీకు నమస్కారము. మహాసంస్కారై నీకుమంగళము కాసినంతా
నీకు కాశలముగాక. శ్రీనిధ్యాభిమానీ నీకు సౌఖ్యము కలుగు
గాక. భుభక్షకా నీమహారథము సఫలముగాక. నిరాడంబరజీవా
నీకు విత్యక్తశ్యామగుగాక. 'దీపదయా' నీకు దిగంబరశ్రాంత
శ్రీ కలుగుగాక. శ్రీనివాసికట్టి కల్పదయా నీకు శివగుగాక.
నీకు ఆయురారోగ్యము కలుగుగాక. నీ యుద్యమము నిర్వి
ఘ్నముగాక. సర్వరమణ స్వరాజ్యప్రాప్తి యగుగాక.

10. మహాత్మా "మాటలు కోటలుదోలును, కాలగడప
దాటదు." ఆను సామెతను మీరెఱుంగుదురు. 'చెప్పటకంటె
చేయుట మేలు' 'మారునీచులకంటె నొక్క క్రియచాలు.' ఇత్యా
ది లోకోక్తులు తమకు తెలియనివి కావు. ఖడ్గరవాస్తవికారము
కావింపబడుచున్న నీ పవిత్రోద్యమము కొనసాగలేనన్న భవ
నమోయ మనసరము. శ్రీరామనంద్రమూర్తి కావించిన వారధి
నిర్యాసకార్యమునకు అత్యల్ప జీవితము ఉచిత తనశక్తికొలది
సహాయ మొనర్చి కృతార్థతచెందిన విధమున నేనును తమస్వదే
శోద్యమ సాఫల్యమునకై ఉడుతాభక్తిగ వాస్తవిక హిరణ్య
హస్తాభరణమును కానుకగ సమర్పించు చున్నదానను. నయతో
పరిగ్రహించి నన్ను భస్మరాలుగచేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లు విన్నవించు
విజయవాడ }
10-4-29 } విజయవాడ వైశ్యశ్రీబృందము.

* * * * *
గాంధీమహాత్మునకు బెజవాడ హిందీవిద్యార్థి
బృందమువారి

వినతి పత్రము

"ఫ.వ్యక్త పరోవరము, జలవంబులు మరియు శుజన
పంగంబులు, కల కువకార మొనర్చును, కలయును మతీగల
ద య్యది పరి వారకక" [కవీరునకు తెలుగు]
పూజ్యమహాత్మా!

తావేవపాదరజోవ్యక్తే మాపురము ధన్యగంగానె. చి
రకాలప్రారీతమున తమయాగమునసా భాగ్యము పుకురీనందు
లకు మాప్రార్థనయను లెంతయు శానందాభి నోలరాడుచున్నది.
దశఖమునలెందులందు మృదయమున నడచునడికాదు. కాన
మీరీ వివరకరమధ్యమధ్యమధ్యమగా మాయనందమున
కొంతవెల్లడించి మృదయమునందలి యాద్యగమున కొంత బాపు
కొనుచున్నారము. మీ పవిత్ర సమాగమము మా మృదయముల
బల్ల వింపజేసినది. పుష్పరములు ఫలితములుగా జేయుకాలము
నకై జరియుచు వారము.

దయమహా!
దిగంబరశ్రాంతిలోమీరును, శాశ్వతామృతములు
యశ, నిరాడంబర జీవితమునకు తమ్యధూమణియుచే బిస్తా
వితులుగా నొనరింపజూచుట యిదివేళను. జగజ్జీవిమాన
ప్రతిభాకాండరు తమకీందరిప్రేమ సమర్పించుట మా మృద
యావేగము సుపజ్ఞంబజేసికొనుటయేగాని తమ్య భూషించు
నశ్యక్తమునగాదు. కడదారపరంగితులగు తమయాగంగా
నలోకముల బ్రసరింపజేసి మా మృదయముల కాంతింపజేసి
జేయుచున్నాము.

కార్యక్షేత్రకారయదా!
తమ యజగ్రహవిశేషముచేతనే మాతమున రాష్ట్ర
భాషావాచకమున కవికాళింబులించినది. దక్షిణభారతము
నకు ప్రత్యేకముగా హిందీ ప్రచార పథి యేర్పడుటకును తమ
యజగ్రహమేకారణము. ఆంధ్రదేశసంచారకాలమున ఖడ్గరు
తోబాటు ముఖ్యవిషయము హిందీని తగు ప్రాశస్త్యానా
గలగజేయగో యాంధ్రదేశము తర్రుం ప్రార్థించ సాహసించు
యన్నాము.

త్యాగముతోడదేశకా!
తమత్యాగశక్తి, త్యాగప్రబోధము ఆంధ్రజనుల హృద
యముల ప్రేరేపించి నిర్మాణ కార్యమున బ్రధానసాధుమ
గు రాష్ట్రభాషాభివృద్ధి కర సహాయము జేయ నుత్సాహము
నెలకొల్పగలది నిత్యమున్నారము. సానికసంపదలయందు బ్ర
వేశింప జేసియు, దక్షిణభారత హిందీ ప్రచారపథి, వారి
నియమముల త్వరలో శాచరణమును జెట్టునటుల జేసియు
హిందీ కాంధ్రదేశమున క్యాకృతముల స్థాపన కొనసాగింపుట
కు గూడ తమకు సహాయము చేయగలరే కోరుచున్నాము.

సాధువుగవా!
స్వీయాచరణ చేతనే సహకారము గావించుమహాన
మేధుమవలె కరుణయులగు తమకు శాశ్వతకారమే
ప్రధానకర్తగా బరిగెమించినది తమ్య యొప్పును యొకటి
రెండు మా వాక్యములు వ్రాసి తమహస్తముల సమర్పించుకొని
తృప్తులగు మాకెన్నటికైనా తమ్యకృపాపాఠగ వీక్షణము
లచే జన్మసాఫల్యము కలగక పొదవి విశ్వసించుచున్నాము.

బెజవాడ హిందీవిద్యార్థి బృందము

వినతి పత్రము

మోహనదాస్ కరంచందు గాంధీమహాత్ముల
సాదారవిందములకు:—

లోలో త్వర చరితుడనగు మహాత్మా!
అభివాదము. పదితరకు దేశసేవాత్మకమున. మీసా
దనరోజు పంపర్చుమలన నీటికెనమ మాప్రాంతమును మాతా
వాసమును ధన్యమలైనది. మిద్గ కాలమునండి మనోజ్ఞ దర

హాపవంశికావిభావర మగు వీములవంద్రం చందర్శించుట
కై మహాత్మకయోగముల సభ్యసించును ప్రతిక్షించుచున్న మా
నేత్రకరోములు పంతువుమలైనది. భవదీయ దివ్యవ్రహ్మవా
మృత సానమున (తరుదములై సాక్షాత్కారమున క్యాకృత జీవ
న్మృతిని ఎడమ నువ్విట్లుగయన్న జీవనకాంక్ష పఫలికృత
మొనడి
దయాకరా! మస్వాగతము.

అభినివాళియన, ప్రకాంతియన, గభీరయన, నైన మీ
రాద్యయోగిగవన మాకగూడ కొంతసానమిచ్చివందలకు మ
నఃపూర్వకముగ మక్యకష్టకన తెలియజేయుటకు ఎంతసీం
చెదము.

వ్యల్పాభివ్యక్తియును నవరగణదీయమునైన ఈసేవకు
రాలు పురుషిండుకొని నామాయము కుక్షితస్పాతి మేధూద
కమువలె ఫలిండుగాత.

"చంద్రునికి నూలుపాగు" అనునట్లు శాచియునేన రా
మునిచే కవికైంకర్యములై మీచే బరిగహింపబడగలదని
ఇభిరంపట్నం } విశ్వసించు మీసేవకరాలు,
9-4-29. } మల్లెల రత్నమ్మ.

విజయనగరము
(స్వకీయవిలేఖరి)

వివాహమహాత్మ్యవము

సంగీతపథి, వారిభాకాండేతములు.
విజయనగరము, 8 ఏప్రిల్ : 29.8-29 రాత్రిమాపుర
మందు చక్కని వివాహము జరుపబడెను. పద్మపుష్పానికపదో
హైమ్యము ప్రధానోపాధ్యాయులగు దేవకొండ వెంకట
జగన్నాథం గారి విషయపురికి శ్రీ వెంకటేశ్వర మహాత్మ్య
యొ 18 ఏండ్ల బాలిక. వరకు తెలు జీవా కృష్ణమూర్తి పం
తులుగారి పుత్రుడు, శ్రీ వెంకటేశ్వర మహారాజా వారి
అంతరంగిక కార్యదర్శియగు ఆకల్ల సత్యశారాయణరావు
గారిమేనల్లు డగు జీవాత్మజుడైరావు. ఇతడు బి. యే. జూని
యర్ తరగతి చదువుచు 18 ఏండ్లు వయస్సుగలిగియుండెను.
సత్యశారాయణరావుగారే ఎంతో పక్షము బూని వివాహము
వైధియతో జరిపిరి.

వీరు భోగము మేళముల నిరసించి వాల్చు కోజలందును
సంగీత పథిల సేర్పాటు చేయించిరి. ఊరి పెద్దల నందరశాస్త్ర
నించిరి. శివబాంబ నాయంకాయు వానా ంకట్రావుగారి
పిల్ల ఆజివారం ఆంధ్రుల ఎంపింపదాను గారి నీతాకల్యాణము,
పారికథ, సోమవారిం శుదర్శనం ఆప్పలాచారిగారి పిల్ల, మంగ
ళవారం గాంధర్వవిద్యా భూషణ ద్వారం వెంకటస్వామి శా
యంబుగారి ఫీడేలు వాయిద్యములు జుగెక.

7-4-29 సాయంకాలము 4 గంటలకు శ్రీ సత్యశారా
యణరావుగారు పురప్రజలుల నెల్ల శాస్త్రనింది అల్పావధి
విదోపంగి గౌరవించిరి. ఈ సుదర్శనము 5 గంటలకు హిందూ
దేశమందంతట విఖ్యాతిగాంచి శ్రీ మహారాజావారిసంగీతకళా
కాంతు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నెప్పటియు, మహా కవి,
గాయక, వైదిక, నలకరోమణి, వాఙ్మహాత్మమహాదనుగు
ప్రొఫెసర్ శ్రీ అజ్ఞాదాది భిల్ల శారాయణరావు గారిచే "ఉక్తి
జీవ్యణము" వారికథా కాలక్షేప మునంది సభలో నున్న
వారిందరిని ఆనందపముద్రమున నోలరాడించిరి. దానుగారు
ఇంత చక్కగ నెప్పడుకథ చెప్పి యుండలేదా. దివానుగారు
మున్నగు వారంద రపరిమితానంద భరితులైరి. ఉక్తిజీకన్య
బుద్ధి, ఆమెయశశక్తిలెదుగురు కంచేంద్రయములను, అంద
రుక్మిరేరమును, ప్రావ్యాలోక్తియిడు వేదముల క్రిందను, కృ
ష్ణుడు పరాత్పరుని క్రిందియూపించి, కథను మనోరంజనము
గ చెప్పిరి. వీరు పారిసీక, సంస్కృత, ఆంగ్లము మొదలగుభాష
లలోని సామెతలను, గొప్పవాక్యములను పద యాను కూల
యగ జెప్పి వాటికి తామునర్పించ భాషా తరీకరణములనుగూ
డ వివరించిరి. దివానిమయమై బొల్లిగా చిన్నపిల్లలకు గాక
కంచెము జ్ఞానియ గల్గిన బాలికలకు రజస్వలాత్మ్యమే పరి
ణయము గావించువలసినదని చెప్పిరి. వివాహభావన, కల్యా
ణ సాటిలేకయెత్తును. అయజ్ఞానముతో ఎదుర్కొనజగలగి
నిరజమానలై యున్నాడు.

ఇట్టి వారితే పారికథ వినుటకు అవకాశమేర్పరచినసత్య
శారాయణరావు గారికి అనేక వందములతోనూ, పధూపిలు
కారీర్ష్యములతోనూ ఇత్యవము చుగిసెను.

ముఖ్యముగు మూడు ప్రాచీనవైద్యగంధములు:—

1. శరభరాజీయము:— బసవరాజీయమువంటిది. సులభయోగములు కలవు. 340 పేజీలు, క్యాలికోబైండు మెల రు. 2/
2. చారుచర్య:— ఆరోగ్యవిధులను బోధించును. 0 6 0.
3. కూటముద్గరము:— త్రిదోష తత్త్వ వివరము. 8-97 0-4-0.

ఆర్.వైద్యగంధమాల, ముక్తైల (కృష్ణ)

పోలికలు ఉద్యోగులు, సివిలు సర్వీసునుండిగాని, మిలిటరీ సర్వీసువారినుండిగాని, ఏరుకొనబడు చుం డిరి. ఇకముందు, బ్రిటీషు విశ్వవిద్యాలయములలో విద్య బడసినవారినుండియే, ఇట్టి యుద్యోగులను నియమింపవలయు నని, బట్లరు కమిటీవారు సిఫార్సు చేసిరి. హిందూదేశ విశ్వవిద్యాలయములలో విద్య బడసినవారిందుకు బనికీరారని తేలుచున్నది. బ్రిటీషు పట్టభద్రులకు కొన్ని క్రొత్త యుద్యోగములు లభించినను, భారతీయు లిట్టి పనులకు బనికీరారని, నిర్ణయించినటు లగుచున్నది.

ఇట్టి తారతమ్యము, ఎంతమాత్రము సమర్థ నీయము గానేరదు. సంస్థానముల వివాదములను పరిష్కరించుటకయినను, బట్లరు కమిటీవారు స్వతంత్ర న్యాయస్థానము నేర్పరచుట కంగీకరింపరయిరి. ఇండి యా మంత్రిగారికే అంత్యనిర్ణయాధికార మిచ్చిరి. ప్రధానమగు రైల్వేలు, సంస్థానములద్వారా పోవు చున్నను, వానిపై సంస్థానములకు సివిలు అధికార మునుగాని క్రిమినల్ అధికార మును గాని యిచ్చుటకు, బట్లరు కమిటీవారు సమ్మతించకబోయిరి. ఇతర రైల్వేల విషయమునగూడ సంస్థానములకు నామమాత్రాధికార ముండును. ఆర్థికసమస్యను పరిష్కరించుటకు వేరొక విచారణ సంఘమును నియమింపవలయునని, వీరు సలహా నిచ్చిరి. బట్లరు కమిటీ విచారణవలన గలిగిన ఫల మేమి? స్వదేశ సంస్థానముల హక్కు లేమాత్రము గుర్తింపబడవలెను. వీనికి శాశ్వతపరాధీనత నిరూ పింపబడెను. ఎన్నటికయినను బ్రిటీషు ఇండియాకు స్వపరిపాలనము లభించునను భయముతో, అట్టి స్వపరిపాలనము ననుభవించు హిందూదేశముతో సంస్థానములకు సంబంధము లేకుండ ఏర్పరుప బడెను. యావద్దీహిందూదేశసమగ్రాభివృద్ధికి శాశ్వత మగు ఆటంకము లేర్పరుప బడెను. సంస్థా నాధీశులకును, బ్రిటీషుఇండియాకును శాశ్వతవిభాగ మేర్పరుపబడి యుండ, సంస్థానప్రజలయభివృద్ధి కే మైన ఏర్పాటు గావించబడెనా యనిన, అదియు సున్నయే యయ్యెను. సంస్థానములలో నూతనవికా సముగలిగినదనియు, నూతనాశయములు సంస్థాన ప్రజలను ప్రేరేపించుచున్నవనియు, బట్లరు కమిటీవారు గుర్తించుచున్నారు. కాని, ఆవిషయమై ఎట్టి ఏర్పా టులను సూచించుటకు తమకధికారములేదని తెలిపి, వారు తృప్తిజెందిరి. బట్లరు కమిటీ రిపోర్టు సంస్థానాభి వృద్ధికిని, బ్రిటీషు ఇండియా పురోభివృద్ధికిని అంతరాయములను సూచించినది. సైమనుకమిషను రిపోర్టు త్వరలో వెలువడుచున్నది. అదియు నిట్టిమార్గమునే దొక్కునని తలంచుట కెట్టి యభ్యంతర ముండదు.

బ్రిటీషు బడ్జెట్టు

చర్చిలో మంత్రిగారు కామన్సుస్థలో ప్రవేశపె ట్టిన బ్రిటీషుబడ్జెట్టు, ఎన్నికలనిమిత్తమై ఏర్పాటు చేయబడినను, విమర్శనమునకు గురియయ్యెను. తేయాకుపై పన్నును తొలగించుటయు, గుజ్జిపుం చెములపై పన్నును తొలగించుటయు, ఎన్నికల యెత్తులని విదిలేసుగుచున్నవి. ఇటీవల జరిగిన తా త్కాలికపు ఎన్నికలలో గుజ్జిపుం చెములకు సంబం ధించిన వారు, కన్సర్వేటివులకు ప్రతి

కూలముగ వోట్లిచ్చియుండిరి. లేబరు పక్షమువారికి వారు తోడ్పడియుండిరి. అందుచే, చర్చిలో గారు వీరిని లోబరచికొనుటకు, పన్నులను, తొలగించిరి. సారాయిరాబడి తగ్గినందులకు చర్చిలుగారు వగ చుటలేదు. ప్రభుత్వపు రాబడి తగ్గిపోయి నను, మద్యపానము తగ్గిపోయినందులకు సంతసింప వలయునని, చర్చిలో గారు చెలిపిన విషయమును హైందవాధికారులు గుర్తించుట లాభకరము. నిరు ద్యోగమును బాపుటకు, పరిశ్రమలను పునరుద్ధరింప వలెగాని, ప్రత్యేకప్రయత్నముల గావించి ప్రయో జనములేదని, చర్చిలుగారు చెప్పట జూడ, కన్సర్వే టీవులు నిరుద్యోగసమస్యను పరిష్కరింప జాలరని, తెల్లముయినది. లేబరుపక్షనాయకు లగు స్పీడను గారు గావించిన మరియొక విమర్శనము కన్సర్వే టీవు పక్షమువారిని కలవరపెట్టినది. మిత్రమండలి దేశములు తమకు చెల్లించవలసిన బాకీలను తగ్గించి, సొమ్ము నప్టపడుచున్నందులకు, స్పీడనుగారు ప్రభు త్వమును నిరసించిరి. లేబరుపక్షము అధికారమునకు వచ్చుచో, ఋణముల తగ్గుదలను ఆమోదింప దనియు, బాల్సరు ఏర్పాటుల నంగీకరింప దనియు, స్పీడనుగారు చెప్పటచే, ప్రభుత్వమువారు వీరికి తగిన సమాధాన మిచ్చుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు. స్పీడనుగారు తలపని తలంపుగ జేసిన వాదము, రాబోవు ఎన్నికల వైఖరి నెంతవరకు ప్రేరేపించునో చూడవలయును.

ఇంగ్లండు : మహాత్మా జుమి
రుష్యా నెంత నిరసించుచున్నను, ఇంగ్లండులో పక్షములవారును రుష్యాతో వర్తకమును వెం పొందించుకొనుటకు విశేషాసక్తి జూపుచున్నటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. రుష్యాతో రాజకీయ వాణిజ్య సంబంధమును స్థిరపరచి కొనవలయు నని, లేబరుపక్షముతరపున మాక్స్ నాల్డు గారు పలికియుండిరి. రుష్యాకు వాయువిమానము లను సప్లయిజేయుటకు బ్రిటీషు కంపెనీవారు పూను కొనిరి. ఈవిషయమై కామన్సుస్థలో ప్రశ్నింపగ, వాయువిమానములను విదేశముల కెగుమతిజేయు విషయమున, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు అభ్యంతర పెట్టరని, లాంపుసనుగారు నుడిచిరి. రుష్యానుండి ఒక్కసంవత్సరములో జేరిన దిగుమతుల విలువ రెండుకోట్ల సవరనులకు బైగ నయ్యెనని, బ్రిటీషు వాణిజ్య సంఘాధ్యక్షుడు పలికియుండెను. దీనినిబట్టి రుష్యాతో వర్తకము నలుపుటకు ఇంగ్లండు క్షయభ్యంతరము లేదని, తేటతెల్లమగుచున్నది. అట్టి తరి, హిందూదేశమున మాత్రము, రుష్యావలకు బడి వ్యాపించుచున్నదని చెప్పి దానిని సవరించు నిమి త్తము ప్రత్యేకనిర్బంధచట్టములను నిర్మించుటకు కారణము దెలియకున్నది.

బ్లాకెట్టుగారు : హిందూదేశదృక్పథము
ఇంతకు పూర్వము, ఇండియా ప్రభుత్వమునం దార్థికసభ్యులుగ బనిచేసిన, సర్ బెసిల్ బ్లాకెట్టు గారు, హిందూదేశస్థితినిగూర్చి సత్యమునే వచిం చిరి. ఇంగ్లండుపై హిందూదేశమునకు విశ్వాసము క్షీణించె ననియు, ఇంగ్లండుయొక్క సామ్రాజ్యసం దేశమునందు భారతీయులలో విశ్వాసము గనుపింప దనియు, సామ్రాజ్య మనినను, ఇంపీరి

యల్ మ త మ ని న ను, వారిలో ఉత్సాహము గలుగకున్నదనియు, బ్లాకెట్టుగారు తేటపరచిరి. న్యూజిలెండుమాత్ర మటుల గాక, సామ్రాజ్యముపట్ల విశ్వాసము జూపుచున్నందుకు, బ్లాకెట్టుగారు కొనియాడిరి. న్యూజిలెండు చూపు విశ్వాసమునకు కారణము విదితమే. న్యూజిలెండు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నది. హిందూదేశమునకుగూడ నట్టి స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించుచో, సామ్రాజ్య ముపట్ల ఈదేశ మట్టివిశ్వాసమునే చూపగలదు.

పీలుప్రభువుగారి ఆశురము
సైమనుకమిషను రిపోర్టు కొన్ని నెలలలో వెలు వడుచున్నది గాన, బ్రిటీషువర్తకులు హిందూదేశ వ్యవహారములలో శ్రద్ధవహింపవలయుననియు, రుష్య ను వర్తకముపై కన్న హిందూదేశ వర్తకముపట్ల ఎక్కుడు శ్రద్ధవహింపవలయుననియు, ఎచ్చరించిరి. బ్రిటీషు వర్తకులు, భారతీయులకు త్వరలో స్వపరి పాలనము నొసగ నంగీకరింపరని తెలిసినవిషయమే. భారతీయుల పారిశ్రామికాభివృద్ధియు వీరికి గిట్టదు. హాజీ చట్టము పట్ల వీరు సలుపుచున్న గందరగోళ మిందులకు నిదర్శనము. ఇండియామంత్రిగారి ఎచ్చ రికకు పిమ్మట, బ్రిటీషువర్తకులు హైందవాశయము లపట్ల తీవ్రప్రతికూలాందోళనమును జరిపెదరని తలంప నవకాశము గలదు.

జయిలు పరిపాలనము
నైసీజయిలులో జరిగిన అల్లరులు ఘోరముగ నున్నను, జయిలు పరిపాలనాకాశిన్యము వీనికి కొంతవరకు కారణమయ్యెనని అలహాబాదు హైకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తి యగు సర్ మియర్సుగారు తెలిపిరి. ఆహారపదార్థములు శుభ్రముగలేవనియు, జయిలు సూర్యరంజితండుయొక్క ఉత్తరువు లేకుండ ఖయీసీలను దెబ్బల కొట్టుపడ్డతని మాని వేయవలయు ననియు, స్థానికప్రభుత్వమువారు యీ కేసులోని ముద్దయిలపట్ల దయచూపవలయుననియు వీరు గోరిరి. కారాగృహసంస్కరణ మొత్తయావ శ్యకమో యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

మద్రాసు రాజకీయములు

డాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారితో సంభాషణలు
సేలం, ఏప్రిల్ 17:—డా॥ వరదరాజులునాయుడుగారికి జ్వరముతగులుచుండుటచే నేలనుశం దేయున్నారు. వారి మిత్రు లనేకులునచ్చి వారి ఆరోగ్యమువిషయమై విచారించుచున్నా రు. కడచిన శనివారము నీ. రాజగోపాలాచారిగారు డా॥ నాయుడుగారిని సందర్శించి వారితో కొన్ని గంటలకాలము రాజకీయవిషయములగురించి మాట్లాడిరి.
రాబోవు ఎన్నికల విషయమైకూడ ఒకవిధమగు ఏరా టుజరిగిన దని తెలియుచున్నది. ఉడకమండలమున, బోవురు డా॥ సుబ్బరామయ్యగారుగూడ డా॥ నాయుడుగారి భూచి మాట్లాడిరి. సేలం విషయమై డా॥ నాయుడుగారికి ఆరోగ్యము చక్కబడిన పిమ్మటగాని అన్ని ఏర్పాటులు ముగియవలసి. చెప్ప వచ్చును. (ప్రెస్.)
అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ డైరెక్టరుకు నానాజాతినమితి
కార్యాలయమున ఉద్యోగము
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 17:—అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ డైరెక్టరు ఎ. సి. ఛట్టర్జీగారికి జెసినా నానాజాతినమితి ప్ర చురణకాఖయందు ఉద్యోగమువ్యవహరినది, త్వరలో వీరు జెసినా వల్లెనరు. (ప్రెస్.)

బట్టరు కమిటీ నివేదిక

భావిభారత ప్రభుత్వము - భారతసంస్థానముల సంబంధములు

భావిభారత ప్రభుత్వమునకు అధికారము మార్పరాదు

సంబంధములు రాజప్రతినిధితో నుండవలె గాని అమాత్యసహితముడగు గవర్నరుజనరలుతో నుండరాదనుట

(ఆసాస్సియేటెడ్ ప్రెస్)

సిక్కిం, ఏప్రిల్ 16:—భారత సంస్థానములకును భారత ప్రభుత్వమునకును సంబంధము లేట్లుండవలెనని వివరించుటకు నిర్ణయింపబడిన బట్టరు సంఘము చాతుర్రాసిన నివేదిక నేడు పార్లమెంటుకు నివేదించబడి భారతదేశమునందును ఆంగ్లదేశము నందును ఒక్కసారి ప్రచురింపబడును. అది 52 పేజీల చిన్న పాత్రము. సర్ హోర్ కోర్టు బట్టరు, సర్ సిడ్ని పీల్, హోల్లసువర్త గారలు నివేదికలో సంతకముల చేసిరి. వీరన్ని విషయములయందును ఏకీభవించినారు.

సంస్థానములు మూడు తరగతులుగా నున్నవి. ఇప్పుడున్న సంస్థానములు మూడు తరగతులుగా నున్నవి. 1. సంస్థానాధీశుల సంఘములో సభ్యత్వమునకు హక్కుగలవారు 2. సంస్థానాధీశుల సభ్యుల 12 సభ్యుల సేనాకొనుటకు హక్కుగలవారు 3. జాగీర్దారులు మొదలగు వారికిందనున్న సంస్థానములు. మొదటి తరగతిలో చేరియున్న 108 సంస్థానములలో 80 శాతంసభల సేవరచనవి. ఇందులో చాల అభిప్రాయ మాత్ర ప్రకటన హక్కుగలవి. 40 సంస్థానములు బ్రిటిష్ ఇండియాలోని హయకోర్టుపటి హైకోర్టులను నిర్మించినవి. 34 గు న్యాయశాఖను కార్యనిర్వాహకశాఖను విడదీసినవి. 56 తమ స్వంత కోశము గలవి. 46 ఉద్యోగీయుల నివేదికలు గలవి. 54 ఉద్యోగీయులకు సేనాకు, ప్రావిడెంటు ఫండు నిబంధనలు గలవి. ఈ సంస్థానములు చాలవట్టుకు కాగితముమీద నున్నవి. చాల సంస్థానములు సేనకబడియున్నవి. కాని తమ ప్రజల యోగక్షేమములనరయు క్షేత్ర సంస్థానాధీశులలో హెచ్చుచున్నది. ఈసంఘమువారు కుటుంబముగా చేసిన నూనలు మొదటి రెండు తరగతులలో చేరినవారికి కేంద్రమున్నది.

ఆంగ్ల ప్రభుత్వముయొక్క సర్వాధికారము

ఆంగ్ల ప్రభుత్వముయొక్క సర్వాధికారము భారత కార్యదర్శి మంత్రి సహితముడైన గవర్నరు జనరలువారా చలాయించబడుచున్నది. వీరు భారతసంస్థానముల పక్షమున ఆంగ్ల పార్లమెంటుకు బాధ్యులైయున్నారు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వముయొక్క సర్వాధికారము, సంధులు, ఒడంబడికలు, సన్నదులు మొదలగువాని మూలకముగా మాత్రమేగాక ఆచారము మూలకముగా గూడ నిరపరపబడినది. ఈ సంబంధములు 19 శతాబ్దారంభమున ప్రారంభమయినది. మొదట వీనిలో సంబంధము కలుగజేసికొనరాదని ఆంగ్ల ప్రభుత్వముతలచెనుగాని, తరువాతవానిలో జోక్యము కలుగజేసికొని నిర్ధారణ చేసెను.

సంస్థానములతో చేసికొనిన సంధులు, ఒడంబడికలు మున్నగువాని నొప్పుకొని, సంస్థానాధీశుల హక్కులను ఆంగ్ల ప్రభుత్వము గౌరవించిరి. కాని మారుచున్న రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక పరిస్థితుల సమసింపి చాలని గాఢణము, ఆంగ్ల ప్రభుత్వము మార్పులనుచేయును. ఇందుకు తార్కాణముగా హైదరాబాదుతో సంబంధములను సంఘమువారు విడిచిచుచున్నారు. భారత ప్రభుత్వమువారు 1800 సంవత్సరములో హైదరాబాదుతో నొకసంధి చేసికొనిరి. దానిలో నిట్లున్నది:—సైబాముగారి పిల్లలతోగాని, వారి బంధువులతోగాని, వారు అధికారమును చలాయించు సేవకర్తలతోగాని మేము జోక్యము కలుగజేసికొనము. ఇట్లు సంధిలో నున్న మూటిమాటికి ఆంగ్ల ప్రభుత్వము హైదరాబాదు సంస్థానముయొక్క ఆంతరంగికవ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొనవలసినదనియు. 1804, 1815, 1820 సంవత్సరములలోను, యెరవాత సుపరిపాలనమున, శాంతిని సలకొలుపుటకు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొని తమ అధికారములనుగూడ ప్రభుత్వమును ఆజుమాయిషీ చేయుటకు నియోగించిరి. 1860 సంవత్సరములో కానింగ్ ప్రభువుగారు సంస్థానములవిషయమై రెండు మాత్రములను వివరించిరి. (1) వంశపరంపరానుగతముగా సంస్థానాధీశుల పరిపాలనమును జరుగనిచ్చుట (2) సంస్థానములలో దుష్పరిపాలనమును లేకుండ జేసి సంస్థానముయొక్కయు, భారతదేశముయొక్కయు సాభాగ్యమును కాపాడుట.

జోక్యము వుచ్చుకొన్న సందర్భములు

ఆ సేక సమయములందు సంస్థానముల యాంతరంగిక వ్యవహారములలో

జోక్యమువుచ్చుకొనుహక్కును ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు గ్రహవగచినారు. బరోడా, మణిపూర్, హైదరాబాదు వ్యవహారములు యందుకు నిదర్శనము. 1928 సంవత్సరమున సైబాముకు రిడింగు ప్రభువు వ్రాసిన లేఖ యీహక్కును స్పష్టపరుచును. బరోడాలో దుష్పరిపాలనము జరుగుచుండగా, రాజప్రతినిధి బరోడా నైక్ వాడుగారి కిట్లు వ్రాసెను. ఇటు భారత ప్రభుత్వమునెడలను అటు మీ సంస్థాన ప్రజలయెడలను మీ బాధ్యతలను సరిగా నిర్వహించుట మీకు కర్తవ్యము. మీరు నిర్వహించినవో బరోడా సంస్థాన ప్రజలను న్యాయము ప్రసాదించబడనివో వారి ధనప్రాణములను హానిగలుగునో సంస్థానముల వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొని సుపరిపాలనమును మేము స్థాపించగలము. మణిపూరువిషయమునగూడ నట్లే మహారాజా తమ్మునియొక్కయు మంత్రియొక్కయు ఆజ్ఞానముసరించి పీఠకమివనరు ఉరితీయబడెను. ఇందుకు భారత ప్రభుత్వము కల్పించుకొని పగతీర్చుకొనిరి. మంత్రిమొదలగువారు తీసివేయబడిరి. కోర్టులోవిచారింపి ఉరి తీయబడిరి.

సైబాముగారికి వైసరాయులేఖ

సైబాముగారి కిట్లంది లేఖ వైసరాయ్ వ్రాసిరి. 'భారతదేశములో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముయొక్క అధికారమున కడ్డు లేదు. కావున ఏ భారత సంస్థానాధీపతియు, సమాన ప్రతిపత్తిమీద రాజ్యవారములు నడుపుటకు వీలులేదు. సంధులు, ఒడంబడికలమూలముననే గాక, యితరవిషయముల మూలకముగాగూడ వారికి అధికారము గలదు. భారతసంస్థానములలో సుపరిపాలన ముండునట్లు చూచుట ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి హక్కు.'

సంస్థానాధీపతులసభ

సంస్థానాధీపతులసభను గురించి వివరించి సంస్థానములు వివిధములైన రాజకీయ వ్యవస్థలందున్న పనివారు సుదాపుచున్నారు. మరియు ఈ 10 సంవత్సరములలో 18 సంస్థానములలో మాత్రమే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము జోక్యము కలుగజేసికొనెను. వీనిలో 9 లో దుష్పరిపాలనమువలన జోక్యము తప్పదయ్యెను. 4 గింటిలో దుబారావలన, 5 యి తరకారణములవలన మూడింటిలో మాత్రమే సంస్థానాధీపతి అధికారములు తీసివేయబడినవి. కమిటీవారి విషయములో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు: సంస్థానముల సంఖ్య, కాలము విచారించినచో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము కఠినముగా లేదని తేటపడును. ప్రభుత్వమువారి అధ్యయనము చేసినచో, ఇంతకంటే ముందే జోక్యము కలుగజేసికొనవలసి యుండెననియు కొందరు సంస్థానాధీశులు తలపిరి. ఎప్పుడు జోక్యము కలుగజేసికొనవలెనో యనునది రాజప్రతినిధి యభిప్రాయమునకు వదులరాదు.

లేస్టీ స్కాటుగారి యభిప్రాయములు

లేస్టీ స్కాటుగారి యభిప్రాయములతో చాలవరకు సంఘమువారి తేజవింపుచున్నారు. సంస్థానములసంబంధము ఆంగ్ల రాజ్యతోననియు వారి ఒడంబడికలు. ఆంగ్ల రాజ్యతోననియు వారేకీర్తించుచున్నారు. భారత సంస్థానములసంబంధము విడివిడిగాకాక మొత్తముగా వాలోచించవలెనని చెప్పట సమంజసము కాదని మేము తలచుచున్నాము. కాని ఒక్కవిషయములో లేస్టీ స్కాటు గారిని సంఘమువారు ఖండించుచున్నారు. ఆంగ్ల రాజ్యగారికిని భారత సంస్థానాధీపతులకు సంబంధములు సమానప్రతిపత్తిమీద నని లేస్టీ స్కాటుగారు వాదించిరి. ఈ విషయమై సంఘమువారి టిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—ఒడంబడికలు సమానప్రతిపత్తిమీద చేసికొనబడినవి చెప్పటకు తగినసాక్ష్యములేదు. ఎప్పుడును యీ సంస్థానములకు సామ్రాజ్యత్వము లేకుండెను. ఇవి డిల్లీ రాజకో, మహారాష్ట్రలకో, సిక్కులకో లోబడియుండెను. కొన్ని ఆంగ్లేయులచే స్థాపించబడినవి. ఇట్లుంటే విదేశీవ్యవహారములు, వాహ్యవ్యవహారములకుం దుమాత్రము కొన్ని విషయ బాధ్యులు ఆంగ్ల రాజ్యకు గలవని చెప్పట చరిత్రకనుగుణముగా లేదు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు అధికారములు 3 విభాగములుగా విభజింపబడినవి. 1. విదేశీయ వ్యవహారములు. 2. స్వయం రక్షణ. 3. జోక్యము. మొదటిదాని విషయమై సంఘమువారి టిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—విదేశీయములతో సంబంధములు చేయుటకు సంస్థానములకు హక్కులేదు. యుద్ధముగాని సంగిగాని వారు చేయరాదు. ఇది ఒడంబడికల మనశ్శాసన ఆచారములనీరవైనది. ఈవిషయములో సంస్థాన

ములు బ్రిటిష్ భారతదేశముననున్న తమవిషయములో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము చేసికొనిన ఒడంబడికలను సంఘముల సంస్థానములు గౌరవించవలెను. ఆంగ్ల ప్రభుత్వముతలసమగ్రముగా నుండుట బానిసవర్తకమును రూపుమాపుట మొదలగు విషయముల యందు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునకు సంస్థాన ప్రభుత్వములు తోడ్పడవలెను. ఈవిషయములయందు సంస్థానములు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముతో నొక్కచేయెనను తమను ముందుగా అడిగి యెరవాత యేకాగ్ర్యమునైన చేయవలెనని సలహానములు. కోరుటసరసమును కోర్కె. ఇది అంగీకరింపదగినది.

రెండవదాని విషయమై ఒక సంస్థానమునకును మరియొక సంస్థానమునకును తగాదాలు రాకుండజూచుట బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముయొక్క హక్కుని వారు వ్రాయుచున్నారు. మూడవదాని విషయమై భారతదేశముయొక్క రక్షణకంటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము బాధ్యులు. మరియు సంస్థానాధీపతి యునికిని నష్టములేకుండా, ప్రజలకోర్కెలను సంస్థానాధీపతి గౌరవించునట్లు చూచుట బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి ఉద్ధి.

సంస్థానములు - భావిభారత ప్రభుత్వము

భావిభారత ప్రభుత్వముతో సంబంధమునుగూర్చి వారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముయొక్క సర్వాధికారమునకు నిదర్శనములుగా వైసంగతులను తలపియి. ఈ సర్వాధికారమును చలాయించుటకు సంబంధించిన యొక సరసమార్గమును కనుగొన మేము ప్రయత్నించితిమి. కాని విఫలమైతిమి. కాలము, మిక్కిలి క్రమముగా మారుచుండుట, యీ రోజున్న పరిస్థితులు తేపు లేకుండుట దీనికి కారణములు. క్రొత్త సడదర్శములు మన మూహించినపరి సితులను తేల్చిపెట్టవచ్చును. సర్వాధికారముగానే యుండవలెను. ఆ బాధ్యతలను నిర్వహించి క్రొత్త సందర్భములకు వానిని అనువర్తించుట కది సమర్థముగా నుండవలెను. ఈసర్వాధికారముమీదనే సంస్థానముల యభివృద్ధి యిదివరకా సాధ్యమై యుండెను. ఈ సర్వాధికారము చలనశీలమై రూపుమాపుచుండుట సాధ్యమైనది. ఈవిషయమున వాలోచించి తమ యిష్టములేకుండా భావిభారత ప్రభుత్వమునకు యీ బాధ్యతలను యివ్వరాదని సంస్థానములు కోరుచున్నవి. బ్రిటిష్ ఇండియాలో శాసనసభకు బాధ్యులను ప్రభుత్వము వారికి యీ బాధ్యతను మార్చుటకు వీలులేదు. భారతదేశములో జొమియియే ప్రభుత్వము నెలకొనినచో యీ ప్రభుత్వమునకు సంస్థానముల యెడల బాధ్యతలను మార్చుటవీలుకాదు. ఈ అవసరమురా లేదు. ఇప్పుడు ప్రత్యక్షముగా మనమీద ప్రశ్న విచారింపవలసినది. భావిభారత ప్రభుత్వమునకు బాధ్యతలను మార్చుటయందు న్యాయశాస్త్రసంబంధ మైనట్టియు, సిద్ధాంతరూపమైనట్టి తగాదాలుకలుగును. ఈ విషయమై సంస్థానాధీపతులకు నిజమయిన భయములుకలవు. కావున సంస్థానములు సమ్మతించినది బాధ్యత బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునండి భారత శాసనసభకు బాధ్యతలైన అధినివేత ప్రభుత్వమునకు మార్పరాదని మాయభిప్రాయము ఆర్థికసంబంధములు.

ఆర్థికసంబంధముల విషయమై యాలోచించుటకు ప్రవీణులగువారి సంఘము నేర్పాటుగా విడిచివేసినది బట్టరు కమిటీవారు వ్రాయుచున్నారు. వారు (1) కష్టమునలనవచ్చు డబ్బులో సంస్థానములకువచ్చు భాగమును (2) సామ్రాజ్యమునకై సంస్థానాధీపతు లివ్వవలసిన డబ్బును నిర్ణయించవలెను. వారి గౌరవానై 19, గాని 21 గాని తుపాసులు ప్రేల్చుటవారు యితరదేశములనుండి స్వంతమునకై తెప్పించుకొను వస్తువులమీద కష్టముననులుండరాదనిగూడ సంఘమువారు సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

ఉద్యోగీయుల నియామకము

భారత సంస్థానములలో పనిచేయుటకు ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయములలో తయారైన యువకులను హెచ్చుగా తెప్పించుటకు సంఘమువారు సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

రాజప్రతినిధితో 'ప్రత్యక్ష' సంబంధములు

రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘములో రాజకీయ సంబంధములనుమారు సభ్యుడు మరియొకడుండుట అవసరము లేదనియు, సంస్థానాధీపతులు రాజప్రతినిధితో 'ప్రత్యక్ష' సంబంధమునే కోరుచున్నారనియు వారు వ్రాయుచున్నారు. ఈ విధముగానే సంఘమువారు సంస్థానాధీశుల సంఘముగూడ అవసరములేదని వ్రాయుచున్నారు. ప్రస్తుతము సంస్థానాధీశుల సంఘము సలహానిచ్చుసంఘముగా మాత్ర ముండదగును.

భారత సంస్థానాధీశులతో సంబంధములు చూచువారు కార్యనిర్వాహకసభ్యులలోని సభ్యుల సలహానుసాంధుచున్న గవర్నరుజనరలు గాక ఆంగ్ల ప్రభుత్వ ప్రతినిధియగు వైసరాయ్ గానుండవలెనని సభ్యులు చెప్పుచున్నారు. ఇందు శాసనముచే

యవలినప్పుడు. కాని దానికి యాక్రంది పృథ్విజనములుందును. (1) వైశ్రవాణ్యుని రాజ్యగారిలో ప్రత్యేక సంభవము వృద్ధిగదాయని సంస్థానాధిపతులకు ఆర్థిక ప్రి (2) నాగికివృద్ధులు బరుగడగడా యింక పృథ్విజనములనువారిచేతను వ్యవహారములు నిర్వహించేయబడవను నర్థము (3) బ్రీటిషు ఇండియానును సంస్థానములకును సంబంధములు చాల సుఖప్రసంగమైయుండును. ముందు వీనికలయిక కులభయము.

తగదా పరిష్కారము

బ్రిటిషు ఇండియానును సంస్థానములకును తగదా నచ్చు నెడల వైశ్రవాణ్య పంచాయతీ సంఘములను నియమించుటను. ఇవి చాలనివో వైశ్రవాణ్య జిల్లా కలెక్టరుగాని యువ్వోగి యని యాధిపత్యమున కొకపరిష్కారసంఘము నేర్పఱుగావించుట వీరి సలహానచ్చునవో భారతకార్యదర్శికి తెలుపుకొనుట.

ఇతరవిషయములు

టంకకాలము, నాణెములపోత, పోస్టు టెలిగ్రాఫు లావాదేవీలు, వల్లసంఘముల పదార్థములవిషయమై కొప్పనర్సు లేమియు లేవు కధియవాడులలోని కేపులను తిరిగి యిచ్చుట, లీర్లామ్ కష్టములను ఆర్థికవిషయములేగాని కోర్టులో తీర్మానింప బడవలసిన విషయములు.

తేజబహద్దూర్ సప్రగారు బట్టరునివేదకను ఖండించుట

అలహాబాద్, ఏప్రిల్ 18:—ప్రతికలకు ప్రకటనగావించు సర్ తేజబహదురు సప్రగారిట్లు నుడివిరి:—బట్టరుకమిటీ నివేదికయొక్క ప్రాశస్త్యము సంఘము వారు రాజకీయ సుస్థాపరీక్షారమును గూర్చి చేసినసలహాలపై యాధారపడియుండునుగాని యితరవిషయములమీద నాధారపడి యుండును. ఈవృత్తిలో నాలోచించినవో, బ్రిటిష్ ఇండియాకును, భారతీయ భారతదేశమున బరగు సంస్థానములకును భేదము కల్పించువదలుచేసి దేశమునకు హానికరము. అది నిరముగానుండునట్లుపడుటచే రెండు పక్షములారికి నది అపరిమితమైన హాని కలుగజేయుట సిద్ధము. (అ. ప్రెస్)

పోలీసు సబుఇన్ స్పెక్టరు మేజిస్ట్రేటును కోర్టులో చంపెను

మాండలే మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో ముద్దాయి యగు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు తుపాకీ కాల్చెను

మాండలే, ఏప్రిల్ 16:—పోలీసు సబుఇన్ స్పెక్టరు తాదిక్ అనునకకు ఒకజూదగాండ్ర క్రిడామందిరములో సోదా చేసినప్పుడు పోలీసువారి కే మైన సాములో 5 వేల రూపాయలను అపహరించినందులకై నేరారోపితమండలే సీనియరు మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారణచేయబడెను. పోలీసు సబుఇన్ స్పెక్టరుకు 15 నెలలు కఠినశిక్షవిధించుచు మేజిస్ట్రేటు తీర్పుచే పెను. ఈ కేసులో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు గాం యింకను యిద్దగుముద్దాయి లుండిరి. వారిద్దరిని మేజిస్ట్రేటు విడుదలచేసె.

తీర్పు పుగానే పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు మేజిస్ట్రేటు ఖర్చు నెయికువెల్లి నూనూసాగును రివాల్వరు ప్రేల్చెను. ఒక గుండు మేజిస్ట్రేటుగారి నకడ్డముగూడా పోయెను. మేజిస్ట్రేటుపై కాల్చినవెంటనే రివాల్వరును తనవైపుకొని తనవీటినుండా ప్రేల్చుకొని తానుమాడా వెంటనే మరణించెను. పోలీసు నూపరింఁటెండెంటుగారు. అసిస్టెంటు పోలీసు నూపరింఁటెంటు గారును వెంటనేవచ్చి శిషములను అదుటనుండి తీసికొనివెల్లిరి. (అ. ప్రెస్)

నరసారావుపేట మునిసిపలు ఎన్నికలు

నరసారావుపేట, ఏప్రిల్ 18:—నరసారావుపేట మునిసిపలు ఎన్నికలు 6-వ తేదీని జరిగెను. గుంటూరుజిల్లా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగనున్న గాడె సింహాచలంగారు వైశ్యసంఘమునకు చేరిన తల్లూరి కోటేశ్వరరావుగారు అభ్యర్థులుగ నుండిరి. కోటేశ్వరరావుగారు ఎన్నికయిందు విజయముగాంచిరి. (తంతి వార్త)

దగాచేసినను నేరముపై అరెస్టు

జులినరీ కాలేజి ఆరు సంవత్సరపు విద్యార్థి యొక్కరు ఒక ఎం. ఎం. పి. యువ దగాచేసినను నేరముపై పోలీసువారిచే అరెస్టు చేయబడిరి. ఎం. ఎం. పి. సహాయమున పరివార్థిగర మాన్సిలలో జరుపబడిన పరీక్షలో తాను వ్రాసిన కాగములను తీసుకొని నానిధానే కొత్తకాగమును వ్రాసికొని తన చెప్పుబడుచున్నది. పోలీసువారు గ్రహ్యక్రమమునన్నారు.

(REGD.)

శిలాజీతురసాయనము

(REGD.)

జగత్ప్రఖ్యాతమైనది. రోగులకు నిరోధకమును అనుభవమునంది. మరణాని దేహమునక ప్రాణాదునంది. 80 వారములు 24 ప్రత్యేకములు, 20 మేహరోగములు, ఫిరంగి, కొబ్బరి, ప్రణములు మొదలగు రహస్యకలములు, బొమ్మ మున్ను, దుర్లభమొదలగు చర్మరోగములు, సామాన్యమైనరోగములు, పలుబడము, అశీర్వము, ప్రదర్శము, ముక్కుబడవారము, ముక్కు కూలి, పొంతురోగము, అండవృద్ధి, గండవేప్పి, స్నాయుదుర్బలము, జలహీనము, రక్తక్షీణము, మొదలగు కఠినవ్యాధిలన్ని అత్యద్భుతముగ తదుర్పు వివేకమున రాజమని లక్షలకాలి జనులపలన కీర్తిగడించినది. దీనికేర క్రఖ్యాతినినవా రొక్కయను యుండెరి చెప్పవచ్చు. 30 కలముల డబ్బి రూ 8/- పొట్టడి 5 అ

శుక్రసంజీవినివటి

40 దినముల నేపి. చివ కుక్రము అమితముగా వృద్ధి యగును. జనశ్రేయమునకు మేదగ్గుకు పంచి బలమును (వట్టు) నును కల్పరితముగానిచ్చును. చుఖనర్మమును, నూతన యవ్వనమును, ఉత్సాహమును, జీర్ణకీర్తిని, రక్తవృద్ధిని గలిగించునట్టి వ్యాధిగ్రస్తము. 40 మాత్రలు గలది 1-2 రు. 2, పొట్టు ఖర్చు అ. ర. ఆయుర్వేదరత్న, బి. యస్. రావుబ్రదర్సు, నెం. 87 గంజాం ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, బరంపురం, (గంజాంజిల్లా)

అసంబ్ధి బాంబులకేసు

ముద్దాయిలను డిల్లీనుండి మార్చలేదు

ముద్దాయి అప్రహరగుట

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 16:— అసంబ్ధి బాంబులకేసునకుగా డిల్లీయు నిన్న లాహోరులో బాంబులకర్మాగారము బయటకు వెళును. డిల్లీయు అనేకనెండులు వ్యాపించియున్నవి. కొన్ని ప్రత్యేకము ముద్దాయి లిరువురిలో ఒకరిని డిల్లీనుండి మార్చిరిని ప్రకటించబడినవార్త అనర్థముని రూఢిగ తెలిసెను. ఇరువురు ముద్దాయిలలో భగతుసింగుని చాందినిచౌకు పోలీసులకపునందు నట్లుని న్యూడిల్లీ పోలీసుప్రేమలలోనుండి. చాందినిచౌకు బాహుటగు సలహాయునందున ముద్దాయిని ప్రజలవృత్తినుండి పూర్తిగా తొలగించుటకై కేసునిసివిలులైనను పోలీసుప్రేమముమార్పుటకు నిశ్చయించిరి. లాహోరు లోప సరా బాంబులకేసు విడదను గూర్చి పోలీసు వారు ముద్దాయిల కొరకు కొంతకాలమునుండి వెదకుచున్నారు.

డిల్లీ కేసుగూర్చి సీనియరు పోలీసు నూపర్నెంటు జే. డి. గార్ అవోకి కనిపెట్టుచున్నారు. ఇతర ఉద్యోగులు సహాయము జేయుచున్నారు. డిల్లీ కేసు ముద్దాయిలలో నెకలైన అప్రహరగుమరిట్లు యిప్పుడప్పుడే, ఊహించుట కష్టము. అన్నిజమే అయినను అధికారు లావిషయము బయలుపెట్టరు. అందువలన యితర నేరస్థులను పట్టుకొనుట కష్టముగను.

డిల్లీ కేసు విచారణ యీ నెల 24 తేదీన ప్రారంభము కాగలదు. అమెస్టెలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పులగారు విచారింతురు. (అ. ప్రెస్)

ముద్దాయి భగతుసింగుని లాహోరు మార్చిన వార్త అసత్యము. రెండొముద్దాయి బి. కె. దత్తు అప్రహరగా మరణిట్లు వదలిదలదు. భగతుసింగుని తండ్రి కుమారుని సమర్థించుకొన వశ్యము నిమిమించుటకు కొద్దికాలక్రింది డిల్లీ ప్రియుం డెను. జెయిలులో నన్ను పునరుని జూచుటకు అధికారులు అనుమతింపనందున నేడు వెదలిపోయెను. ఈ అనుమతికై నకీలు అసఫలి గారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి దరఖాస్తు పెట్టగా, ముద్దాయిలను రిమాండులోనుంచిన వాదనగాని కేసుయిన అభ్యంతరమున్న వేమో తెలుపగలదు మేజిస్ట్రేటుగారుచాసి. కాని వాదనగారు సకాలమున కోర్టుకు రావందున తీర్పు వాయిదాచేసిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

లాహోరు బాంబులగని

ముగ్గురు హిందువులకరెస్టు

ఒకబంగాలీయువకుని దినమంతయు వేధించుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 16:— అధికారులు ప్రత్యేకము ఏవార్తయెల్లప్పుడైనను యిష్టపడవన్నను నిన్న అరెస్టుకాబడిన ముగ్గురు ముద్దాయిలు హిందువులని రూఢిగ తెలిసెను. ఆం దిరువురు జయగోపాలు. సుఖదేవులనువారలు. నవదీప భారతభా సభ్యులు. సుఖదేవు సహానధర్మ కళాశాలయందు బి. ఎ. విద్యార్థి. (అ. ప్రెస్)

లాహోరు, ఏప్రిల్ 17:—నిన్న పోలీసువారు అరెస్టు చేసిన బెంగాలీయుమకరి 12 గంటలసేపు నిర్బంధమునందుంచిన పిదప విడిది రని తెలియుచున్నది. ఉపయముననే ఒక పోలీసు జ. నను మాయూలు దుస్తులలో అని యింటకొచ్చి, అండ్రి

మోటారు మెకానికు అనుబంధ కెడ్డ పోలీసు ఉద్యోగి ఒకడ డ్రైవరుగా నియమించ నెంచెనని పిలువబోయెను. ఆ పోలీసు జనును బెంగాలీయుగడు ఒక కానాకు దీసికొనిపోయెను. పిదప అనేక పోలీసుతానాలకు వెంటపెట్టెను. అన్ని పోలీసు అనేకమంది ఉద్యోగస్థులు, వారలు, దేరియులు గూడ ఆరగ వివిధప్రశ్నలు వేయసాగిరి. అతని పోలీసుగొల్పుగూడ దీసిరి. పోలీసువారు తనని యె. బి. కి పోనీయలేదు. భోజనమైన చేయ నీయలేదు. 12 గంటలు యిట్లు యిబ్బందిపెట్టిన పిదప రాత్రి నిడచిపెట్టిరి. ఈ యువకును గౌరవనీయును కటుంబములోని వాడు. రాక్షసులతో నెట్టి సంబంధములేనివాడు. బాంబుల గని యగువడిన సంవత్సరమున పోలీసువారు భగవతిచరణుగా యిట్లు సోదాజూచి కొన్ని కాగితముల జప్తుచేసిరి. (ప్రీ. ప్రెస్)

తూర్పుగోదావరి మండల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు సీతానగరమునుండి చేసిన ప్రకటనము.

మండలమునం దంతలను యేర్పాటులు చాల చురుకుగా జరుగుచున్నవి. ధనము నసూలు చేయబడుచున్నది. అన్ని తాలూకాలవారు మహాత్ము నాహ్వనించిరి. శ్రీయుత వన్నెటి సత్యనారాయణగారు డాక్టరు బ్రహ్మజోష్యుల సీతారామ య్యగారును తాలూకాలలో సంచారము చేయుచున్నారు. రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు, పెద్దాపురం మునిసిపలుసంఘము రాజమండ్రి యువజనసమితి, కాకినాడ అంతర్జాతీయ సంఘము మున్నగు సంఘములవారు మహాత్మునకు సన్మానపత్రములను సమర్పించెరు. మండలమునం గల మునిసిపలుసంఘము లన్నియును బోకలుబోర్డు లన్నియును యితర సంఘము గూడ మహాత్మునకు సన్మానపత్రముల నొసగవలెనని నేను కోరెదను. సన్మానపత్రముల నియ్యవలసినవారు వానిప్రతులను ముందుగా నే మహాత్మునకు పంపాలెను. తేనివో మహాత్ముడు చానిని నిరాకరించవచ్చును. ఇవి చాల ముప్పునివయుము. ఆదరులను నాప పంపినవో నేను మహాత్ము కంఠజేసెను.

గాంధీనిధి రసీదు పుస్తకములను తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శుల కందికిని పంపుచున్నాము. మండలవాసు లందరును అన్ని పుస్తకములవారును అన్ని విధములను లోడ్వడ గోరెదను. (ప్రీ. ప్రెస్)

నిలబెట్టి దోచుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 17:—నేటిదినము రాత్రి 9 గంటలకు ఒక నార్యారి బాంకరు గుమాస్తాలు తిరిగివచ్చుచుండ మువ్వరు ఒక మోటారుబండిలో వారిని వెంబడించి మార్గమధ్యమున నిలిపి వారిచేదనున్న 3000 రూప్యములు తీసికొని మోటారు లో పారిపోయిరి. గుమాస్తాలకు డెబ్బలుతగిలినవి, పోలీసువారు నేరస్థులను పట్టజయింతుంచుచున్నారు. (అ. ప్రెస్)

నిన్న చూడై మిల్లులో నొక ఇంజనునకు నునపోయెను. డెబ్బు తగిలి యొకహాలివానిచేయి విరిగిపోయెను. అతడు పిదప ఆసుపత్రిలో చనిపోయెను.

మృతుడవడెనరం

కో ఆ యిం. వెండుకలను శాస్త్రముగా మొల పంక తొలగించును. రు 3-0-0. ఒక నెల నగను రు 2-0-0 నాగ్రం. ధన్వంతరయం నాయునివట్టి వేలపాలెంపొట్టు.

విదేశ వార్తలు

యూరపు మిత్రమండలి

బుణములు

కార్మిక పక్షమువారు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 17:—కామన్స్ సభలో స్పీడను గూర్చి యూరపు మిత్రమండలి జేసికొన్న ఆర్థిక వ్యవహారములను ఖండించుచు యున్న టేడ్ స్టేట్స్ మెంబర్స్ లిట్టను ఎంత మొత్తము నీయవలసి యున్నదో అంత మొత్తమునే బిట్టనుకు యూరపు మిత్రమండలి తన కీయవలసిన మొత్తమునుండి ఇవ్వవలెనని గోర వలెనను బాల్బరుగారి లేఖను ఖండించిరి. కార్మిక పక్షమువారే ప్రభుత్వముగ ఏర్పడితే, యూరపీయన్ మిత్రమండలితో జేసికొన్న ఆర్థిక పరిష్కారమును ఖండించెదరని సూచించెను.

వర్తక సంరక్షణము

పీలు ప్రభువు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 17:—పీలు ప్రభువు ఇట్లు చెలిపెను: సైమన్ కమిషన్ కొన్ని నెలలలో తమ నివేదికమును ప్రకటిం చెదరు. బిట్టనుకును ఇండియాకును రాజకీయ రూపేణా క్రొత్త సంబంధము నేర్పట్టు జేయవచ్చును అందుచే అట్టి మార్పు లను జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలెను. భారతవ్యాపారులతో వ్యాపారమును జేయదలచుకొన్నవారు ఈ విషయమును శ్రద్ధతో ఆలోచించవలెను. ఇండియా వ్యవహారములలో వారు సంగతు లన్నిటిని తెలిసికొనుట మంచిది.

రాజదంపతులు క్రైయింగ్టన్ భవనమునుండి కోలుబ్రూకు మందిరమునకు 1½ మైలుదూరము మోటారులో బోయిరి.

ఆర్ 100—101 విమానములు అధినేత ప్రయాణము నెపు డొనర్పునో చెప్ప పీలు లేదనియు, ముందు ప్రయత్నించి చూచుటకు కొంతకాలము గావలసి యున్నదనియు, ఆర్ 100 విమానము కనడాకును, ఆర్ 101 ఈజిప్టు ఇండియాకును ఆగస్టు నెలవెంబరు అక్టోబరు మాసములలో పోవచ్చుననియు హామీగారు చెలిపిరి.

లండనులో

175 మందికి మశూచికము

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 17:—లండనులో ఇప్పుడు 175 మందికి మశూచికము సోకినది. 25 మందికి ఇది గాక క్రొత్తగా మరల సోకెను. వీరిని పరీక్షించుచున్నారు. శనివారమునుండి నార్తాంప్టన్ లో క్రొత్తగా మరల స్పీటకము కొందరు సోకు చున్నట్లు. మొత్తము ఏప్రిల్ లో 70 మందికి స్పీటకము తగిలెను.

పెరిషియన్ ఆఫ్ సరిహద్దు గొడవ

మాస్కో బెదరింపు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 17:—ఆఫ్ ఫెరిషియన్ సరిహద్దున ఏవో గొడవగోళము జరుగుచున్నట్లు. ఆఫ్ నిస్తాన హక్కులను భంగముగా పెరిషియా ప్రవర్తించినచో రషియా సహించదని తెలుపుచున్నట్లు మాస్కో వార్తలు చెలువుచున్నవి.

ఫ్రెంచి ఆంగ్ల ప్రభుత్వములూ రెండును సంప్రదించు టరకు ట్రికాను జేయరాదని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు తీవ్రపు జేసిరి. స్పీటక నిబంధనల నాటకేసిరి.

హ్యంబుంగునుండి బిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ సేనలను సురలించుటను ప్రస్తుతము మానుకొనిరట.

లండనులో స్పీటకము

ఇప్పటికి 202 మందికి తగిలెను

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:—లండనులో ఇంతవరకు 202 మందికి స్పీటకము తగిలెను. 11 నుండి తగిలినవారిలో అనుమానించి పరీక్షించుచున్నారు. బిట్టలు ఆస్పత్రికి బంపిరి.

ఆయుధ విసర్జనము

సోవియట్ విధాన వివరములు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:—సోవియట్ ఆయుధ విసర్జన విధానమును లిటివిన్ పుగారిట్లు చెలిపిరి:—ఆకస్మము నుండి బాంబులను వేయు విమానముల నెత్తివేయవలెను. ఆకస్మము నుండి విద్యుత్ మొనర్చు బాంబులను తయారు చేయవలెదు. రసాయనకాస్త్ర పరికరములతో గూడుకొన్న ఆయుధమును జేయరాదు. విషవాయునిర్మాణ కర్మాగారములను నాశన మొనర్చవలెను. పెద్ద ఫీరంగులను, టాంక్ బండ్లను పూర్తిగా తీసివేయవలెను. ఆయుధనాకలను క్రమేణా ఎత్తివేసి 10 వేల టన్నుల నాకల నేర్పరచవలెను. అంతర్జాతీయ సంఖ్యకు పరిమితి నేర్పరచవలెను. ఇన్ని టన్నులకు మించరాదనవలెను.

ఇంకను మరికొన్ని సూచనలను లిటివిన్ పుగారు జనీవా సభలో చెలిపిరి.

డిరెవరాగారి కఠినచర్య

(బీము సర్వీస్)

లండన్, ఏప్రిల్ 17:—విలియం రైటు, సేనోరా బోనల్లాగార్లు మ్యాడ్రిడు హాంట్ లో బిగ్గరగా విద్యార్థుల సమ్మేళనము మై ప్రిమో డిరెవరాగారు అనుబంధించిన పదములు బాగుగ లేవని ఆక్షేపించుటచే అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిని విడిపించుటకు అమెరికను రాయబారి వ్యర్థ ప్రయత్నములను గావించెను.

పోర్చుగలులో పూర్వము ప్రధానా మాత్యుడుగ నున్న అంటానియో మెరియాగారు ప్రస్తుత పోర్చుగీసు ప్రభుత్వము పై కుట్రబున్నుచున్నారని అరెస్టు గావించబడెను.

లండనులో స్పీటకము అంటువ్యాధిగ పరిణమించలేదని సర్ ఆస్టిక్ చాంబర్లెనుగారు కామన్స్ సభలో తెలుపుచున్నారు.

జర్మను క్రాయిజరు నౌకదానిని వాషింగ్టన్ ఒడంబడికలో జెప్పినదానికంటె ఎక్కువ బలాధ్యముగ నిర్మించుటచే వాషింగ్టన్ నిబంధనలను సవరణ చేయవలసినదని న్యూయార్కు వార్తలు చెలువుచున్నవి.

జర్మను లీయవలసిన పరిహారములనుగూర్చి నిపుణులు సూచించినవాటికి మారుగ జర్మనులు ఇంకొకవిధమును చెలిపిరి. అంకెలు రహస్యముగ నుంచబడెను.

టాస్మీనియాలో తలపించిన ముదలకు గల్లిన ప్రాణనష్టమునకును, పోయిన సాత్తునకు విచారించుచు సానుభూతిని రాజుగారు టాస్మీనియా గవర్నరు కండ్లజేసిరి. నష్టబడిన ప్రజలందరకు తన సంతాపమును చెలుపవలెననిరి.

మేజరు సేక్రేపుగారికి నైటు డిరుదము నిచ్చిరి.

మేరీరాణికి జలుబు పోయినట్లు.

కామరంజనీ మాత్రలు

ఇండియన్ స్కూలను, హస్తప్రయోగాది దురభ్యాసములచే గలిగిన దుర్భాములు, ఇండియన్ పలుచబడుట, అధిక సంసారసౌఖ్యముచే గలిగిన నిస్సత్తున, మతిభ్రమ, అశీర్షము మొదలగు దోషములను పోనాడి రక్తవృద్ధిని, పీర్వవృద్ధిని, సంసారసౌఖ్యమునకు బలమును, కాంతిని గలుగజేయు పరమాషధము. 80 మాత్రలుగల సీసాతపాలా చార్జిలతో రు. 2-8-0.

ఎస్. కె. దేవర అండు కో

ద్రాక్షారామం, (తూర్పు గోదావరి)

ధర్మము

12-4-29 న శ్రీశాంతు బాక్సింగ్ కులము నూతన మగ జిల్లాబోర్డున కన్యకులూ కాన్సొలెటెన్ క్రియాశీల గుర్తిత్వము రెడీయేరు, వ. డి. కన్సొలెటెన్ బాక్సింగ్ కులము 1929. వాడుక వాక్య క్రియాశీల బాక్సింగ్ కులము నివేదిక యొక్క తపాలాలో V ఫారమును వాక్సొలికముగ నుంచుటకు (బ్రౌన్ పాతకాలాధనమునకు సమీపమున) యెటలై. దీనిని కట్టడనున్న నది క్రిముం దృష్టిపరచుగానున్న వా యంతయును శ్రద్ధావహ రికిరెచ్చుటకు విచ్చేసిరి.

ఆశువరాళమును నివేదించుకొని యూనియన్ బోర్డును పాతకాలాధనమున సాయంకాలము 5 గంటలకు పౌరసమావేశమును జరిపిరి. అల్పవయస్కుల కొసంగబడెను. పథకు వాడుక వాక్య బాధ్యతనిపించి క్రియాశీల కత్తుల రెడీగా రు. వాడుక వియ దేశ భక్తుల నియు నిరాదరన వ్యతిరేకవారనియు (వా విదేశీయులు కాక పోయినవల దేశీయులతో బాటు వారధ్యతలై నందులకే గడు పరిశీలించుచున్నామనియు క్రొత్త పర్యావరణముల నెర్పిటినో దేశీయ పూర్వభూతులకు క్రియాశీల కేటగిరీగారి. 10 పీజను దమపదవిని సవరణతో నిర్వహించు రని సమ్మత మున్నాడననియు నెఱిచిరి. కడత క్రి రెడీగారి నిధిసంబంధ మును ఆంధ్రవంశీకు లు టి. రంగాచార్యులచే (వాడుబడిన కన్యకులు చదువబడియి తరువాత బండ్ల కన్నపాస్యముగా రు పాతకాల పూర్వభూతులను దదభివృద్ధికి పాటుకడిన క్రి రేవులగుట రామరావు గారు మొదలగు రి కట్టుదలను బ్రం సిండును కన్యకాపూతుతో నిల కడత దిన కాన్సొలిగాడను రెడీగాడను మ పతకాలలో V, VI ఫారముల నేర్పబడినద లో విద్యావాన మొదలిన పుణ్యమున క్రియాశీలమునని ప్రారంభిరి.

ఇంతలో శ్రీ నాటిక కర-పురా నాటక కర స్వరీలకు 18వ మంజురములో వాక్సొలికము V ఫారము సాయంకాలము 5 గంటలకు పౌరసమావేశమును జరిపిరి. అల్పవయస్కుల కొసంగబడెను. పథకు వాడుక వాక్య బాధ్యతనిపించి క్రియాశీల కత్తుల రెడీగా రు. వాడుక వియ దేశ భక్తుల నియు నిరాదరన వ్యతిరేకవారనియు (వా విదేశీయులు కాక పోయినవల దేశీయులతో బాటు వారధ్యతలై నందులకే గడు పరిశీలించుచున్నామనియు క్రొత్త పర్యావరణముల నెర్పిటినో దేశీయ పూర్వభూతులకు క్రియాశీల కేటగిరీగారి. 10 పీజను దమపదవిని సవరణతో నిర్వహించు రని సమ్మత మున్నాడననియు నెఱిచిరి. కడత క్రి రెడీగారి నిధిసంబంధ మును ఆంధ్రవంశీకు లు టి. రంగాచార్యులచే (వాడుబడిన కన్యకులు చదువబడియి తరువాత బండ్ల కన్నపాస్యముగా రు పాతకాల పూర్వభూతులను దదభివృద్ధికి పాటుకడిన క్రి రేవులగుట రామరావు గారు మొదలగు రి కట్టుదలను బ్రం సిండును కన్యకాపూతుతో నిల కడత దిన కాన్సొలిగాడను రెడీగాడను మ పతకాలలో V, VI ఫారముల నేర్పబడినద లో విద్యావాన మొదలిన పుణ్యమున క్రియాశీలమునని ప్రారంభిరి.

ఒక విలేఖరి

ఆంధ్ర పబ్లికేషన్

గుంటూరుకాపురస్తుడు మట్టిపల్లి వెంకటరత్నం గారు బారా వెంకటప్పయ్యవగయిరా మీద ఖాతానుబట్టి రు 31-13-6 లుకు గుంటూరు డి|| ము|| కోర్టులో S. C. 962/28 రు దాఖలు చేయబడిన దావా 14-6-29 తేదికి వాయిదా వేయబడినది గనుక ఆక్షేపణలున్నవారు వాయిదా రోజున కోర్టువారితో మనవిచేయవలసినది. 892

గుంటూరు } రామప్రొలు లింగసోమయాజి
15-4-29 } ప్రిడరు

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారి

గ్రంథములు

1. కురాను మరీఫ్ (తెనుగు)	4	0	0
2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (మూలము సంస్కృతము, తెనుగు, ఉపాధాతము)	2	0	0
3. సంస్కృత లోకోక్తులు (1800) తెనుగు వివరణముతో	1	0	0
4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామి ప్రభుత్వము	0	12	0
5. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కని తెనుగు పద్యములు	0	6	0
- మయువారు:— సాధనబుక్కు డిపో, అనంతపురము

12 బాచ్చసాహులుగూడ ఒక్క అమానుల్లాకు సాటిరారు

“అష్టను రాజ్యశాంతి అమానుల్లాగారివల్లనే
కలుగవలెను”

తా. ఏప్రిల్ 14—సర్వ వైశ్యాధిపతియగు నాదిరు
ఖానుగారు, గార్డెజు నగరమునకు వచ్చి ఒక పెద్ద సభ జరిపి
ప్రజలను ముందుగా ప్రజల ముందుగా ఉద్దేశించి యిట్లు చెప్పిరి:—
నేను వ్యాధిగ్రస్తుడనై యుండియు ఇట్లు వదలి ఏసంకల్పము
తో బయలుదేరి యుంటినో ఆ సంకల్ప మింకను నెరవేరలేదు.
అష్టనివాసములో శాంతినిలబర్చువలెనని వచ్చితిని. అమానుల్లా
ఖానుగారుపై మరెవ్వరూ యీ అష్టనిరాజ్యమునందు శాంతి
కరమగు సౌఖ్యపరిపాలనము చేయజాలరు. కాబూలుసింహాసన
మును అమానుల్లాగారు అధిష్టించినచోగాని యీ అంతఃకలహ
ములు అంతరింపవు. ఈరక్షప్రవాహముల కానకట్ట యుండదు.
అష్టనివాసమునంతయు ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యముతో సంపాదించగల
సామర్థ్యము, స్వదేశాభిమానము, ప్రజాక్షేమాభిలాష అమానుల్లా
గారియందే గలవు. బాచ్చసాహుపంటివారు 12 మందియైనను,
ఒక్క అమానుల్లాగారి ప్రతాపమునకు సాటిరారు.
మహమ్మదీయ మతసంరక్షణార్థమును దేశశాంతిసంస్థాపనకొర
కును బాచ్చసాహును రాజ్యాధికారపదవ్యునుని జేయుటకొర
కును నేడు నేను కాంధహారమునుండి బయలుదేరితిని.

క్రొత్తు నగరమువద్దనే యొక పెద్దపటాలమును సమావేశ
పరచవలయునని నేను యత్నించితిని, కాని దురదృష్టవశమున
నాప్రయత్నము లీడేరలేదు. కాబట్టి భగవంతుడైన అల్లాయొక్క
ఆశీర్వాదమును మీరందరు నభిలషించేయెడల మనశోకములో
శాంతిసంస్థాపన జేయుటకై అమానుల్లాగారిని తిరిగి రాజ్యాభిషి
క్తులజేయుటకై మీరందరును లోడ్వడవలెను.

అన్ని తెగలవారను అమానుల్లాగారికి
తోడ్పడవలెను

వాయువిమానములమీద నెక్కి అమానుల్లాగారు ప్రజా
ప్రబోధమునకై కొన్ని శ్రీముఖములను పత్రికలను ఆయాగ్రా
మముల కందజేసిరి. ఆ పత్రికల్లో ఆరంభమున కొరానువ్యాఖ్య
ము నొకటి యుదాహరించి యిట్లు చెప్పిరి:—

అమానుల్లాగారి వైశ్యము కాంధహారమునుండి గజినీపట్ట
మునకుచేరినది నాయువైమానిక సైన్యవశమునూడ బయలుదేరినది.
దేశములోని కలహములు త్వరలో శాంతించును. కాబట్టి అన్ని
తెగలవారును యీ పటాలములో జేరవలయును.

నాదిరు ఖానుగారి యుత్తరువులు

అమానుల్లాగారి సర్వవైశ్యాధిపతులగు నాదిరు ఖాను
గారి సోదరులు కొందరు అష్టనివాసములో గచ్ఛరులుగా
నున్నారు. ఈ సోదరులందరును పటాలములను ప్రాసూత్రీని నెం
టనే ఆయాపటాలములలోవచ్చి తన్నుకలిసికొని కాబూలు
పై దండెత్తవలసియున్నదని నాదిరు ఖానుగారు ఉత్తరువులు
జారీచేసిరి.

ఈ విధముగా నుద్బోధనపత్రికలను విమానముల
పై నుండి జాజీ తెగవారికి ని
మంగల్ తెగవారికిని పంచిపెట్టగా, వారందరును అమానుల్లా
గారియెడ అభిమానము నహించి వారిపక్షమున పోరాడుటకై
అయత్నపడుచున్నారు.

కాబూలు దండయాత్రకు అమానుల్లాగారి

సన్నాహములు.

కాంధహారమునుండి అమానుల్లాగారు కాబూలు దండ
యాత్రకు లెచుపటాలములతో బయలుదేరుటకు ప్రారంభము తాము
మార్గమునకు చేయవలసిన మకాములనుండి కాంధహారమునకు
ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నెఱుపుటకు తెలిపాడు వార్తాసౌకర్య
ములనున్న తంతివార్తా సౌకర్యములనున్న ఏర్పరచిరి! ఈ
విద్యుద్వాహిత యంత్రసాధనములన్నియు సవ్యముగా పనిచేయు
చున్నవి.

కత్తులు కఠారులు తుపాకులు తోటాలు

అమానుల్లాగారి పటాలములకు

పంచిపెట్టబడుచున్నవి

అష్టనివాసములోని చక్షుగ పరగణాలలో అమానుల్లా
గారి పక్షమున పోరాడుటకై ఆయా తెగలవారిలోనుండి ఆయ
త్తపరచబడుచున్న పటాలములన్నిటికిని ఆయుధములను,
మందునుగడుసాహును పంచిపెట్టవలసినదిగా సర్వవైశ్యాధి
పతియగు నాదిరు ఖానుగారికి అమానుల్లాగారు ఉత్తరువు చేసిరి.

అమానుల్లాగారి ముఖ్యత స్వంతపటాలములు గజినీ నగర
మునకునువెళ్లి గజినీ ఆక్రమించినచనియు, పరిసర ప్రాంతమున
లయు అమానుల్లాగారి వశమైయున్నదనియు, అమానుల్లాగారు
తెలియజేసిరి. అమానుల్లాగారి రాకకొరకై ఎదురుమాచుచుండిన
యొకపటాలము వీరిని కలిసికొని వీరిపక్షము జేరినది.

అమానుల్లాగారు సురమాదిపోవుచున్న కాబూలుమార్గము
నందే నాదిరు ఖానుగారినిగూడ యుద్ధాయత్తముగా నుండునలె
నని అమానుల్లాగారు నిర్ణయించినారు.

బాచ్చసాహుగారి పటాలముల నెదిర్చి అమానుల్లాగారి
తొలగాకు సాయుధపాణులు 12 వేలమంది పోరాడుచున్నారు.
వీరందరును వార్తాకు తెగవారు. వీరుగాక మరికొందరు ఇంకను
అమానుల్లాగారి పక్షమున జేరనున్నారు.

అమానుల్లాగారి శత్రువులే మిత్రులుగుచున్నారు

అష్టను తిరుగుబాటునకు కారకులైనట్టి పిన్వాసీతెగ
వారికి నాయకుడై అష్టను రాజ్యములో
అంతఃకలహములను కలుగజేసి అమానుల్లాగారికి ప్రతిహతులడై
వ్యవహరించిన మహమ్మదు అష్టనుఖానుగారు యిప్పుడు పచ్చ
త్తాపమును సాంది అమానుల్లాగారి వశవర్తనుడై వారి యాజ్ఞను
శిరసా వహించుటకు ఇయ్యకొనెను అనువార్త హిందూబాదు
అష్టను అనుపత్రికలో ప్రచురింపబడెను.

ఘిల్జాయీలు అమానుల్లాగారి రాకచే
నువ్వింగిరి

గజినీ పట్టము దాటి ఘిల్జాయీ పరగణాకు
అమానుల్లాగారు సమీపించుచున్న సంగతి పెనామరులోని ఘిల్జా
యీ తెగవారు విని యున్నాంగి యానందించిరి. బాచ్చసాహు
ను ఓడించుటకును, అమానుల్లాగారి పక్షమునట్టి పోరాడుటకును
ఘిల్జాయీ లనేకులు పెనామరునుండి బయలుదేరి పోనున్నారు.

అమానుల్లాగారి పటాలములు గజినీ నగరముదాటి 10
మైళ్లు ముందుకు సాగి కాబూలు సమీపించుచున్నవని వార్త
లు వచ్చినవి.

గజినీ పట్టములో అమానుల్లాగారు ప్రవేశించగనే ఆచట నున్న ఘిల్జాయీలును
మానికులును అపరిమితసంఖ్య భరితులై వారి రాకకై సంతోష
నూరకముగా దేశాచారప్రకారము తుపాకీతోటాలను గాలి
లోనికి పైకివేట్టిరి. అట్టితెగవారనేకులు అమానుల్లాగారి
పక్షముజేరుటకు గజినీ నగరమునకు వెళ్లిరి.

సర్దారు ఆలీ అహమ్మదు జానుగారు జలాలాబాదులో
తానే రాజునని వెనుక ప్రకటించుకొనెను. వీరిటీవల నొక
మోటారుకారు కొంతమంది కన్వింసగానే, అమానుల్లా
ఆజ్ఞానుసారము అహమ్మదుజానుగారు అక్రమచేయబడిరి.

కోహాతువద్ద అనేక మోటారు లోరీలు గచ్ఛ మెంటుచే
కొంతమంది యుండుటచేసిరి. అత్యవసరసందర్భములు కలిగి
నపుడు కోహాతునకును తాత్పర్యము మధ్య యీ మోటారులోరీలు
నడువబడును.

షియాలకును, సున్నీలకు తాత్కాలిక
శాంతికిరిగినది

షియాలకును, సున్నీలకును టైరానగరమునందు జరుగు
యుద్ధమునకు కొంత తాత్కాలికవిరామము కలిగినది.

ఈ అంతఃకలహములతో తమకు పనిలేదనియు దురుప
దేశప్రబోధితులైనవారు కొందరు యీ కలహమునకు కారణ
భూతులనియు, ముల్లాసాహెబు మహమ్మదు అఖుంజాదాగారు
చెప్పిరి.

శ్రీతిలిక్ జాతీయవిద్యాపీఠము, తెనాలి

శ్రీమంతురు పున్నయ్య పారిశ్రామికశాఖ,
మాతంభవన ప్రవేశోత్సవావ్యవస్థ

ది 20-4-29 తేది శనివారము సాయంత్రము 4-30 గం
టలకు విద్యాలయమాతంభవన ప్రవేశము మహాత్మ్య గాంధీగారిచే
జరుపబడును. స్వరాజ్యసత్కారోపాఘాటమునూడ గావింపబ
డును. అందరు విచ్చేయప్రాధీకులు.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి,

ఇటికాల సూర్యనారాయణ,

బ్రహ్మాండం నరసింహం,

చుండూరు హనుమంతరావు,

కొల్లూ సుబ్బారావు.

హిందీసమితి, కాకినాడ

20-4-29 తేది శనివారసాయంత్రం 5 గంటలకు వైదొ
వెంకటరెడ్డి పురమునదిరమున హిందీసమితియొక్క పంచమ
సమావేశము జరుగును. అందు హిందీభాషలో సభ్యులచే
“ఆంధ్రప్రాంతమే హిందీ ప్రచారకే జయరత్నం” అను విష
యమును గురించి యుపన్యసింపబడును. ఇది కందరును వయ
చేయ ప్రార్థితులు.

కాకినాడ, } మద్దాల సౌందర్యరావు,
16-4-29. } కార్యదర్శి.

శుక్ల

శ్రీభగవానుని కరుణా
ప్రాభవమున శుక్లవర్తనము మహానం
దాభోగభోగభాగ్య
ప్రాభవమై శుభవరంపరావ్రద మగుతే.
మ. ఘనమై సౌఖ్యములకై మహాభరమై
కల్పిత సదానంద స
ర్వమై వాంఛితకార్యసిద్ధులకై గళ
క్రైబ్రాతృపుత్రాద్యోగి
భవమై యభ్యుదయయులకై గలనా
భవ్యామిసందృష్టి నూ
తనకుక్కబ్రదు సౌఖ్యవాయి యగు గా
తేజ విభు నాద్యంతముకై.
మ. అనుగై నిత్యనిరత్య ముత్తమభ మై
యాత్యామహాప్రభో
భవమై నిర్మలకీర్తిత్యక్తకరమై
ధర్మక్రియా ధైర్యోగి
భవమై శ్రీకు కృపాకటాక్షున నూ
త్వశ్రీపదం తాను నూ
తనకుక్కబ్రదు సౌఖ్యవాయి యగు గా
తేజ విభు నాద్యంతముకై.
మ. సకలప్రాణి మనోవిసోద మయ శ
శ్వప్రద నిర్దోషదా
యక మై పావనజీవనప్రదము నై
యశ్రాంత విద్యోతితా
త్యక్త మై శుక్ల నవాబ్ద మహారాకృపా
ధారేయతావాప్తిగో
రిక వర్ధించును గాక మీ కెప్పుడుక
ర్మభారసంపత్తితోకై.

మద్దాలపల్లి వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి,
కవితాసామ్రాజ్యము, నంద్యాల.

“తూర్పుగోదావరి సహకారమండల సభ, రామ
చంద్రపురం”

“తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని లోకలుయూనియనుల
యొక్కయు, నెంట్లీలు బ్యాంకులయొక్కయు మహాజనసభ
యీ నెల 20, 21 లున తేదీలను రామచంద్రపురంలా శ్రీతిలికు
మందిరమున జరుగును. తత్సభ ద్వి20-4-29 శనివారం ఉదయ
ము 8 గంటలకు ప్రారంభమగును. గౌరవనీయులగు శ్రీ జేసు
వరపు రామదాసుపంతులు బి. యె., బి. యె., గారు తత్స
భాప్రారంభోత్సవము జరుపుదురు. శ్రీమామిడిపూడి వెంకట
రంగయ్యపంతులు ఎం. ఏ., గారధ్యక్షత వహించుదురు.”

మాంధాత నరసింహారావు బి. ఏ.

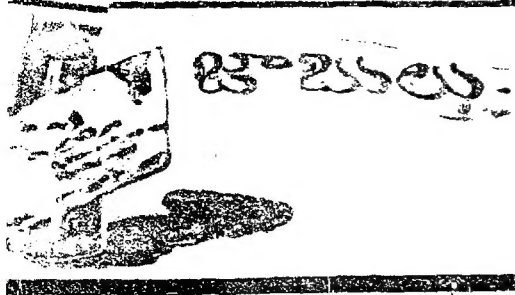
అవ్వనసంఘాధ్యక్షుడు.

నెంట్ల డెల్టా

మహాత్ముని ఆహ్వానము

కొత్తపేట ఏప్రిల్ 15:—నెంట్ల డెల్టా వాస్తవ్యులు
మహాత్ముని దర్శన క్రమమునుగొని ఎదురుమాచుచున్నారు.
డెల్టాలోని అమలాపురం, కొత్తపేట, రాజవోలుతాలూకా
కాంగ్రెసు సంఘములవారుగూడ మహాత్ముని ఆహ్వానింక
యొందించుచున్నారు. అమలాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు సం
ఘమువారు ఆ. య. 15 ల యాహ్వానము ననుసరించుచు
కొక బెంకటాపురము కట్టుచుతో కృషిసంబంధములను తెలి
యచున్నది. రాజవోలుతాలూకావారు యీ 1116 ఆ య
చేట్టలుగా శ్రీ. బి. బి. వాడేవు రామమూర్తిగారు, మల్లాది
రామమూర్తిశాస్త్రిగారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కొత్తపేట
తాలూకా సంఘమువారు యీ 15 ల వ తేది 15 లకి ఎంత
మహాత్మునికి సమర్పించ దలచినది, ఎచ్చరేచున్న మహా
త్ముని ఆహ్వానించుచుండేము, నిర్ణయించెదరు. యీ కాల
సంఘకార్యదర్శి యగు శుకర్ల బ్రహ్మరేషాస్త్రి తాలూ
కాలోని పెద్దలవందరిని కలుసుకొని సంతకం చేయుచున్నారు.
మొత్తముగా డెల్టా ప్రజలు శుమారు 800. యాహ్వాన
వరకు మహాత్ముని గాంధీగారికి యిచ్చెదరు. ఇప్పుడును,
ఎప్పుడును దేశబాధితలగు గాంధీగారు యీ డెల్టాలోనికి
రాకుండుటచేతను, అట్టి మహాపురుషుని మాచియు, వారికి స్వ
యముగా కానుక లప్పించుటయు, కొందియి యిచ్చెదరు
పడుచున్నారు. మహాత్ముని డెల్టాన రక్తం గుని హుమగా
నందుటచే డెల్టాప్రజల అభిప్రాయప్రకారం తూర్పుగోదావరి
జిల్లానాయకుగూడ బిస్మిలహి మా డెల్టాప్రజల కొక కోజు
ను ప్రోగ్రాములో అంగీ రించగోరుచున్నారు.

(స్వకీయవిశేషిరి)

పిడుగుపడి బాలుకు మరణించుట

నీళ్లు ముట్టాల్సిన మూడు గంటలకు తెనాలి తాలూకా ఆన్లు జరం వాస్తవ్యుడు 12 సం॥ బాలుకు కృష్ణానదిలోనుంచి పడుపులను తోలుకొని వెళ్లుచుండగా పిడుగును దిశపడుచు పడి వెంటనే మరణించెనని తెలుపుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నాము.

జి. వి. కృష్ణారావు.

కృష్ణామండల నర్తాశ్రమ ధర్మసభ

20-4-29 తేదీయందు నూజిమ తాలూకా ఆడవినకల్

లగావుము రాధాకృష్ణ మూలనందు కృష్ణామండల నర్తాశ్రమ ధర్మసభ జరుగెను. కాకినాడలోని మహాసభా తీర్మానము ననుసరించి కారదా మారేజి బిల్లు మొదలయిన చతువార విరగ్ధాన చతురవారాల్ని చూడ ఆసమ్మతిని పురుషులనువారికి తెలుపుటకు నున్న ఆసరచయిన ఇతర కార్యముల నోచుకొనుటకు సభ దేర్చుచున్నది.

కుశిన్మొత్తి శిష్టాచార పరాయణులగు నాల్గునర్తకుల వారును సభకు విచ్చేసి తోడ్పడలయును. సభకు ముద్రాపత్రముం ది శ్రీ కనుపత్రి మార్గంజేయవలెనని మన్నన పలువురు మతాధిపతులు విచ్చేసెను.

నందూరు వీరభద్రరాయశర్మపాకయాజి, గన్నకరం ప్లేటు మేనేజరు, ఆడవినకల్ నూజిమ తాలూకా

లింగైక్యము

కృష్ణాజిల్లా పేడవనా ప్రభులున్న శ్రీ మత్ ఫల శివరాజు నిరతులున్న యను నియమాను ప్రాణామాను ప్రత్యాహార ద్వారా భారణ సమాధి యోగనిష్ఠాగరితులున్న నిరంతర మన్న ప్రవాస తత్వమున్న చన యాననశముండి గొర్రానా పర రంక్రమై సన్యాసాశ్రమముననుండి కృష్ణాజిల్లా మొదలు గంజాం జిల్లావరకు గొర్రానలు సలిపి పేర్లు ప్రతిష్ఠించెడిన భక్తశిఖా మణి బ్రహ్మశ్రీ అన్నాపర్వత శివరామయ్యగారు పడమటి గోవాలో జిల్లా భక్తశర్వర గ్రామమున మరుబొమ్మ నాగపల్లి య్యగారి గృహమందు శ్రీశక్తి నామ సంవత్సర చైత్ర శుద్ధపాడ్యమి బాధవారం (న.న. 10-4-1929 సం॥ తేదీ) రాత్రి 9 గంటల వరకు లక్ష్మీనరసింహాజులసలిపి భోజనముచేసిపరంజి రాత్రి 12 గంటలకు (లింగోద్ధవ కాలముందు) పేల్కొంచి మూల్ర విసర్జనకారకు అనంతలికెల్ల తిరిగివచ్చి మార్పుని సడదు యింటి యజమానితో 'వెల్లి పోవుచున్నాను' అని చెప్పి శివరా అని స్మరణచేస్తూ లింగైక్యము అయినారని వచించుటకు వారిని తెలిసి యున్న యాననందయ్య నెంతయు చింతాక్రాంతులయిరి. వారి ఆదుర్భతను జీవితచారిత్రము రాబోవు పత్రికలో ప్రకటింప బడును. లోకశంకరుడు శ్రీ పరమేశ్వరుడు వారి ఆత్మకు కాంతి చేసారుగాని!

ఆరాధ్యుల మూటయ్య
సామర్ల కోట, 15-4-1929

**కోలాచలం శ్రీనివాసరావుగారి సునందనీ
పరిణయ నాటకము**

మొన్నటి ఆదివారము 14 వ తేదీ మదరాసు ఆర్థిక సంఘసభ్యులు విక్టోరియా హాలులో సునందనీ పరిణయ మును కడుగుమణియముగా ప్రవర్తించిరి. ఈ నాటకమును చూడగోరి చెన్నపురాంధ్రులు నింకి నిమిషకృతమై యుండిరి. ఇందు కుడేర సుడేన సునందనీ పాత్రధారులు కడు సామర్థ్య పరులు. వీరియొక్క సంగీత అభినయరసము లెక్కినపాత్రధారుల లో ఎంతలోటున్నను బయటికి కనుపరచక నాటకమును జయ ప్రదమునకు కొనివచ్చిరి. జయమాలిపాత్రధారి బాగుగనే చేసె నుగాని అభినయసామర్థ్యమునందు కొంతలోటు కనుపరచెను. ఆర్థిక సంఘమువారు యిన్ని సంవత్సరములకు నాటకము ప్రద ర్శించినప్పటికిని జనులను బాగుగ మెప్పించుకొనిరి.

తెనాలి సూర్యప్రకాశరావు, ఎమ్. ఏ.

ఆంధ్ర సహకార సమ్మేళనము

ఆంధ్రసహకార సమ్మేళన వ్యవహారములు ప్రారంభము నుంచి నిబంధనప్రకారము సక్రమముగ యెన్నికలు వ్యవహార ములు జరుపబడలేదనియు, రాజమహేంద్రవరములో 15-12-28 తేదీని జరిగిన మహాసభలో కార్యనిర్వాహక సభ్యుల యెన్నికలు సక్రమమైనవి కావనియు, వీట్లను రద్దుపరచి సక్రమమైన యెన్నికలు జరిపించవలసినదని 2 వ సర్కిల్ రిజిస్ట్రారువారిద్వారా. రా. శ్రీ చంద్రు వెంకయ్యగారు మరియిరువురు సమ్మేళనసభ్యులు దావాలు చేసియున్నారు. ది 1929 సం॥ ము ఏప్రిల్ 2 తేదీని ఏలూరులో జరిగిన రిజిస్ట్రారువారి సమావేశములో జరిగిన మరతులప్రకారము డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారువారి పద్ద దాఖలైనదావాలు పరిష్కారమైన వెంటనే సక్రమముగా నిరూపింపబడిన డైరెక్టర్లు వెంటనే సమ్మేళనము మహాసభ నాహ్వనించి నూతన డైరెక్టర్ల యెన్నికలు ది 30-12-28 తేదీ వరకు చేర్చబడినసభ్యులతో యేర్పాటు గావించవలసినదిగా నిర్ణయింపబడినది. 31-4-29 తేదీని డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారువారు తమవద్ద దాఖలుకాబడిన దావాలు తీర్చుచెప్పి ప్రారంభమునుంచి 31.12.28 తేదీవరకు జరిగిన సమ్మేళనము వ్యవహారములన్నియు సక్రమముగా నిరూపించిరి. రాజమహేంద్రవరములో యెన్నికొనబడిన డైరెక్టర్లు రిజిస్ట్రారువారి మరతుప్రకారము బెజ వాడలో చేర్చుకొనబడిన సభ్యులను సమ్మేళనము జేర్చుకొని నూతన యెన్నికలు జరుపవలసివున్నవి. వ్యాజ్యపరిష్కారమైన వెంటనే సమ్మేళన అధ్యక్షులను చు. రా. శ్రీ. డాక్టర్ పాలకో డేటి గురుమాస్త్రిగారు కార్యనిర్వాహకసభ ది 11-4-29 తేదీ ని సమావేశపరచి నూతనసభ్యులను జేర్చుకొనుటకు ప్రకటనగావించియుండిరి. ది 11-4-29 తేదీని పాలకసభ సమావేశమై ఈ క్రింది తీర్మానమును ఆంగీకరించిరి.

తీర్మానము:—“ది 31-4-29 తేదీని అధ్యక్షులు నోటీసు లో నిరూపింపబడిన ప్రకారము యేలూరునందు ది 2-2-29 తేదీని జరిగిన రాజీనామాలో నిర్దేశించిన ప్రకారము ది 19-5-29 తేదీ ఆదివారమున మహాసభ సభ రాజమహేంద్రవరమున ఆఫీసు కార్యాలయ

మున మధ్యాహ్నము 5 గంటలకు జరుపుటకు తీర్మానించడమైనది. అందు డైరెక్టర్లు రాజీనామా యాయవలసినదని ప్రార్థించుచు తీర్మానించడమైనది.

సదరు తీర్మానము డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారువారు సక్రమముగ యెన్నికొనబడిన డైరెక్టర్లని నిరూపింపబడినవారందరకు పంపబడినది. వారలను రాజీనామా యాయవలసినదిగా కోరడమైనది. ది 11 ఏప్రిల్ 1929 తేదీని ఆంధ్రపత్రికలో శ్రీయుత నూరి వెంకటనరసింహ కాస్త్రిగారు ప్రకటించిన అపోహలకు యెంతమాత్రము తావులేదు. కార్యనిర్వాహక సభ వారు మహాసభ సమావేశపరచవలసియున్నది. నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ వ్యవహరింపకుండుటకే కార్యనిర్వాహకసభ సమావేశ పరచుట ముఖ్యోద్దేశము. ఇందుకోరకే ది 11-4-29 తేదీని బెజ వాడలో చేర్చుకొనబడిన సభ్యులను చేర్చుకొనుటకు యుద్దేశించబడినది. రాజీనామాపరతులకు వ్యతిరేకముగా వ్యవహరించుటకు యెరి వుద్దేశముకాదు. ది 11-4-29 తేదీని సమావేశమైన కార్యనిర్వాహక సభ తీర్మానమే యాయభిప్రాయమును స్పష్టముగ వ్యక్తపరచుచున్నది. 31-12-29 తేదీలోపుగా గుడివాడ బెజవాడలో జేరిన నూతన సభ్యులు రాజమహేంద్రవరము సమ్మేళన కార్యాలయమునకు సభ్యుల దరఖాస్తును సభ్యత్వ రుసుమును వెంటనే పంపించ గోరుచున్నాను.

నరసింహదేవర నత్యనారాయణ,

కార్యదర్శి సహకార సమ్మేళనము.

నూతనవైద్యులంధములు	
బ్రహ్మగుణ సంపదాపి	రూ. 1-0-0
ఆనవారిస్త దీపిక	0-8-0
ఆంగ్లేయ వైద్యరహస్యం	0-8-0
తెలుగు మెడికల్ వాండులుకు	0-4-0
కుటుంబ చికిత్సాదర్శనం	0-4-0
పోస్టు సర్టిఫైడ్ యుల్నెచరు	
డాక్టర్. కె. బి. శర్మ, పాలమూరు	
అతిథి డాక్టర్లు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా	

క్విలన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్.

THE QUILON BANK Ltd.,
(స్థాపితము 1919 సం॥)

ప్రధాన కార్యాలయము క్విలన్ బ్రాంచీలు. కాయంకులం, తిరువనంతపురం, కొచ్చిన్, మద్రాసు.
ఈ దిగవరేట్ల చొప్పున డిపాజిట్లు గైకొనబడును.

ఫిక్సెడ్	6 నెలలు	నూటికి	సం॥నకు	రు 5
	12	"	"	6 1/2
	24	"	"	6 1/2
	36	"	"	7%

వడ్డీ ఆరు నెలల కొకతూరి యివ్వబడును

నవింగ్స్ బ్యాంకు దినవారి బాలన్సుమీద నూటికి రు 5 చొ॥ వడ్డీ యివ్వబడును రు 5 లోక దానికి కొన్నింటలు అయివుండవలెను.

కరెంట్లు, డిమాండ్ డిపాజిట్లు—సం॥ నూటికి రు 3.

C. P. MATTHEN, Managing Director.

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేక సౌకర్యము

అన్ని ప్రాంతములందు గల మాప్రాత, శాశ్వత కారాదారులు పలుమారు కోరుటచే మేము ప్రత్యేకముగా జనరలు కమిషన్ శాఖను స్థాపించితిమి.

పీస్-గుడ్సు, కిరానా, కట్టరి, గ్లాసువేర్, ధాన్యములు, కెమికల్సు, వెండి, బంగారు, హక్రాసెరి, రంగులు, చెయింట్లు, స్టేషనరీ ఇతర ఫాన్సి సామానులు మొదలగు వాటికి మాకు ఏజెన్సీ గలదు. ఇందుకు సంబంధించిన పనులను నిర్వహించుటకు మిక్కిలి ఆర్థిక అనుభవము గలిగినవారే నియమింపబడి యున్నారు.

ఇతిరులతరపున ఏజెంటుగా నుండి కమిషను పగలిగిన వారిసామానులను మాకు పంపిన విక్రయింతుము.

నేస్టి అగ్గిపుల్లులు, గంధకము అన్ని రకములది, లేబిల్లు మొదలగునవి మిక్కిలి సరసముగా సరఫరా చేయగలము.

మిక్కిలి ప్రృథికముగా గొ. స్థాపనమున చేరుకై ఆర్థరులు మిక్కిలి శ్రీమముగా చేరునట్లు పంపబడును. నేస్టి అగ్గిపుల్లుల విషయమున దగ్గర నుండు రైలుప్రేమను ఇవాముగా సరఫరాచేయబడును. లేబిల్లను మా కిచ్చిన ఇతర లేబిల్లులగు సామానులు కూడ సరఫరాచేయబడును.

తెలివిలాసము: ప్రాక్ట్ టెలిఫోను నెం 23496.
LALLUBHAI JECHAND SHAH
Wholesale Matches Merchant,
Factory Agent & General Commission Agent, 125, Nagdevi St., Bombay No 3

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(18-4-29)

సీమజవుళి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు రు.అ.పై
కారికంపుల్లు—22 x 22 మంగిసూర్యు (బి) 8-9-0
" సరాసరికము 7-9-0
కారికంపుల్లు—22 x 92 "మోటూరు సైకిలు" (బి) రు 8-2-0
తెలుపుపుల్లు—1708 (సెట్) రు 12-5-0
రు 12-4-0 ఎస్. ఎస్. 73, రు 8-2-0 88/888
రు 11-12-0; 1702 రు 11-0-0 9041 (సెట్)
రు 10-6-0, 80 (సెట్) రు 8-4-0. వైట్ వర్మింగులు
రు 15-4-0 సి. 40000 రు 21-0-0
"మూర్యు" 2424 రు 12-8-0; 2222
0; బంగారు దుప్పి 22 x 22 (బి) రు 8-4-0;
కం రు 7-4-0

బరు (సీమ 5 పౌ కట్టులు)—టూక్రి రు 5-11-6
రు 7-3-0; చలువ ("ఎనిటిక్స్") రు 6-18-0
" రు 6-18-6 చలువ (గు ప్రి) రు 6-18-6 చలువ
" 6-15-0 పప్పుగుర్రము (ఎర్ర) రు 7-8-0
" (పదిపౌనులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు

కలర్ బాట్ రు 11-18-6

60 సీమ (5 పౌనులకట్టులు)—అడకతైర రు 14-12-0
టి. (ఎర్ర) "పొటేలుకల" మార్కు—రు 11-10-0
రాట్టుము (ఎర్ర రు 11-0-0; రుదుకారము రు 8-12-6; ఎద్దు
గడియారము రు 8-3-0; కంగారు మార్కు—రు

హబ్బుజబ్బు రు 8-11-0
గడ్డిబండి మార్కు—రు 8-12-0
" పెన్సిల్స్ రు
సిరాబుడ్డి రు 8-7-0
తెల్ల "కంగారు" 10-6-0
ఇండియా బ్రిటానియా మార్కు—తెల్ల రు 10-4-0
ఇత్తడికేకులు—(డిట్ మేన్) రు 275
డిట్ (క్రూసాయ్) రు 270
రాగిరేకు రు 880.

సిమెంటుపీచా వెల:-

గో-పేమ్ ("చెయ్యి") రు 11-0-0
జర్మన్ "ప్రాన్" రు 9-8-0 జర్మన్ "బువర్" రు 9-8-0

చక్కెరమూటయొక్క ధర:-

జావా "రెడి" రు 25-9-0 మే జాక్ రు 25-12-0
జాల్లె సెయింబరు రు 25-12-0.

తేరు సెనగ నూనె

పీపాలలో రు 99.

ఆముదము

(మిట్ డెలివరీ) రు 100.

పదును చేసినతోలు రత్తి 1-కి ధరలు

ఆవుతోలు (7 టు-9) "ఆఫ్ కంట్రిస్" రు 0-18-6 టు 0-15-6
" (తేలిక) " రు 1-1-0 టు 1-1-6
" (7-9) బెంగుసూర్యు రు 0-14-6 టు 0-15-9
" (తేలిక) " రు 1-1-9 టు 1-2-3
" 6 1/2 టు 8 1/4 జెజాడు రు 0-14-6 టు 0-15-6
" (6 1/2 టు 7 1/4) విజయగరము రు 0-14-9 టు 1-0-6
" (7 టు 7 1/4) ఏలూరు రు 0-15-0 టు 0-15-8

గోడతోలు రు 0-10-0 టు 0-10-8

గోడమాడతోలు రు 1-2-6 టు 1-3-0

ఆవుమాడతోలు రు 1-12-0 టు 1-13-0

పదును చేసిన మేకతోలు మొదటిరకం రు 3-2-0 టు 3-4-0

" మధ్యరకం రు 2-14-0 టు 3-0-0

" 3 టోతోలు మొదటిరకం రు 1-14-0 టు 3-0-0

" మధ్యరకం రు 8-0 టు 1-12-0

మా త్ర కోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

UNESOL (యునిసోల్)

అను బాష్పధమన వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాన్ సల్సు ధౌరమోగించిన చాలును

అన్ని చుండల పాపులండు, యిరర దుకాణములందు విక్రయమునకు కొరకును.

ప్రాసెక్టును కావలసివాళ నీ దిగువ వినిసమునకు వ్రాయవలెను.

To be had of all Wholesale Chemists **C. T. HART & Co., 145 Broadway Madras.**

మో స
పో కు దు
నెం 1.

Dhariwal
LONG LIFE
WOOL WEAR

LOHI

లోహీలు యాక్రింది రంగులలో దొరుకును.

సలుపు	కారువారింజ	పాతబుగారపు రంగు	2986
నారింజ	పొడుమురంగు	ఆకుపచ్చ	
ఎఱుపు	నేవిబ్లూ	గులాబి	
తేగురు	బొంబాయి ఆకుపచ్చ	ఆలివ్	
	బూడిద		
ఉదా	లవంగపట్ట	రాయల్ బ్లూ	
పసుపుపచ్చ	సింధూరపర్ణము	కారు సింధూరము	
తేతనీలం	కాకీరంగు	పలకరంగు	

సైజు 103 "x 54." 1 కి రు 7/4

Manufactured by

THE NEW EGERTON
WOLLEN MILLS COMPANY,
(Branch of the British India Corporation Ltd.,)

DHARIWAL

లోకల్ ఏజెంట్లు

PUNJAB

మెనర్స్: పాథాంజి జవర్ చంద్, చిక్ పేట బెంగళూరు

మెనర్స్: వాచాలె, కె. య్. నన్స్, కన్ననూరు

మెనర్స్: పూల్ చంద్ నాన్ చంద్ పా పంచకువ

అ హ మ దా బా దు.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు సంపుట సామ్యు వసూలు చేయుట మొదలగు సాకర్యములు లేనందున దక్షిణ ప్రాచీనా బాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామవల్లి గారితోకరవర్స అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ భాష సాకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లుగా వ్రాసి పత్రములు వ్రాసినవారు తెప్పించుకొనవచ్చును.

Table with 4 columns: Item description, Price per unit, Quantity, and Total price. Includes items like 'అంధ్రపత్రిక సంవత్సరండా' and 'అంధ్రపత్రిక సంవత్సరండా'.

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

Table with 4 columns: Item description, Price per unit, Quantity, and Total price. Includes items like 'దీపపత్రిక చందాదలలకు' and 'వారపత్రిక'.

సంచికల సంపుటకు కలెక్షన్లు క్రయింపవచ్చు.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చరిత్రక, గాన, చిత్రకాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

Table with 4 columns: Item description, Price per unit, Quantity, and Total price. Includes items like 'సంవత్సరండా' and 'అర్ధసంవత్సరండా'.

ప్రతి సంచికకు కలెక్షన్లు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాలిఫోర్నియా విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. కొత్త సంపుటము (రెండవ భాగము) నెల రూ. 6-0-0. పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు క్రయింపవచ్చు.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:— నామవల్లి గారితోకరవర్స అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీ బజారు, ప్రాచీనా బాదు, డక్కన్.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథములు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధ విషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండు మాసముల కొక గ్రంథము వంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తి సంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరిఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
2 జనవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమూర్త్యులను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు 9-5-0
3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము 0-5-0
4 కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. 0-5-0
5 పీఠిక: ఇది యొక యత్నవంతి గ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండు వేలండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే నిజేతుభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేక భాషల బరిచిత్రమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు 0-5-0
6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ సుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభద్రాగారియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణించబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. 0-10-0
7 ముప్పదము (వచనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధక గ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ మతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశోరబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. 0-10-0
8 ఓంకారము (అయిదంకముల నాటకము): నాల్గేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నె నను గారి బాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొన్నకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. పి. యె. (అనర్ప) 0-0-0
9 జ్ఞానిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, పి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీవితము నిందు వర్ణితము లైనవి. 0-5-0

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, పుస్తకాకరణ.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:— నామవల్లి గారితోకరవర్స అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీ బజారు, ప్రాచీనా బాదు, డక్కన్.

AMRUTANJAN

Advertisement for Amrutanjani Best Indian Pain Balm. Includes an illustration of a person applying the balm and text: 'Price! 4 2 4', 'Best Indian Pain Balm Sold Every Where.', 'Price Anna 10 only.', 'AMRUTANJAN DEPOT. MADRAS & BOMBAY.'

Price Anna 10 only. AMRUTANJAN DEPOT. MADRAS & BOMBAY.

ప్రకటన వెలువడినది! నూతనముగా!!

షేక్స్పియర్సు ఓథెల్లో అనగ విషాద విజయనేర (నవల సభిరేమకు 5 అంకముల సహిత నాటకము) గ్రంథకర్త - కిర్కీ శేషులకు (జి. కె. కిర్కీ) వీరభట్ల సహాధిక రావుగారు, యా నాటకము షేక్స్పియర్సు కవివ్రాసిన (ఓథెల్లో) నాటకమున కనువాదముగా (గ్రంథకర్త గారికి గల రంగ పరిజ్ఞానమున బట్టి రసవంతముగ పాఠభేదముతో, మృదు మధురపద లాలిత్యముతో, మధురమైన పద్యముతో, మధురమైన శృంగారపద్యముతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగను, కథన యోగ్యముగను రచియింపబడినది. పండితపామరు లెల్ల కీ నాటక మొకసారి క్రొజానందముగ జరిపి యానందింపుడు. కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే గలవు. త్వరపడుడు, ఆలస్య మాకాదంగు. నెల ప్రతి 1 కి రూ. 1-0-0 మాత్రమే, పోస్టు ఖర్చులు కొనవారితే. నలువూరారు:— వీరభట్ల భాస్కరరావుగారు, 15 బక్సాధపురం, కాశీనాథ, అమీనాబాదు.

రోజాపుష్ప లేహ్యము 3351 మలబద్ధమును పారించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాం దిరేపమును చక్కగా గలిగించును. రుచికరమయినది. పథ్యము లేదు. 15 కి. డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయార్థి లేహ్యము 4 దగ్ధ, ఉబ్బుపడు, కఫము, అల్స, మొదలగు క్యావర్జ సంబంధముల వ్యాధులను హరించి గుండెప బలము నిచ్చును. 15 కి. డబ్బి రూ. 1-0-0. పి. పి. ఖర్చులు, క్రయింపవచ్చు. పి. పి. ఏ. అండ్ కో., ఆముత్తవడపూజు, రెసిడెన్సీ, నల్లూరుబెల్లా.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు భక్త్యుత్తమునందలి 5 శ్రేష్ఠమైనది (వాయుటకు రూ. 1-0-0, ప్రతిప్రకృత 0-4-0 అవును. శ్రేష్ఠప్రాయము కావడము తెలుపాలెను సర్వకార్యములందును జూరము పొందు "జ్ఞానవికరణ" శాస్త్రము 1 కి రూ. 2-0-0 పి. పి. ఖర్చులు. 0-4-0. 102 పి. కె. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్రూరుజిల్లా.

ప్రకటన శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే తయారుచేయ బడిన అయోధ్యదోషధము లన్నియు మాపద్ద దొరకును. రాజవైద్య పి. పూర్ణయ్య, 18-1-8 గంటలమ్మచెట్టుపల్లె, గంటూరు.

మోహిని తైలము 5 తు. నూనెల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0. శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. అమృతాంజనం డిపో, బాంబాయి-మద్రాసు